PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo - Cena 40 lir | Leto XXI. Št. 174 (6152) | TRST, sobota 24. julija 1965

ZATIŠJE V ITALIJANSKEM POLITIČNEM ŽIVLJENJU

Po posredovanju podpredsednika vlade prekinjena stavka železničarjev - CGIL

Otvoritev gradnje plovnega kanala Milan - Cremona - Pad - Preti o stanju javne uprave - Možnosti izvoza jekla v Vzhodno Nemčijo

RIM, 23. — Podpredsednik vlade Nenni se je v zadnjih dneh ndikata italijanskih železničar-indikata italijanskih železničarjev — CGIL v zvezi z za jutri proglašeno stavko. Sindikat železničarjev je zvečer uradno sporočil, da je stavka preklicana na osnovi poziva podpredsednika vlade Nennija in predvidenega razgovora, ki bo v sredo.

Nenni se je sestal tudi s sindikalisti ostalih dveh sindikalnih organizacij železničarjev, v sredo pa bo predsedoval sestanku, na katerem bodo prisotni predstavniki vseh treh sindikalnih organizacij, železniške uprave, ministrstva za transport in ministrstva za reformo javne uprave.

Minister za znanstveno raziskavo Arnaudi je danes prisostvoval svečanemu pričetku gradnje plovnega kanala Milan-Cremona-Pad. Po kanalu bodo lahko plule ladje do 1350 ton, in torej take vrste, da bodo lahko Milan neposredno povezovale s skoro celotnim področjem Sredozemskega morja. Kanal bo v celoti dolg 70 kilometrov in predvidevajo, da ga bodo skopali v razdobju 8—9 let.

Včeraj smo že poročali o sklepu ministrskega sveta, da se sestavi posebna komisija raznih ministrov, kateri bo načeloval predsednik vlade Moro, in ki bo sestavila predloge za najnujnejšo reformo državne uprave. Gre za pričetek izvajanja proučitev in predlogov, ki jih je že sestavil minister za reformo uprave Preti. Minister je danes v intervjuju, ki ga je dal nekemu listu, ugotovil, da niso vse javne ustanove bolje urejene, kot so državni uradi. Zelo resno pa je stanje občin, ki se mnogokrat ne brigajo za proračune. Skupno je bilo 1. januarja 1964 318.000 občinskih uslužbencev, 40.000 uslužbencev pokrajin in 9000 uslužbencev dežel. Seveda pa ni položaj v vseh občinah enak in je običajno slabši na jugu. Najslabše je na Siciliji, kjer nadzoruje občine dežela in kjer ima občina Messina svojevrsten rekord, saj ima 4600 občinskih uslužbencev na 260.000 prebivalcev. Lani so občine predvidevale 1187 milijard dohodkov in 2028 milijard izdatkov, kar govori o njih izredno slabem finančnem položaju. Najhujši deficiti so z občinskimi prevoznimi podjetji, ki krijejo komaj 60 odst. izdatkov. Nato je Preti govoril o nadzorstvu nad izdatki, ki ni vedno pomanjkljivo. V tej zvezi je govoril tudi o sedanjem postopku reševanja pritožb zaradi vojnih pokojnin, ki je takšen, da se bo rešitev pritožb zavlekla do konca stoletja. Preti pravi, da gre za arhaičen, demagoški in po nepotrebnem centralizirani postopek ter obžaluje, da do sedaj ni naletel na razumevanje, ko je predlagal, da se postopek spremeni.

Ravnatelj ustanove za uvoz in izvoz jeklarskih proizvodov Vzhodne Nemčije Mogh je na tiskovni konferenci pojasnil, da je več dni v Italiji na obisku pri jeklarskih podjetjih. Vzhodna Nemčija je najvažnejši uvoznik jekla na svetu, saj uvozi na leto štiri milijone ton jekla, medtem ko je Italija zainteresirana izvoziti del svoje proizvodnje. Vzhodna Nemčija ne namerava ustvariti lastne proizvodnje jekla, temveč bo svojo jeklarsko industrijo še nadalje usmerjala v proizvodnjo visoko kvalitetnih jekel, za kar bo morala surovine uvažati. Ugotovil je tudi, da je sedanja trgovinska izmenjava z Italijo in Vzhodno Nemčijo zelo majhna, čeprav je Vzhodna Nemčija razvila živahno izmenjavo z drugimi evropskimi državami vključno z Zahodno Nemčijo. Mogh je nato dejal, da je svetovna proizvodnja jekla v krizi super produkcije in da lahko italijansko jeklo konkurira z jeklarskimi proizvodi, kateregakoli podjetja na svetu.

Danes se je sestalo vodstvo PRI, ki pripravlja zasedanje vsedržavnega sveta, ki se bo sestal jutri. Jutri bo tajnik stranke poročal o političnem položaju. V nedeljo pa bo vsedržavni svet razpravljal o kmetijskih vprašanjih, za kar je odgovoren za kmetijstvo pri stranki Aristide Rossi pripravil obširno poročilo.

Minister Corona se je udeležil otvoritve letne skupščine Združenja filmskih avtorjev, na katerem so bili prisotni številni režiserji, scenografi, pisci filmskih del, predstavniki filmske industrije itd. Skupščino je otvoril predsednik ANAC Damiani, ki je med drugim ugotovil, da bo senat šele septembra razpravljal o novem zakonu, zaradi česar je filmska industrija devet mesecev brez zakona, kar bo imelo resne posledice za zaposlitev in zaradi česar mnogih filmov ne bodo niti pričeli snemati. Minister Corona je dejal, da je treba ustvariti razumevanje med državo in prizadetimi kategorijami, pa čeprav je dolga leta obstajalo popolno nerazumevanje in nezaupanje. Novi filmski zakon je pomemben korak na tej poti, ker ureja celotno strukturo italijanske filmske industrije. Minister je priznal težave, do katerih je prišlo zaradi pomanjkljive zakonske ureditve, pa vendar položaj ni tako slab, saj je bilo v prvih mesecih vloženih 163 prošenj za pričetek snemanja filmov, poleg tega pa še 60 načrtov za koprodukcijske filme.

Homov naslednik: Maudling ali Heath?

LONDON, 23. — Po Homovem odstopu se danes omenja več kandidatov za njegovega naslednika. Med prvimi se — neuradno — imenujeta Maudling in Heath. Poleg tega pa so še najmanj trije kandidati: 1. bivši minister za zdravstvo Mc Powell; 2. človek, ki se je upiral Mac Millanu in Homu, Churchillov zet Cristopher Soaes; 3. Jan Macleod, človek, ki vodi bitko konservativcev proti laburističnim načrtom za nacionalizacijo jeklarske industrije, ki pa je že sporočil, da noče biti voditelj stranke.

Pravijo, da je trenutno najbolj važen odgovor na vprašanje, ki si ga postavljajo konservativci: Kdo je izmed kandidatov tisti človek, katerega se Wilson najbolj boji? Laburisti pa pravijo, da jim bo vedno žal za Homom, ki je vodil opozicijo kot «pravi gentleman s podeželja».

ZA ZAOSTRITEV VOJNE V JUŽNEM VIETNAMU

Johnson pripravlja važne sklepe «Kritična točka» s Kitajsko je bila 11. t.m.?

Bombardiranje okolice Hanoja - Govorice o pogojih osvobodilne fronte za začetek pogajanj

SAJGON, 23. — Predstavnik ameriškega poveljstva je izjavil, da je danes 34 ameriških letal napadlo Severni Vietnam okrog Hanoja in med drugimi kraji tudi Dien Bien Fu. Okrog 16 kilometrov od ameriškega oporišča Bien Hoa so se zopet pojavili gverilci. Okrog 5000 civilistov, ki stanujejo blizu letalskega oporišča Nang, se je preselilo na 13 km oddaljeno področje.

Južnovietnamska vlada je sklenila, da bo zvišala davek na tobak, pivo in druge pijače za 100 do 200 odst. Omejen bo tudi zaslužek pri prodaji.

V Ženevi je odbor Mednarodnega Rdečega križa objavil poziv vladam obeh Vietnamov, ZDA in narodnoosvobodilni fronti Južnega Vietnama. V pozivu je rečeno, naj se spoštujejo humanitarne določbe ženevskih konvencij «v primerih oboroženega spopada ali vojne». Po mnenju Rdečega križa je sedaj v Vietnamu «oborožen spopad» in zato je treba te določbe izvajati. Ženevske konvencije določajo: spoštovanje življenja ujetih borcev v uniformi, s katerimi se mora kot z ujetnikom humano ravnati; spoštovanje življenja civilistov, ki se ne smejo napadati ali pa nad njimi izvajati nasilje; končno, seznam ujetnikov mora biti izročen centru Rdečega križa.

V Washingtonu je tudi danes Johnson predsedoval sestankom v Beli hiši zaradi novih ukrepov v zvezi z vojno v Vietnamu. Prvi sestanek je bil posvečen pripravam za posredovanje med obema strankama ZDA. Do tega sestanka naj bi prišlo pred dokončnimi sklepi. V ta namen se je danes sestal z načelnikom obeh parlamentarnih skupin senata, Mansfieldom za demokrate in Dirksonom za republikance. Pred sprejetjem sklepov namerava Johnson baje govoriti pred kongresom ali pa nasloviti na prebivalstvo posebno poslanico.

Tudi na današnjem, četrtem, sestanku so sodelovali Russ, McNamara, gen. Earle Wheeler in George Bundy, posebni svetovalec za državno varnost. Zvedelo se je, da so proučevali na vzporednih sestankih manjša vprašanja, in sicer pri C.I.A., v državnem departmanu, pri ustanovi za mednarodni razvoj in pri drugih vladnih organih. Poudarja se, da gre za «korenito ponovno proučitev vloge ZDA v Vietnamu». Govori se, da bodo sklepi, ki bodo rezultat teh sestankov, zadevali naslednja področja:

1. Ali naj ZDA prevzamejo neposredno vlogo glede strategije in vodstva operacij namesto južnih Vietnamcev ter s tem tudi odgovornost za glavne odločitve.
2. Skleniti je treba, ali naj se bombardiranje nadaljuje v bolj omejenem obsegu samo vojaških ciljev, ali pa naj se bombardirajo tudi civilna središča v Severnem Vietnamu; ali naj bombardiranje zajame tudi oporišča za izstrelke v coni Hanoj-Hay phang.
3. Gospodarski-politični položaj v Sajgonu.
4. Ali je nujno obrazložiti ameriškemu ljudstvu in inozemstvu vzroke povečanih ameriških obveznosti v vietnamski vojni; ali naj pri tem nekatere prijateljske države prevzamejo naše del bremena.

Vendar pa je glavno vprašanje tako imenovana «kritična točka», t.j. reakcija kitajske vlade. Trdi se, da je bila ta «kritična točka» dosežena brez posledic že 11. t.m., ko so ameriški bombniki prvič in pozneje še 14-krat bombardirali tisto železniško progo, ki povezuje Hanoj z jugozahodno mejo Kitajske. Kitajska ni reagirala, čeprav bi bil tudi ta napad lahko povod za vojno spričo velike važnosti te železnice, ki služi za prevoz materiala na Kitajsko in ki ga izkrcavajo v severnovietnamskem pristanišču Hayphong. Iz tega največjega pristanišča v Severnem Vietnamu prevažajo material z vlakom od Hanoja do kitajske pokrajine Junan ob južni meji med obema državama. Večkrat so se ameriška letala približala tudi kitajski meji, tako da so se morala dvigniti kitajska letala «Mig», toda vedno brez slehernega incidenta.

Po današnjem sestanku v Beli hiši je njen predstavnik nocoj izjavil, da Johnson predvideva povišanje števila novincev zlasti za okrepitev letalstva in da je zahteval, naj poveljstva vseh treh vrst orožja sporočijo svoje potrebe po vojakih, ki jih je treba poslati v Vietnam. To se bo zgodilo najpozneje do torka, ko se bodo sestanki v Beli hiši nadaljevali. Johnson se je sestal danes tudi z bivšim predsednikom Eisenhowerjem in z njim obravnaval vietnamsko vprašanje.

Sanford Gottlieb, politični ravnatelj «Nacionalnega odbora za razumno jedrsko politiko» je izjavil danes na tiskovni konferenci, da se je sestal v Parizu in Alžiru s predstavniki južnovietnamske osvobodilne fronte in vlade v Hanoju. Ti predstavniki zahtevajo baje kot pogoj za začetek pogajanj samo načelni sporazum glede umika ameriških čet iz Južnega Vietnama ter ne bi vztrajali na umiku pred začetkom pogajanj. Gottlieb je poudaril, da — nasprotno — kitajska vlada zahteva umik pred pogajanji. Če bi Američani prekinili bombardiranje Severnega Vietnama in pošiljanje novih vojakov, bi osvobodilna fronta pristala na razgovore. Končno je izjavil, da je o tem poročal tudi odgovornim državnikom.

Gerald Brooke obsojen na pet let

MOSKVA, 23. — Danes se je končala sodna razprava proti Geraldu Brooku, angleškemu univ. asistentu, ki se je moral zagovarjati zaradi podtalne dejavnosti proti vladi ZSSR kot agent protisovjetske ruske emigrantske organizacije v inozemstvu. Sodišče je obtoženca obsodilo na pet let odvzema svobode, od katerih bo moral v zaporu preživeti eno leto, štiri leta pa v delovnem taborišču.

Sodišče je sporočilo zunanjemu ministrstvu, da je ugotovilo, da je delovanje drugega tajnika britanskega veleposlaništva v Moskvi Antonyja Bishopa v nasprotju z diplomatskim statusom

VČERAJ PO ATENSKIH ULICAH

Veličasten pogreb med demonstracijami ubitega 23-letnega naprednega študenta Petroulasa

Pogreba se je udeležil bivši predsednik vlade Papandreu in 140 poslancev «Zveze centra» - V žalnih govorih so študentje obtoževali vlado

ATENE, 23. — Na desettisoče oseb je danes dopoldne pospremilo na pokopališče med zadnjimi demonstracijami ubitega 23-letnega študenta Sotiriosa Petroulasa.

Že od 6. ure zjutraj so bili orožniki in policijski agenti v Atenah v pripravljenem stanju. Pravi policijski zid je bil postavljen pred kraljevo palačo in parlamentom in v sosednih ulicah. Tu stražijo orožniki oboroženi s solzilnimi bombami in brzostrelkami. Tovornjaki s policisti in oklopni avtomobili so zastražili 6.5 km dolgo pot, po kateri se je razvil pogrebni sprevod. Po nekaterih vesteh so ponoči prispele v Atene tudi nove vojaške edinice.

Po poti se je mrtvaški sprevod stalno večal in računajo, da je štel že 10 tisoč oseb, ko je prispel pred katedralo. Vso noč so truplo stražili študenti, sošolci ubitega fanta. Študenti so tudi ponesli truplo v katedralo. V sprevodu pa so nosili napise: «Sotirios živi», «Demokracija se bo vrnila», «Fašizem ima štete ure», «Kralj Konstantin — to je tvoja žrtev».

Ko je sprevod prispel pred katedralo, je sijalo vroče sonce in temperatura je v senci dosegla 38 stopinj. Bivši ministrski predsednik Papandreuja, ki se je do katedrale pripeljal z avtomobilom, je množica toplo pozdravila ter mu vzklikala: «Vrni se». Papandreuja je spremljalo 140 poslancev «zveze centra», ki so mu ostali zvesti. Pred katedralo so čakali tudi predstavniki levičarske stranke «EDA», ki jo vodi Iliou, prisoten pa je bil znani glasbenik in kompozitor Theodorakis. Vse trgovine so zaprle roloje, balkoni so bili polni ljudi, ki so metali rdeče rože na krsto in pogrebce.

V katedrali so štirje pravoslavni popi opravili cerkveni obred, nakar so sledili govori. Predstavnik univerzitetnih študentov je govoril o življenju ubitega tovariša in podčrtal njegov pogum.

Čez približno pol ure so krsto ponesli na rokah iz cerkve, od tu pa se je odvil sprevod po Ul. Phillellenos proti pokopališču. Množica je stalno naraščala, tako da je prišlo do pokopališča po uradnih ocenah preko 70 tisoč ljudi. Povsod so se videle fotografije ubitega in napisi «Dol z morilci», «Dan tvoje slave bo kmalu prišel». Na dva in pol km dolgi poti se je trlo mladeničev v srajcah, žena, ki so kričale in jokale, povsod so bile žalne palme, s katerimi so pozdravljali sprevod.

Policija množice ni mogla zadržati in je prebila vse kordone ter vdrla tudi na pokopališče. Sestra ubitega je dobila živčni napad in so jo morali odpeljati s pokopališča na bližnjo rešilno postajo. Za krsto so hodili starši in ostali sorodniki, vse naokoli pa so ljudje peli žalne pesmi. Okoli staršev se je zbrala mladinska skupina Lambrakis, ki združuje napredno mladino in dejansko komunistično mladino (v Grčiji je komunistična partija uradno prepovedana), nato pa je spregovoril glasbenik Theodorakis, ki je obdolžil Novasovo vlado, da je odgovorna za krvave dogodke. Dejal je, da se grško ljudstvo ni nikoli uklonilo in se ne bo uklonilo intrigam dvora. Po blagoslovu so krsto zagrebli in se je množica razšla brez najmanjših incidentov.

Uro po pogrebu se je v nekem hotelu Papandreu sestal s predstavniki tujega tiska, ki so prispeli v Grčijo, da od blizu slede razvoju dogodkov. Papandreu je dejal, da ne namerava pričeti z revolucijo, niti ne namerava odstraniti monarhističnega režima. Ponovil je svoja znana stališča o kralju, ki ne sme vladati, temveč samo kraljevati in da mora biti dejanska oblast v rokah ljudstva. Zatem je Papandreu dejal, da je kralj slabo ukrepal, ko je odstranil ministrskega predsednika, ki je užival ljudsko podporo in imenoval novo vlado, ki je desničarsko usmerjena in nima ljudske podpore.

Edino rešitev vidi Papandreu: ali v imenovanju novega ministrskega predsednika iz njegove skupine, ali pa nove volitve. Papandreu je govoril tudi o obtožbah proti njegovemu sinu, češ da je sodeloval z zarotniško oficirsko organizacijo «Aspida» ter ugotovil, da je preiskava dokazala, da ni tega sodelovanja nikoli bilo. Nato se je branil pred obtožbami, da ustvarja ljudsko fronto s komunističnimi skupinami, ki prevladujejo v stranki «EDA». Dejal je, da je bil vedno prepričan protikomunist in to od 1944. leta in da je bila njegova politika učinkovita, saj so se na zadnjih volitvah znižali glasovi skrajne levice od 23 na 17 odstotkov. Borbo proti komunistom je treba voditi na drugačen način, kot si to zamišlja desnica. Papandreu zagovarja stališče, da so ideje svobodne, desnica pa bi hotela komuniste zatreti s silo. Papandreu je nato izključil, da lahko prejme Novas v parlamentu potrebno večino glasov, kljub temu da se bo poslužil podpore skrajne desnice, ker je ostala velika večina poslancev «zveze centra» zvesta Papandreuju, ki ima še vedno 140 poslancev in torej dovolj, da prepreči Novasu podporo parlamenta, premalo pa za sestavo vlade.

Iz Pariza poročajo, da je tiskovni ataše grškega veleposlaništva v Parizu Petros Caritato dal ostavko, ker noče več služiti Novasovi vladi. Izjavil je, da je dal ostavko po smrti študenta Petroulasa.

Novi grški ministrski predsednik Novas, ko je zapustil parlament po tiskovni konferenci s tujimi novinarji

GENOVA, 23. — Že tretji dan zaporedoma — in šesti v dveh tednih — je danes kakih tisoč oseb, zlasti žensk, proti večeru prišlo na cesto v Cornigliano (Genova). Protestirale so zaradi dimu in «smoga», ki kvari zrak tega področja. Takega stanja so zlasti krive tamkajšnje visoke peči pa tudi druga industrija. Nekaj ur je bil promet po Avrelijski cesti skoraj popolnoma blokiran. (Na sliki: policija razganja Genovežane, ki protestirajo zaradi okuževanja zraka; posnetek je od četrtka.)

Solidarnost CGIL z grškimi sindikati

RIM, 23. — Tajništvo CGIL je poslalo grškim sindikalnim organizacijam solidarnostno brzojavko v imenu italijanskih delavcev, ki budno spremljajo borbo grških delavcev in grškega ljudstva v obrambo demokracije in svobode. V brzojavki se izraža želja za obnovitev legalnosti in solidarnosti z žrtvami brutalnega policijskega napada.

V ZVEZNEM PARLAMENTU SFRJ

Razprava o gospodarski reformi Danes bodo znani novi ukrepi

Poročilo Borisa Kraigherja - Odbor za zunanje zadeve ugotavlja poslabšanje položaja v mnogih delih sveta

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 23. — Zvezni in gospodarski zbor zvezne skupščine sta pričela danes z razpravo o gospodarski reformi, katere namen je stabilizirati notranji trg, vzpostaviti realne odnose cen in take pogoje, ki bodo omogočali enakomeren razvoj vseh panog gospodarstva, zagotovili rast družbenega standarda v skladu s povečano produktivnostjo dela in omogočili jugoslovanskemu gospodarstvu, da se vključi v mednarodno delitev dela. Reforma bo ustvarila normalne gospodarske pogoje za razvoj energetike, surovin, vseh služnostnih dejavnosti in kmetijstva ter za modernizacijo predelovalne industrije. Spremenila bo strukturo in zmanjšala neproduktivne stroške ter preusmerila izdatke v korist prosvete, znanosti in kulture ter ustvarila pogoje za formiranje finančnih rezervnih skladov.

Osnovna postavka reforme je vzpostavitev takih odnosov med cenami kot vladajo na svetovnem trgu upoštevajoč pri tem pariteto novega enotnega tečaja dinarja.

V zvezi z gospodarsko reformo opozarjamo na naš nedavni članek, v katerem smo prikazali njene osnovne postavke. Podrobno bomo o poročilu, ki ga je podal o reformi na današnji seji podpredsednik zveznega izvršnega sveta Boris Kraigher, poročali jutri, ko bodo znane vse podrobnosti novih ukrepov.

Odbor za zunanje zadeve in mednarodne odnose zveznega zbora zvezne skupščine je v zvezi s pripravami za 20. zasedanje generalne skupščine OZN ugotovil, da se mednarodni položaj v mnogih delih sveta slabša in zaostruje ter se, podobno kot za časa hladne vojne, izvaja politika sile in vmešavanja v notranje zadeve, kar posebno dokazujejo dogodki v Jugovzhodni Aziji, Dominikanski republiki in Kongu.

Odbor je nadalje ugotovil, da je uokvirjenje dela 19. zasedanja generalne skupščine povzročilo veliko škodo ugledu svetovne organizacije in praktično onemogočilo rešitev mnogih odprtih vprašanj. Kot kaže so pogoji za normalno delo 20. zasedanja še vedno negativni. Nadaljnje poslabšanje mednarodnega položaja grozi, da se kriza v OZN v takih pogojih spremeni v krizo same svetovne organizacije, kar bi imelo nedogledne posledice za nadaljnji razvoj svetovnih odnosov in za svetovni mir. Stvarni vzroki krize so, po mišljenju odbora, v odporu proti naprednim spremembam na svetu. Zato je to vprašanje potrebno reševati z realizmom, z občutkom odgovornosti vseh članic svetovne organizacije, malih in velikih, ker je normalno delo svetovne organizacije življenjskega pomena za vso mednarodno skupnost.

B. B.

Redna proga Bar-Bari

BARI, 23. — Na krovu jugoslovanske motorne ladje «Sveti Štefan», ki je vsidrana v pristanišču v Bariju, je bila danes svečanost ob otvoritvi nove proge med Barijem in pristaniščem Barom v Črni gori, ki jo vzdržuje črnogorska družba «Prekooceanska plovidba Bar». Na svečanosti so bili prisotni kulturni ataše jugoslovanskega veleposlaništva v Rimu Vujović, generalni ravnatelj družbe Dabanović, predsednik konzorcija pristanišča Bari posl. Alba, prefekt dr. Novello, rektor univerze prof. Del Prete in drugi predstavniki lokalnih oblasti.

Nova redna zveza je poskusno delovala že mesec in bo na njej ladja odplula vsak dan. Motorna ladja - trajekt lahko sprejme 1000 potnikov in 100 avtomobilov. Ladja ima 1.620 ton in preplove pot od Barija v Bar na črnogorski obali v osmih urah.

VČERAJ V BONNU

Harrimanovi razgovori z Luebkejem in Carstensom

Obravnavali so vprašanje posledic dokončnega pokopa večstranske jedrske sile

Averell Harriman (desno) in britanski veleposlanik Kohler

BONN, 23. — Ameriški veleposlanik Averell Harriman, ki je sinoči prispel v Bonn na dvodnevni obisk, se je danes eno uro razgovarjal z zveznim predsednikom Luebkejem. Predstavnik zvezne vlade je dejal, da gre za «poseben politični razgovor», med katerim je Harriman poročal Lübkeju o razgovorih v Moskvi. Harriman je bil nato na kosilu pri državnem tajniku Karlu Carstensu. V dobro obveščenih krogih pravijo, da je bil predmet njegovih razgovorov predvsem Vietnam in razorožitev. Popoldne je nadaljeval razgovore z visokimi funkcionarji zahodnonemškega zunanjega ministrstva. Končni vtis njegovih razgovorov v Moskvi pa je, da v sovjetski politiki ne bo bistvenih sprememb.

Jutri bo Harriman odpotoval v Muenchen, kjer se bo sestal s kanclerjem Erhardom, nato pa v Rim in v Beograd, kjer bo nekaj dni gost ameriškega veleposlanika Elbricka. Verjetno je, da ga bo sprejel maršal Tito.

Kot poročajo iz Beograda, si bo Harriman ogledal v Dubrovniku prireditve newyorškega baleta ter obiskal nekatere druge kraje v Jugoslaviji.

Iz poluradnih virov poročajo, da je bonska vlada že leta 1963 izročila svojim zahodnim zaveznikom zahtevo, naj se vprašanje nadzorovane razorožitve poveže z nemškim zedinjenjem. In prav o tem naj bi razpravljala danes Harriman in Carstens, ki je svojega gosta opozoril na zaskrbljenost Bonna zaradi govoric, da bi sporazum o prepovedi širjenja jedrskega orožja pokopal tudi dokončno večstransko jedrsko silo.

Istočasno pa je minister Krone, ki je predsednik vrhovnega obrambnega sveta, nekemu časopisu izjavil, da bonska vlada ne bi mogla pristati na tak sporazum brez pogojev. Prvi pogoj bi bil, da bi bile brezatomske države udeležene pri sestavljanju strateških načrtov atomske obrambe Evrope. Hkrati pa bi moral biti storjen tudi kak korak bliže k zedinjenju obeh Nemčij.

Pred zaključkom kongresa KP Romunije

BUKAREŠTA, 23. — Danes je bila zadnja javna seja kongresa KP Romunije. Delegati so soglasno sprejeli petletni plan za industrializacijo dežele in izvolili «stalni prezidij» namesto dosedanjega «političnega urada» ter izvršni odbor. Jutri bo svečan zaključek kongresa.

Podpredsednik romunske vlade Aleksander Birladeanu, ki je tudi član vodstva KP Romunije, je danes predložil kongresu poziv na enotnost komunističnih partij. Dejal je: «Naša partija je globoko prepričana, da se razlike mnenj med bratskimi strankami lahko premostijo v duhu medsebojnega spoštovanja, s prijateljsko diskusijo na podlagi spoštovanja marksistično-leninističnega nauka glede odnosov med strankami. Romunska partija izraža tudi globoko prepričanje, da bo vse tisto, kar komuniste vsega sveta združuje, prevladalo nad tistim, kar jih trenutno loči.»

Kozmos 76

MOSKVA, 23. — V SZ so davi izstrelili umetni satelit «Kozmos 76». Satelit je opremljen z raznimi znanstvenimi aparati. To je že osma izstrelitev v enem tednu v SZ. Pretekli petek so v SZ izstrelili pet satelitov serije «Kozmos» z eno samo nosilno raketo. Istega dne so izstrelili v zemeljsko orbito vesoljsko ladjo «Proton 1». Končno so v nedeljo izstrelili vesoljsko ladjo «Zond 3» v heliocentrično orbito.

DANES

Podpredsednik vlade Nenni se je v zadnjih dneh večkrat sestal s sindikalnimi predstavniki CGIL, uprave državnih železnic in drugimi sindikati. Dosegel je, da je sindikat CGIL preklical stavko železničarjev, ki je bila za prometno osebje napovedano za nedeljo, za ostalo pa za ponedeljek. V sredo pa se bodo prizadeti sestali in pričeli razpravljati o vrsti perečih sindikalnih vprašanj. Napravljen je vsekakor pomemben korak k rešitvi tega važnega sindikalnega spora, saj je po posredovanju Nennija dosežen okvirni sporazum o sindikalnih svoboščinah.

V Atenah je velika množica ljudi prisostvovala pogrebu pred dnevi med demonstracijami ubitega študenta Petrouliasa, ki izhaja iz antifašistične družine, ki je imela v boju proti nacistom in kasneje med državljansko vojno ubitih kar 25 družinskih članov. Pogreba se je udeležil Papandreu in 140 poslancev «Zveze centra», ki so ostali zvesti Papandreuju. Glasbenik Theodorakis, član napredne stranke EDA, je ob odprtem grobu obtožil Novasovo vlado za fantovo smrt. Kasneje je na tiskovni konferenci s tujimi novinarji Papandreu prvič omenil možnost rešitve krize z imenovanjem novega ministrskega predsednika iz vrst njemu zvestih poslancev. Morda gre za kompromisni predlog, po katerem naj bi Novas sicer dal ostavko, vendar ga ne bi zamenjal neposredno Papandreu, temveč politična osebnost, ki bi uživala istočasno zaupanje Papandreuja in kralja Konstantina.

V Beli hiši je bila tudi včeraj tri ure dolga seja na «najvišji ravni» zaradi načina povečanja vojne v Vietnamu. Vse kaže, da gre za zelo važne odločitve, ker se je Johnson včeraj posvetoval tudi z bivšim predsednikom Eisenhowerjem, nato pa namerava sklicati sestanek prvakov obeh strank, čemur bi sledila še posebna poslanica ljudstvu ZDA.

Danes bodo objavljeni v Jugoslaviji prvi novi zakoni za gospodarsko reformo, ki bo pomenila za državo tako važen dogodek, kakršen je bil začetek delavskega samoupravljanja.

Govor župana dr. Franzila

na seji občinskega sveta 22. julija 1965

Objavljamo govor tržaškega župana Franzila ob zaključku razprave na četrtkovi seji tržaškega občinskega sveta kot važen dokument in kot odgovor na številne «argumente» predvsem šovinističnega tiska, ki je skoraj en mesec vodil protislovensko šovinistično gonjo v zvezi z izvolitvijo slovenskega socialističnega svetovalca v občinski odbor. Županov govor se glasi:

«Gospodje svetovalci, preosnova odbora, o kateri se mora danes občinski svet izjasniti, ni nič drugega — kot je poudaril že marsikateri svetovalec — kot logično izvajanje štiristranskega sporazuma o občinski tržaški upravi, podpisanega v januarju 1964 in ki so ga pozneje potrdile Krščanska demokracija, PSDI in PSI med pogajanji za pokrajinsko upravo.

Ta lokalni sporazum izhaja izrecno iz dogovora, ki je bil dosežen v vsedržavnem okviru za sestavo vlade levega centra, kar so v Trstu vzele z zadovoljstvom na znanje vse zainteresirane politične skupine.

Štiri stranke so dobesedno izjavile, da težijo zlasti — s sporazumom — «uresničiti najširšo udeležbo ljudskih sil pri upravi javnih zadev». Torej se sedanja sprememba občinskega odbora s sprejemom neposredne odgovornosti s strani italijanskih socialistov lahko smatra samo kot izpolnitev izvajanja osnovnih smotrov, ki so si jih štiri stranke postavile.

Vstop dveh socialistov v odbor je bil predviden že od vsega začetka, toda PSI se je — povsem samostojno — omejila najprej na podporo od zunaj in si pridržala pravico sodelovanja v odboru po pokrajinskih volitvah.

Do te udeležbe je moralo priti v okviru sporazuma, ki je določal «zavračanje slehernega ostanka stališč nacionalističnih skrajnosti in rasistične miselnosti».

Dogovor iz januarja 1964, ki sem ga v tej dvorani prebral kot slovesno obveznost z moralno osnovo tega občinskega odbora, pa je poleg tega poudarjal, da bi glede tega zavračanja ne bilo nobenega dvoma in nesporazuma:

«Politika do slovenske manjšine mora biti predvsem ugodna za razvoj skladnega in civiliziranega sožitja med državljani italijanskega in slovenskega jezika ter prispevati k humanemu razvoju manjšine ter varovati njene zakonite jezikovne, kulturne in druge potrebe, zakonite zahteve glede jezika, kulture in običajev.»

«Popolno izvajanje demokratične metode bo ugodno tudi za tisti nujni proces spoštovanja vrednot italijanske civilizacije, kar bo nekrati osnovni pogoj za sožitje in polno udeležbo državljanov slovenskega jezika v življenju republike. Samo na ta način bodo lahko odstranjeni vsi možni razlogi trenja v notranjem življenju in v mednarodnih odnosih in manjšinska skupina bo lahko sodelovala pri boljšem vzajemnem razumevanju različnih tradicij in civilizacij.»

V drugem delu sporazuma pa je bilo poleg tega rečeno, da nove večine «ne bodo delale diskriminacije med državljani, ki so v okviru zakona vsi enaki, ne glede na razlike socialnega in kulturnega položaja, pri izvajanju pravic in pri opravljanju dolžnosti. Glede tega mislim, da ne bo brez koristi, če omenim člen 6. tiste Spomenice o sporazumu na podlagi katere se je leta 1954 vrnila končno v Trst italijanska uprava po žalostnih dogodkih nacistične okupacije — ki je dosegla vrhunec z ustanovitvijo germanskega Adriatisches Küstenland — okupacijske titovske karantene v letu 1945 in po vojaški upravi ZVU.

«Italijanska in jugoslovanska vlada sta sporazumni da proti osebam ali imovini katerega koli prebivalca področja, ki preide pod njuno civilno upravo, in v skladu s to Spomenico o soglasju ne bosta storili nobenih sodnih ali upravnih ukrepov preganjanja ali diskriminacije zaradi prejšnje politične dejavnosti v zvezi z obravnavanjem vprašanj Svobodnega tržaškega ozemlja.»

Ta izjava, ki ima vsaj danes predvsem moralno veljavo, pomeni obveznost, da se obnovi miroljubno sožitje in premostijo stališča iz preteklosti ter ima za edino merilo — po tem dogodku — za presojo strank in oseb lojalnost do države in zvestobo demokraciji.

Zaradi tega je neopravičena reakcija s strani nekaterih skupin tega občinskega sveta, ki so uprizorile hrup, s katerim se hoče nasilno vplivati na svoboden izraz volje tistih, ki jih je ljudstvo izvolilo v mestno upravo.

Nikomur se niti ne sanja, da bi opoziciji zanikal pravico opravljanja njene demokratične funkcije kritiziranja, toda tu so tudi dolžnosti korektnosti in poštenja, ki se morajo spoštovati v vsaki civilizirani skupščini. Nespoštovanje teh dolžnosti končno nujno škoduje tistim, ki jih ne spoštujejo, ker s tem dokazujejo pomanjkanje veljavnih argumentov in diskvalificirajo svojo akcijo.

Ko sem v tem svetu prebral besedilo ostavke odv. Jone, sem imel za svojo dolžnost preložiti do danes odgovor na njegove argumente o preosnovi, ki jih je on smatral za potrebno dodati resničnim razlogom, ki so ga pripeljali do sklepa, da zapusti občino in se v celoti posveti pokrajinskemu svetu.

Svetovalec Jona je predvsem označil svetovalca Hreščaka — medtem ko je izjavil, da dela to «ne giede na osebo, katere spoštovanje ni v diskusiji» — kot «slovansko-titovskega socialista, katerega vstop v odbor» pomeni omogočiti sodelovanje v vodstvu naše občine tistim silam, ki se že dolgo hočejo vsiliti in ki so jasno pokazale svoje namene v maju in juniju 1945 ter v poznejših letih».

Razumem, da se je svetovalec Jona kot odvetnik hotel morda s svojim priznanjem, da je oseba svetovalca Hreščaka spoštovanja vredna, izogniti tožbi zaradi tistega, kar je povedal pozneje; vendar pa nisem mnenja, da da je ta način izogibanja zelo eleganten. Ne vem pa, kako si je mogoče prilaščati pravico označevati svetovalca, ki je vpisan v Italijansko socialistično stranko in ki so ga pod njenim znakom Tržačani izvolili, kot «slovensko-titovca». Če bi morali gledati v preteklost in presojati ljudi po tistem, kar so bili, bi bili upravičeni označiti za «fašista» marsikaterega od tistih, ki so sedaj liberalci, demokristjani ali komunisti, označiti kot «nekristjana» tistega, ki se je v določenem trenutku svojega življenja dal krstiti in hodi danes redno k sveti maši.

Mnogo ljudi in mnogo časopisov je takih, ki so v teh dneh ponovno neprevidno izkopali grehe preteklosti, toda ko so pregledovali pretekle čase, so se ustavili pri maju 1945 in — kakšen slučaj — so zelo dobro pazili, da ne bi iznašali stališč in smeri naslovov časopisov iz prejšnje dobe. Te ljudi in te časopise bi zelo lahko pripravili k molku s tem, da bi ponovno objavili odlomke in naslove iz nedavnih časov, če bi šli bolj nazaj kot pa samo od aprila 1945.

Ne gre za «rasizem» — pravi

Ostale važnejše govore s sobotne osemurne seje tržaškega občinskega sveta, zlasti tiste, ki obravnavajo vprašanja tržaških Slovencev, bomo postopoma objavljali v prihodnjih številkah našega dnevnika, ki je bil v noči med četrtkom in petkom v občinski dvorani tolikokrat omenjen.

odv. Jona — «temveč samo za osnovna načela obrambe narodnosti ob meji in naše integritete obrambe, ki ima namen zaščite pred odločno in progresivno infiltracijo z dobro določenimi nameni».

Ne vem, od kod pravica pripisovati danes nekemu svetovalcu PSI, to je stranke, ki ima v italijanski vladi odločilno odgovornost, namene in smotre, katere so imeli Jugoslovani v Trstu maja in junija 1945.

Toda pustimo neutemeljene obtožbe in poglejmo od blizu ta osnovna načela obrambe narodnosti ob meji in naše integritete, načela, ki naj bi bila edina, ki navdihujejo gonjo proti vstopu sevotalca Hreščaka v tržaški občinski odbor.

Mislim, da ne namerava nihče zanikati iredentizma in prostovoljstva, ki sta želela, da bi bil Trst italijanski, in nihče noče odpirati nevarnih vrzeli. Še najmanj jaz, ki sem moral — da bi ostal Italijan — zapustiti svoje rojstno mesto med invazijo Furlanije v vojni za odrešitev, ki sem izgubil brata, ki je umrl zaradi invalidnosti, katero si je nakopal v borbi kot oficir alpinov v tisti vojni, ki sem bil oče njegovih sirot, ki sem sam oficir slavne italijanske vojske, ki sem bil voditelj Lege nazionale v tistih letih, ko je to društvo opravljalo učinkovito funkcijo za obrambo italijanstva Trsta pod tujo upravo, ki sem kot član vsedržavnega sveta in pokrajinski podtajnik Krščanske demokracije za Trst in Istro vneto deloval, da bi se vrnila cona A in cona B pod italijansko upravo, ki sem odgovarjal za tednik La Prora v dobi njenih nepozabljenih demokratičnih in nacionalnih bojev, ki sem sodeloval kot nosilec glavnih funkcij pri občinski tržaški upravi od leta 1949, to je od izvolitve prvega občinskega sveta.

Toda razlikovati je treba iredentistično funkcijo, ki jo nihče ne zanika, in med občinsko upravo pod Avstrijo, njeno nepopustljivo funkcijo, katere odlični del smo bili pod ZVU — ko je bila usoda mesta negotova — in med funkcijo, ki jo mora opravljati danes, ko se je Trst dokončno vrnil pod italijansko upravo. Danes nosimo odgovornost hišnih gospodarjev in prispevati moramo, da se Italija predstavi etničnim skupinam kot mati, ne pa z obrazom mačehe, ki ji ga je fašizem naprtil takoj po odrešitvi in s tem izzval odpor ter titso nejevoljo, ki je toliko škodovala domovini prav na njenih obleganih mejah.

Sedaj pa hočem prepustiti besedo tisti osebi, ki je pristojnejša od mene, da govori o vprašanjih tržaške politične zgodovine. V preteklih dneh mi je prof. Carlo Schiffrer, bivši conski podpredsednik, takole pisal:

«Hotel bi najprej vprašati tiste nekatere občinske svetovalce, ki se proglašajo za čuvarje «tradicije italijanstva» ali se v Trstu od leta 1910 ni prav nič izpremenilo in če tedanje ravnanje smatrajo še vedno za veljavno in aktualno v mestu, ki je — če Bog hoče — sestavni del Italijanske republike.

«Po mojem mnenju — piše prof. Schiffrer — mora biti naloga sedanjega tržaškega italijanskega vodilnega razreda prav «pridobiti» za Italijo ves tisti del prebivalstva, ki je bil, lahko rečemo, do včeraj sovražen. Ne pozabimo, niti za blagor domovine, da je bila na prvih volitvah leta 1949 in pozneje — med komunisti, indipendentisti in slovanskimi nacionalisti več kot ena tretjina glasov oddanih proti Italiji. Taka moralna pridobitev pa se ne doseže ne z nasiljem, ki so ga izvajali fašisti ne z rasistično ali nacionalno diskriminacijo. Lahko se nadaljuje kvečjemu s skrivanjem kakšnega za italijanske nacionaliste nevšečnega pojava, kakor so to storili prav masonski liberalci pred letom 1914 in fašisti po letu 1920.

«Pridobiti moralno» — torej tuje ali sovražne elemente. To je smoter. Italija je z Risorgimentom prav to storila in po letu 1870 pridobila moralno tiste, ki so bili sovražni ali tuji: v tem je zgodovinska upravičenost revolucije Risorgimenta; z drugimi besedami, v njeni sposobnosti, da razširi sociaino bazo države, ki jo je ustvarila manjšinska elita. Toda v Trstu smo za pol stoletja v zamudi.

«In čez 50 let se bo reklo, da je italijanska uprava odpovedala pred enim Slovencem in da je tisti edini dal slovanski pečat mestu? Ali pa bo sodba ravno nasprotna? Da so bili namreč v določenem trenutku moralno pridobljeni za novo republikansko, demokratično in svobodno Italijo prav tisti elementi krajevnega slovenskega vodilnega sloja, prav tisti, ki so vodili svojo nacionalno revolucijo proti fašistični, nacionalistični in diskriminatorski Italiji, in da so bili vključeni v Italijansko socialistično stranko ter pristali na delitev odgovornost v italijanski upravi?»

Tako je pisal prof. Schiffrer, da bi jaz slišal prijateljski glas.

Odv. Jona pravi, da ne gre za «rasizem» in marsikdo ga je poslušal ter obtožil mene, da sem preveč na lahko in neustrezno uporabil ta izraz. Besede pa si nisem izmislil jaz, temveč je zapisana v štiristranskem sporazumu. Izvlekli so jo iz prahu pred kratkim v tej dvorani tudi svetovalci z druge strani prav zato, da bi označili stališče svetovalca Jone do Slovenskega gledališča in do postavitve Mazzolenijevega vodnjaka na Trgu Svobode. Toda mnogo bolj je bila poudarjena ta oznaka v tukajšnjih časopisih ob podpisu sporazuma za pokrajino in za občino Devin-Nabrežina.

Danes pa nekateri časopisi očitajo laž tistim, ki trdijo, da je nastala opozicija proti vstopu g. Hreščaka v odbor zaradi tega, ker je Slovenec, medtem ko je dejstvo, da je g. Hreščak Slovenec popolnoma slučajno in da pravi razlog opozicije leži izključno v njegovi preteklosti, ker je bil ravnatelj Primorskega. Isti časopisi pa očitno pozabljajo, da so širili popolnoma nasprotne trditve, ko je šlo za občinski odbor v Devinu-Nabrežini in na pokrajini.

V nekem krajevnem časopisu sm namreč 11. januarja 1965 lahko čitali:

«Ne pozabimo, da bi v težavnih letih slovenski politični predstavniki mislili, da izdajajo naročilo svojih volivcev, če bi pristali deliti z italijanskimi antikomunisti odgovornost javne uprave. Takrat so oni — tudi tako imenovani «beli» — bili prepričani, da samo v opoziciji in z zavračanjem kakršnegc koli kompromisa s strankami nacionalne in politične italijanske večine lahko pravilno tolmačijo voljo svojih volivcev.

«To je bila doba, ko je z Balkana prišlo v Trst geslo, ki so ga spretno razširili med Slovenci: «Tito bo odšel, Jugoslavija pa bo ostala». In tudi številni slovanski begunci, mnogi, ki jih je Tito preganjal in ki so pribežali v naše mesto, so se dali prepričati od istega gesla, «da Jugoslavija ostane», ki je neustavljiv klic in zadeva tisto čustvo, ki je pri vseh pripadnikih etnične manjšine vedno močnejše od ljubezni do demokracije in od sovraštva proti tiranom: nacionalizem.

«Posledice pa so se videle, ko so bile ustvarjene prave «svete zveze» med belimi in rdečimi Slovenci, predstavniki preganjanih in mandatarji preganjalcev, med antikomunisti in komunisti. In ne smemo si zapirati oči: tisti «beli Slovani» so bili in bodo vedno na razpolago z vsako zvezo, ki jim bo dopuščala, da uveljavijo svoj nebrzdani nacionalizem v našo škodo.

«V opoziciji poleg komunistov ali pa okrog mize odbora, ko so izvajalci oblasti skupaj z demokrati, zasledujejo isti smoter in ki je, zanikati naši zemlji pravico, da bi se imenovala italijanska.

«Kaj naj rečemo šele o slovenskih titovcih, ki so se vključili v PSI pri njih je namreč bila igra in je tako odkrita, da se je italijanski socializem v pokrajini končal z imenom Pečenko in z govorjenjem v jeziku, ki ga večina tržaških volivcev ne razume. Ta Pečenko in «beli» Slovenec, predstavnika «novega vodilnega razreda», pa sta določena, da bosta postala naša upravljalca v palači na Trgu Vittorio Veneto.»

Jaz lahko upoštevam, da pride v politični polemiki včasih do izpadov, ki niso dopustni na drugih področjih. Upoštevam tudi, da — zlasti ko je dejansko v napol monopolističnem položaju — lahko pride tako daleč, da širi tako hude netočnosti, da povzroči — kot v našem primeru — tudi moralno linčanje župana. Toda nikoli nisem pričakoval, da občinski svetovalec, ki je poslušal moj govor o proračunu in ki ga ni prav nič komentiral v svoji poznejši glasovalni izjavi, pride in rece, da sem dejal — potvarjajoč moje besede:

«Župan je označil za rasista tistega, ki se upira vstopu bivšega titovca Hreščaka v odbor. Isti župan trdi, da je pripravljen odstopiti od svoje funkcije in se umakniti v zasebno življenje, če bivši titovski predstavnik ne bi mogel vstopiti v odbor.»

Medtem pa so vsi slišali, da sem jaz, ne da bi posebej omenjal specifični primer svetovalca Hreščaka, rekel, da sem bil pripravljen opustiti kakršno koli politično delovanje rajši kot pristati na rasistične izključitve.

Mislim, da je ta moja izjava načelna in da jo lahko vsi demokrati podpišejo.

Čutil sem dolžnost, da vnesem v to razpravo nekatere elemente za preudarek in pojasnitev, da bi prispeval k iskreni in dozoreli, predvsem pa objektivni odločitvi. Spoštovanje resnice je edino sredstvo, s katerim človeštvo postane lahko boljše in ki lahko pripravi novim generacijam tako prihodnost, ki ne bo poznala tistih grenkob in gorja, ki smo jih morali preizkusiti mi.

Toda moje izjave so nalašč premalo razširili in nisem hotel upoštevati še vseh ostalih elementov (političnih, upravnih in moralnih), s katerimi je naš sklep danes povezan. To sem storil zaradi tega, ker hočem predvsem zajamčiti mestu, občinskemu svetu in večini, ki je z menoj solidarna, izvajanje sprejetih sporazumov, javno in odgovorno sprejetih obveznosti.

Izvolitev dveh socialističnih odbornikov pa je sestavni del teh sporazumov in teh obveznosti.

Kot je bilo v preteklosti, tako sem na razpolago tudi za nadaljnje zajamčenje sporazumov in obveznosti v zadovoljstvo vseh tistih, ki verujejo v veljavnost te politične linije in s pomočjo, ki jo znamo kristjani klicati tudi tedaj, ko je izrecno ne omenjamo.»

Razburljiv trenutek v tržaški občinski sejni dvorani v četrtek zvečer med sejo občinskega odbora. Silno bojevit se je pokazal misovski svetovalec Gefter Wondrich Stvar se je končala brez kakih posledic

Zastrupljena štiričlanska družina

ŽENEVA, 23. — Štiričlansko švicarsko družino so našli mrtvo, zastrupljeno z avtomobilskimi izpušnimi plini. Mož in žena sta bila stara 36 in 34 let, njuna otroka pa 8 in 5 let.

Grozno nesrečo so odkrili davi ljudje, ko so opazili, da sili iz zaprte majhne garaže dim ostrega duha. Policija je našla vse štiri člane družine zaprte v avtomobilu. Vrata in okna garaže so bila neprodušno zaprta. Prevladalo je mnenje, da gre za samomor (in umor), nise pa znani vzroki za tako dejanje

Tri flamska dekleta so se ponesrečila v hribih?

AOSTA, 23. — Tri flamska dekleta, ki so bila danes na izletu na Crete Seche (2941 m) v skupini Grand Combin, se niso vrnila. Deklice so bile skupaj z drugimi tovarišicami, pa so se od njih oddaljile. Pozneje pa ni bilo več o njih ne duha ne sluha.

Zaradi pozne ure bodo reševalne skupine lahko začele iskati šele jutri zjutraj.

Zdravnik umrl pri bolniku

BOLOGNA, 23. — Dr. Antonio Gozzi, star 65, ravnatelj nekega sanatorija v Bologni, je pravkar pregledoval nekega bolnika na kliniki, ko se je nenadoma zgrudil zaradi slabosti. Takoj so mu hoteli drugi zdravniki pomagati toda bilo je zaman. Dr. Gozzi je v nekaj minutah umrl.

TIPIČNA NESREČA NA JUGU

Eksplozija v delavnici umetnih ognjev

Dva delavca mrtva, brata lastnika hudo ranjena

TRIGGIANO (Bari), 23. — V neki delavnici umetnih ognjev je danes dopoldne nastala močna eksplozija. Delavnica se nahaja nekoliko izven naselja, vendar so eksplozijo daleč naokrog slišali. Pri tekli so takoj karabinjerji, nato pa še gasilci in prostovoljci, ki so začeli odstranjevati ruševine. Našli so dva mrtva delavca, medtem ko sta bila lastnika brata Romano močno ranjena. Prepeljali so ju v bolnišnico, toda njuno stanje je bilo še danes zvečer zelo resno. Ranjen pa je tudi mlad vajenec, ki pa na srečo v času eksplozije ni bil v delavnici. Poslali so ga po vodo in eksplozija je nastala, ko se je vračal. Njegove poškodbe so manj hude.

Kako je prišlo do eksplozije, še niso mogli ugotoviti. Delavnica bratov Romano je bila stara že več kot sto let. Pred kratkim je bila tamkaj komisija, ki si je vse ogledala; pri tem ni našla ničesar, kar ne bi bilo v redu.

Izplačali bodo dobitek 150 milijonov

RIM, 23. — Tiskovni urad finančnega ministrstva sporoča, da so danes odredili izplačilo prve nagrade loterije v Monzi v višini 150 milijonov lir Michelu Posterinu iz San Procopia (Reggio Calabria). Dobitnik bo prejel nagrado pri pokrajinski poštni hranilnici v Reggio Calabria.

Neprijazna turistka

RIM, 23. — «Italijani so vsi neumni in na Norveškem so samo za natakarje,» je vpila 26-letna norveška turistka Britte Svolding, ko jo je neki stražnik opozoril, naj se vrne na pločnik, ker je semafor kazal rdeče. Stražniku očitno ni bilo všeč poslušati take komplimente, zato je zahteval, naj mu pokaže osebne dokumente. Norvežanka pa je odločno zavrnila zahtevo ter stražniku primazala krepko klofuto. Odpeljali so jo na komisariat, kjer so jo aretirali ter obtožili raznih prekrškov, nakar so jo zaprli v ženske zapore Rebibia.

Maturo je opravila v bolniški postelji

GENOVA, 23. — Bianca Maria Saitto, ki ima 20 let, je danes opravila maturo v neki sobi klinike Bertani, kamor je nalašč prišla komisija. Dekle bi moralo delati maturo pred kakimi desetimi dnevi na šoli, pa je nenadoma morala v bolnišnico, ko je že bila v šoli. Potem ko je bila nekaj dni v nevarnosti za življenje, je danes izpit opravila.

Že vse razprodano na festivalu v Pulju

PULJ, 23. — *Ravnatelj filmskega festivala v Pulju, Dejan Kosanović je imel tiskovno konferenco, na kateri je med drugim povedal, da bo na festivalu 150 časnikarjev in da so vstopnice za festival že sedaj razprodane.*

V okviru mednarodnih prireditev in razstav keramike v Faenzi se bo v nedeljo 25. julija začela tudi razstava starih holandskih ploščic za oblogo. Ta razstava je že doživela zelo lep uspeh v Parizu preteklo jesen, sedaj pa je prišla v Italijo s prvim postankom v Faenzi. Jeseni bodo razstavo prenesli v Rim.

NA KOREJI IN JAPONSKEM

Zaradi poplav več sto žrtev

TOKIO, 23. — Zaradi poplav, ki jih je povzročilo štiridnevno silno deževje na zahodnem področju otoka Honshu, je izgubilo življenje 15 oseb, osem pa so jih proglasili za izgubljene. Po vesteh iz Tokia je več kot 120 hiš porušenih, kakih 150 pa jih je preplavila voda.

SEUL, 23. — Zaradi prestopa bregov rek Keumkang in Nakdongkan v južnem predelu dežele se je položaj v Koreji še poslabšal. Zaradi teh novih poplav je število žrtev naraslo na 214 in bati se je, da bo se še dvignilo.

Tako se je češki potapljač Peter Gross po treh dneh vrnil iz morske globine v Portorožu

Terapija s kurarom proti tetanusu

ANCONA, 23. — Štiriletnega Alfia Brunorija so rešili, ko je imel tetanus, s terapijo s kurarom. Infekcijo je povzročil neki trn, s katerim se je zbodel mali Alfio. V obupnem stanju so ga pripeljali 10. julija v bolnišnico Salesi v Anconi, kjer so se zdravniki na vso moč prizadevali, da ga rešijo. Terapija s kurarom je bila uspešna.

V Ljubljani mednarodni seminar študentov ekonomije

LJUBLJANA, 23. — Od 25. julija do 5. avgusta bo v Ljubljani mednarodni seminar študentov ekonomije, na katerem bodo sodelovali profesorji ekonomskih fakultet in visokih komercialnih šol iz 16 držav, članic mednarodne organizacije za strokovno prakso študentov ekonomije. Ta organizacija združuje študente ekonomije iz 45 držav iz vseh kontinentov in poleg podobne organizacije študentov tehnike predstavlja najbolj pomembno svetovno organizacijo študentov Njena osnovna naloga je, da omogoči študntov strokovno prakso v posameznih državah in spoznavanje z ekonomskimi gibanji v njih.

Tudi letos bo v Trentu (od 26. septembra do 2. oktobra) tradicionalni festival gorskega in eksploracijskega filma. Letošnji festival bo že 14. po vrsti. Na čelu častnega odbora festivala sta minister za turizem in prireditve ter minister za trgovsko mornarico. Pri tehničnih pripravah za festival pa sodeluje beneška Biennala. (Na sliki prizor iz filma «Evropska naveza», ki je bil na sporedu lansko leto.)

Tudi Zoran Kržišnik član komisije v S. Marinu

SAN MARINO, 23. — *Mednarodno komisijo, ki bo dodelila nagrade na 5. mednarodni bienali sodobne umetnosti v San Marinu, sestavljajo Jan Van Lerberge (Belgija), Miroslav Micko (Češkoslovaška), Gerald Grassiot-Talabot (Francija), Zoran Kržišnik (Jugoslavija), Ridzard Stanislawski (Poljska), Luigi Carluccio, Giuseppe Marchiori, Franco Russoli, Marco Valsecchi in Efrem Tavoni (tajnik).*

Knjige, ki so jih največ prodali prejšnji teden

V prejšnjem tednu je Volponijeva La macchina mondiale, ki je dobila nagrado Strega, prevzela prvo mesto v prodaji in takoj na drugem mestu je Parisejev Il padrone, pravkar nagrajen z nagrado Viareggio. Navajamo lestvico prejšnjega tedna; poleg založbe je v oklepaju število mesta, ki ga je imelo delo teden prej:

1 Volponi, «La macchina mondiale» (Garzanti, 2); 2. Parise, «Il padrone» (Feltrinelli, 6); 3. Moravia, «L'attenzione» (Bompiani, 1); 4. Bellow, «Herzog» (Feltrinelli, 6); 5. Silvestri, «Isonzo '17» (Einaudi, 10) in Fallaci, «Se il Sole muore» (Rizzoli, 8); 7. Cancogni, «La fine del Tomori» (Mondadori, 3) in Frisco, «Punto franco» (Rizzoli, 5); 9. Razni avtorji, «L'ombra del 2000» (Mondadori); 10. Smith, «La gioia viene al mattino» (Mondadori).

Lestvica je bila sestavljena na podlagi podatkov, zbranih pri knjigarnah:

«Internazionale Di Stefano» (Genova), «Dante Alighieri» (Turin), «Internazionale Cavour» (Milan), «Goldoni» (Benetke), «Universitas» (Trst), «Cappelli» (Bologna), «Internazionale Seeber» (Firence), «Modernissima» in «Gremese» (Rim), Minerva» (Neapelj), «Laterza» (Bari), «Salvatore Fausto Flacovio» (Palermo).

Zbornik Rinascimento

Izšel je četrti zvezek druge serije zbornika Rinascimento — Rivista dell'Istituto Nazionale di Studi sul Rinascimento. Zajetna knjiga (374 str.) se deli na zaglavji Saggi e testimonianze ter na Testi e commenti. V prvem delu pišejo: T. Foffano (Umanisti italiani in Normandia nel secolo XV), B. Kieszkowski (Les rapports entre Elie del Medigo et Pic de la Mirandole), M. Fossi (Di un trattato di architettura di Bartolomeo Aammannati), R. Starn (Additions te the Correspondence of Donato Giannotti: a list and sampling of fifty-four unpublished letters). V drugem delu je posebno obsežen spis L. B. Albertija (Alcune Intercenali inedite — a cura di E. Garin; to je prva objava starega rokopisa v latinščini); sledi: Il testamento di Leonardo Bruni (priredil Vito R. Giustiniani), L'orazione di Lorenzo Lippi per l'apertura dell'Università di Pisa (priredil Vito R. Giustiniani), G. Argiropulo (Compendium de regulis et formis ratiocinandi — uvodna beseda: C. Vasoli), C. Renato (Trattato di Battesimo e della Santa Cena (priredil A. Rotondo). — Zbornik izdaja založba Sansoni v Firencah.

Dejavnost univerzitetnega gledališča v Parmi

PARMA, 23. — *Univerzitetno gledališče iz Parme se udeležuje «15. mednarodnega tedna univerzitetnega gledališča» v Erlangenu Ta teden traja od 24. julija do 1. avgusta. Parmsko univerzitetno gledališče, ki je edini italijanski ansambel v tej prireditvi, bo 1. avgusta nastopilo z Gogoljevim «Revizorjem» v režiji Bogdana Jerkovića. Omenjenega tedna se udeležujejo ansambli iz 17 držav: Argentine, Avstralije, Anglije, Nemčije, Jugoslavije, Češkoslovaške, Belgije, Švedske, Danske, Švice, Finske, Francije, Turčije, Portugalske, Španije, Poljske in Italije. Gledališki univerzitetni center iz Parme, ki se od 1961 stalno udeležuje te pomembne manifestacije, bo nadaljeval svojo dejavnost tudi z udeležbo na mednarodnih festivalih v Istanbulu, Zagrebu, Rachani (Libanon), Barceloni ter na turneji po nekaterih angleških mestih.*

Glasbeni tedni v Stresi

STREST, 23. — *Od 25. avgusta do 25. septembra bodo v Stresi «glasbeni tedni», ki se letos ponavljajo že četrtič, medtem ko bodo — letos tretjič — od 27. septembra do 3. oktobra nastopi mladih dirigentov za nagrado «Cantelli». V okviru teh prireditev bosta letos nastopila tudi dva ugledna ansambla iz tujine, ki se bosta letos prvič predstavila v Italiji: orkester Opere iz Budimpešte ter orkester festivala v Marlboroju. Madžarski orkester bo imel koncert 25. avgusta; dirigiral bo Andras Korodi, solist pa bo violinist Denes Kovacs. Drugi orkester, ki sta ga pred 15 leti ustanovila Adolf Busch in Rudolf Serkin, pa je sedaj na svoji prvi evropski turneji. V Stresi bo nastopil 7. septembra pod vodstvom Serkina. Na programu pa so še nastopi orkestra RAI-TV iz Turina pod vodstvom Maria Rossija s solistom Francom Gullijem, violinista Nathana Milsteina ter pianista Artura Benedetti Michelangelija. V salonu gobelinov v Boromejski palači bodo koncerti orkestra Strings iz Luzerna s sodelovanjem flavtistke Elaine Shäffer, pianističnega dua Gorini-Lorenzi, Tržaškega tria ter kitarista Andésa Segovie.*

VERONA, 23. — *Tu je bila otvorjena prva osebna slikarska razstava filmskega ameriškega producenta Julesa Engela v Italiji. Umetnik je avtor nekaterih posrečenih «oseb» risanic za filme in televizijo, od katerih jih je nekaj uporabila tudi italijanska televizija.*

VERONA, 23. — *V poletnih tečajih za tuje univerzitetne študente in diplomirance v Veroni bodo letos govorili predvsem o Danteju. Tečaji, ki jih organizira Accademia Cignaroli iz Verone, se bodo pričeli v nedeljo 25. julija. Udeleženci tečajev so iz 13 držav: Alžirije, Anglije, Avstrije, Belgije, Danske, Grčije, Irske, Jugoslavije, Madžarske, Malte, Zahodne Nemčije, Španije in Turčije.*

PRED SODIŠČEM ZAKULISNE SPLETKE PRVIH POVOJNIH DNI

Roatta je pomoč pri begu hvaležno poplačal z molkom

Vloga Angležev pri reševanju «časti» savojske dinastije in generalštaba

V Zangrandijevi knjigi je brez dvoma najvažnejše poglavje naslednje: «V času, ko je bil izdan nalog za aretacijo Roatte, je prišla spletka Badoglia proti nevarni priči za dogodke okoli 8. septembra 1943 do viška. Roatta je dobro vedel, da more preiti, če se hoče rešiti, v protinapad: prostovoljno se je prijavil preiskovalnemu sodniku dr. Robinu in mu dal razumeti, da ima v rokah dovolj močne dokaze, da obtoži Badoglia. Istočasno so prijatelji gen. Roatte predložili visokemu komisariatu za sankcije proti fašistom zelo eksplozivne dokumente proti Badogliu. Angleži so se prestrašili, ker so spoznali, da se za to afero skriva možnost udara tudi po italijanski kraljevi družini, ki so jo hoteli na vsak način rešiti. Bonomi, kot predsednik vlade in MacMillan kot britanski predstavnik v Italiji, sta se sporazumela in — vse se je končalo s pripravljenim begom Roatte v Španijo.

Na procesu v Vareseju so zaslišali, da bi to veliko spletko bolje osvetlili, številne priče. Večji del dokaznega ali protidokaznega gradiva nas ne zanima. Brez dvoma pa je najbolj značilno pričevanje brata pokojnega grofa Carla Sforze, generala Alessandra Sforze. Grof Sforza je bil minister zunanjih zadev pred Mussolinijem, ko je leta 1920 prišlo do znane Rapalske pogodbe z Jugoslavijo. Dolgo časa je bil nato v tujini, po vojni pa je hotel postati predsednik republike. Bil je eden od visokih komisarjev za sankcije proti fašistom, kasneje pa v vladi De Gasperija ponovno minister zunanjih zadev. General Sforza je pred sodiščem v Vareseju omenil tudi razgovor, ki ga je imel 3. maja 1945, ko je bila afera Roatta v polnem teku, z bratom visokim komisarjem. Tedaj je vprašal brata, kaj meni o procesu in o obtožbah Roatte. Grof Carlo naj bi mu odgovoril, da je vse brez podlage in da je Roatta nedolžen. «Pomisli,» je rekel grof svojemu bratu generalu, «da so ga celo hoteli izročiti kot vojnega zločinca Jugoslaviji, da bi ga tam obesili. In to ker ve preveč o premirju z zavezniki in o dogodkih okoli 8. septembra 1943. Namesto, da bi preganjali Roatto, bi bilo treba začeti s čistko na najvišjem vrhu in odkriti krivce, ki so uničili Italijo. Tako pa smo prisiljeni požreti marsikatero grenko. Oni so odgovorni, da smo izgubili dobro ime.»

Ko je govoril o tistih na vrhu — je nadaljeval general Sforza, je moj brat mislil na Badoglia, ki je s svojo kliko sovražil Roatto, ker je ta, ko je bil načelnik obveščevalne službe, zbral mnogo materiala o Badogliu in njegovih najvišjih častnikih. Glede bega Roatte se lahko reče, da ni bil pravi beg. General je bil pod nadzorstvom štirih karabinjerjev, ki niso niti vedeli kdo je Roatta. Nekega večera so trije odšli v kino in so pustili pri zaporniku samo enega. Ta je verjetno zaspal in Roatta je enostavno odšel in izginil. Vse to je bilo pripravljeno...

Ugodno mnenje Carla Sforze o Roatti ni važno. Bistveni in tudi važni so njegovi podatki o veliki spletki, med katero so, tudi po Sforzi, premišljevali, da bi Roatto izročili Jugoslaviji. Do tega ni prišlo, ker so si raje omislili farso z aretacijo in begom ter s procesom brez obtoženca. Roatta je imel tako po begu dovolj razlogov, da javno ne govori slabo o Badogliu, kralju in kliki. Kasneje kasacija preskrbela, da so mu razveljavili tudi fiktivno kazen.

Tako doseženo svobodo je Roatta stvarno plačal z molkom o številnih zadevah, vendar je za Italijane najvažnejše to, kar Zangrandi opisuje v svoji knjigi: «Badoglio je kriv, ker je bil kot načelnik vlade v noči med 8. in 9. septembrom leta 1943 proti temu, da bi na vseh mestih prešli v napad na Nemce. Ni dovolil, da stopi v veljavo znana «Memoria 44». Če bi se je generali držali, prav gotovo Hitler ne bi s tako lahkoto zajel skoro celotno italijansko armado in deportiral v taborišča 600.000 italijanskih vojakov. To ni majhna stvar; Roatta je predlagal, da se poslužijo Memorie, Badoglio pa tega ni dovolil.

«Oklevetani» dr. Robino je na procesu v Vareseju rekel, da je Roattin položaj v zvezi z zločini v Jugoslaviji proučevala medzavezniška komisija. Preiskava je ugodno potekala za generala in zaradi tega izročitev sploh ni prišla v poštev. Robino hoče s temi izjavami zavrniti mišljenje, da bi Badoglio zagrozil Roatti z izročitvijo in da bi tako izsiljeval Roatto.

Obtoženi zgodovinar Zangrandi pa je pred sodiščem izjavil med drugim tudi naslednje:

«V komisiji, katero omenja dr. Robino, je bil en sam Italijan, in sicer prav dr. Robino. Vendar to ni tako važno. Angleži, ki so hoteli na vsak način rešiti kralja in glavni štab Italije, niso hoteli izročiti italijanskih vojnih zločincev, med katerimi so bili Roatta, Ambrosio in sam Badoglio (zaradi uporabe strupenih plinov v Etiopski vojni). In to kljub temu, da obstojajo skrajno prepričljivi dokazi o zločinih, ki jih je Roatta zakrivil v Jugoslaviji.»

Proces še ni končan in prav zaradi tega smemo pričakovati, še precej zanimivih odkritij.

I. M.

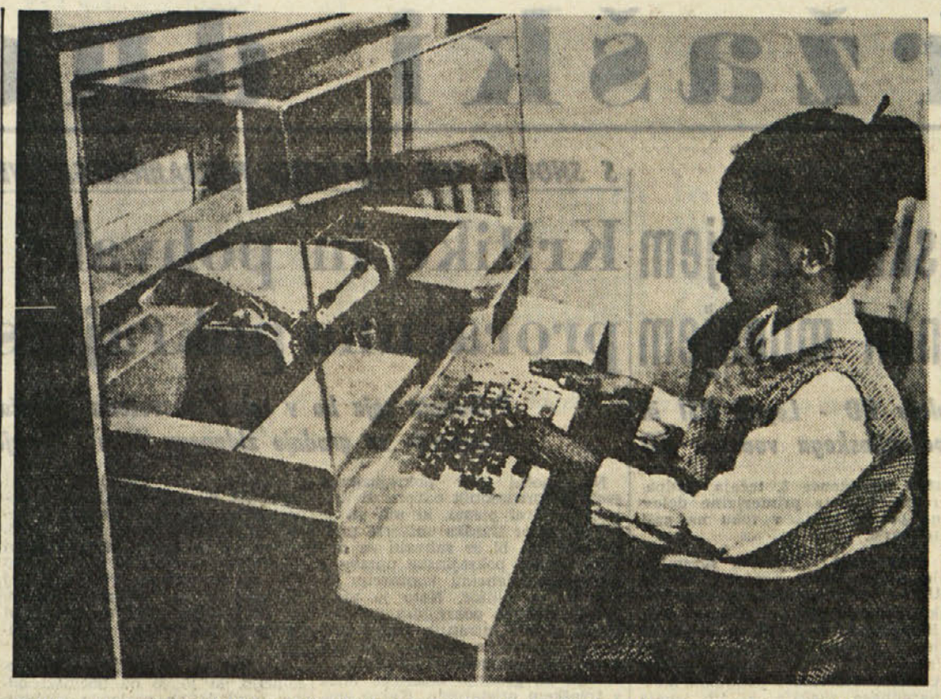

Petletno temnopoltno dekle se uči pisati s pomočjo «stroja-učitelja». To napravo so namestili v otroškem vrtcu Freeporta (New York). Magnetofon napoveduje črke, ki radi česar jih otrok hitreje najde. Otrokom tudi pobarvajo nohte z posebnem pisalnem stroju To napravo so namestili v otroše pojavljajo tudi na zaslonu, zabarvo, ki ustreza tipkam na tem

ZA ZAHOD NEKOČ NEPOTREBEN, DANES PA UPOŠTEVANJA VREDEN NAČRT

Kitajska ponuja vso potrebno pomoč za gradnjo železnice «Zam - Tan»

Za Afričane gospodarske, za druge pa politične važnosti

Nekateri menijo, da je njej mesto samo v muzej. In vendar železnica še ni tako zastarela, kot nekateri mislijo niti v dobi vsemirskih poletov, medcelinskih avtobusov in letal za stotine potnikov. Nasprotno še posebno kadar gre za povezavo dveh zelo oddaljenih mest Afrike. Realno in simbolično torej: kot prometno sredstvo in kot znak politike. Zakaj bomo videli.

2030 ali 2110 kilometrov dolgo progo od rudnikov bakra Zambije pri Ndoli pa do tanzanijskih luk na Indijskem oceanu bi projektirala zgradila in plačala — Kitajska. Tanzanijškemu predsedniku Njerereju so obljubili, tako se govori, od 75 do 150 milijonov šterlingov. Zambijski predsednik Kaunda je ob tej vesti veselo vzkliknil, da je vseeno od kod prihaja denar. «Glavno je, da bo proga zgrajena». Kitajska bi poslala ne samo denar in izvedence, temveč tudi potrebno delavno silo.

Ideja o tej železnici se je rodila še v času kolonializma. O njej je razmišljal še v začetni dobi železnice in kolonializma osvojitelj Afrike Cecil Rhodes. Ta naj bi bila del transafriške železnice od Rta Dobre nade na jugu pa do Kaira na severu. Neka britanska komisija je 1942. leta proučila načrt in je prišla do zaključka, da se stvar ne izplača. Enaindvajset let kasneje pa je druga britanska komisija bila mnenja, da morda bi se tudi izplačalo. Komisija mednarodne banke na katero so se obrnili zaradi denarne pomoči, pa je bila nasprotnega mišljenja in je predlagala, da bi obstoječe proge povezali med seboj z zvezo modernih avtomobilskih cest. Zambijsko - tanzanijška železnica je oktobra 1964. leta, ko je britanska kolonija severne Rodezije postala neodvisna država Zambija, prešla iz sfere transporta v politično. Postala je tako bolj nujnost. Treba je vedeti, da zambijski baker (lani 618 tisoč ton v vrednosti 350 milijonov dolarjev) izvažajo iz Copperbelta po južnorodezijski železnici v 2340 km oddaljeni Salisbury in od tu do pristanišča Beira v Portugalskem Mozambiku ali z železnico Benguela do južnega Atlantika preko prav tako portugalske kolonije Angole.

Jasno, da neodvisnost neke zemlje ni tako gotova, če je odvisna — pa čeprav samo na polju prevoza — od kolonialnega sistema. Salazarova portugalska in rasistična južna Rodezija lahko v katerem koli trenutku prekineta tranzit zambijskemu bakru in bi s tem spravila novo državo v zelo težak gospodarski in politični položaj. Prav zaradi tega so se zambijski politiki že pred leti bavili z mislijo graditve lastne železnice. Toda dobra volja ne zadostuje; potrebna so ogromna materialna sredstva. Od kod?

Razvite zapadne države v začetku niso kazale zanimanja za načrt «Zam-Tan». Vozite dalje kot do sedaj, so predlagali angleški in ameriški diplomati ekonomskim krogom Tanzanije in Zambije. Toda te dni se je ta zadeva sprevrgla kar preko noči v glavno točko razpravljanja. In tu, ko se je izvedelo, da je Peking ponudil denar. Nepričakovana, nezaželena konkurenca zdaj dela zapadnim državam precejšnje skrbi in je načrt te železnice postal naenkrat ne samo upoštevanja vreden, temveč tudi vreden denarnih investicij.

Britanska vlada je obljubila, da bo finansirala polovico temeljnih zemeljskih del in pomoč je bila najavljena, pa čeprav v največji tajnosti, tudi s strani afriškega oddelka ameriškega State departmenta. Na razgovore so poklicali celo izvedence iz Japonske, Kanade in Nemčije. Japonska je že ponudila tračnice.

Tanzanija in Zambija se morata sedaj odločiti, komu bi prepustili gradnjo proge: Kitajski sami ali mednarodnemu konzorciju, ki bi ga nalašč za to ustanovili. Brez dvoma se bodo predstavniki nove države poslužili boljše ponudbe. Z druge strani nekateri menijo, da bodo ponudbe zapada bolj sprejemljive kot kitajske. Kitajski v tem primeru ni do materialne koristi. Vrhu tega nihče ne more z njo konkurirati s ceneno delovno silo. Prav zaradi tega so zapadni izvedenci mnenja, da si je Peking že zagotovil delo.

To bi bila največja kitajska akcija na Črni celini, kjer se je Peking pojavil razmeroma pozno: šele leta 1955, ko je bil podpisan kulturni sporazum Kitajske z Egiptom. Tedaj so spoznali, da bi Kitajski in njenim ambicijam lahko precej koristile zveze s predstavniki novo osvobojenih držav Afrike. Začeli so, kakor so nekateri imenovali to akcijo, «kitajski prodor v Afriki», s čimer niso štedili ne s sredstvi ne z zavezniki.

Kitajska danes npr. trguje z južnoafriško republiko, katero bojkotira večina afriških in tudi nekatere evropske države. Vzpostavila je zelo dobre odnose s predstavniki južnoafriškega «panafriškega kongresa», ki je desničarski tekmec neodvisnega «afriškega nacionalnega kongresa». Neki zapadni poznavalec Afrike in Kitajske piše, da v tem ni ne politične ne ideološke simbolike. To je samo skrajno praktično. Kitajci so v Afriki veliki realisti in mnogo so se naučili od napak drugih.

Kitajskih diplomatov v afriških državah, ki jih je priznala (17 od 35), je prav gotovo toliko kot ameriških. Brez dvoma pa jih ima mnogo več kot Velika Britanija ali Sovjetska zveza. Po podatkih londonskega Observerja ima Kitajska v Dar Es Salamu stalno akreditiranih od 30 do 40, 20 pa jih je imela, dokler ni prišlo do prekinitve odnosov z Burundijo. Zanimivo je, da so Sovjetsko zvezo predstavljali le 4 kandidati.

Agencija Hsinhua ima stalne dopisnike v 12 afriških mestih. Pekinški radio ima posebne oddaje za Afriko 4 ure dnevno v angleškem jeziku, 2 uri v francoskem in po 1 uro v portugalskem, hausa in suaheli jeziku. Pomoč sicer ni ravno velika, vendar je zelo dobro razporejena. Alžirija je dobila 18 milijonov šterlingov brezobrestnega posojila, Tanzaniji so ponudili 18, Somaliji 8, Keniji pa 7 milijonov. Poleg denarne pomoči Kitajska pošilja tudi veliko število tehnikov in drugih izvedencev.

Posojila odpirajo vrata ljudem, a to je material, ki ga ima Kitajska v izobilju. Prav gotovo več kot druge države, ki z njo tekmujejo v Afriki. Vendar večkrat ne preveč uspešno. Srednji afriški republiki so poslale ZDA od leta 1962 pa do februarja letos pomoč v vrednosti 2 milijonov dolarjev. Kitajska pa je v to državico z milijonom prebivalcev poslala prednodnico 13 diplomatov in ponudila dvakrat večjo podporo, na pol v blagu, na pol v denarju. Predsednik republike David Dako pa je enostavno rekel, da jim je pomoč potrebna.

Sredstva na tej celini niso velika: na Afriko še vedno odpada samo 5 odst. kitajskega izvoza, a na Kitajsko samo 2 odst. afriškega izvoza. Materialna pomoč je tukaj očitno bolj metoda kot cilj. Kitajsko zanima Afrika tako s politične kakor z ekonomske plati. Političnim ciljem sta služili dve afriški turneji kitajskega premiera Ču En Laja. Od 25 držav, ki jih je v poldrugem letu obiskal, jih je 11 v Afriki. Ni dolgo tega, ko se je Ču En Laj ponovno vrnil v Tanzanijo in tudi v Združeno arabsko republiko.

Borba za progo «Zam - Tan» je očitno za Kitajsko predvsem političnega značaja. In ne samo za Kitajsko.

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Rojak iz Križa MIRO DOUŠAK prvič v Rossoni

V razvoju slovenskega slikarstva na Tržaškem smo opažali nerazveseljivo dejstvo, namreč vrzel med slikarji starejšega in mlajšega rodu, ki jo tvori pomanjkanje srednje generacije. To stanje je pač posledica namernega uničevanja slovenske kulture v letih gospodovanja fašizma in vojne. Nepričakovani pojav sedemintridesetletnega Mira Doušaka na torišču našega slikarstva, nas zato tembolj razveseljuje. Da nam je ostal toliko časa neznan, je vzrok njegova skromnost in pa mnogoletno bivanje v Ljubljani, ki privlačuje in veže nase vsepreveč naše učeče se mladine.

* * *

Miro Doušak, ki prvič razstavlja te dni sedemindvajset olj v Rossonijevi galeriji, se je rodil leta 1928, leta v Križu. Umetniško nagnjenje je gotovo podedoval po starem očetu Josipu, kamnoseku, ki je kiparil kar dobro, kot to kaže kip sv. Tomaža pred kriško cerkvico sv. Roka. Veselje do slikanja pa je mlademu Doušaku vzbudil njegov ujc Albert Sirk, prerano umrli kriški slikar našega morja. V raznih slikarskih načinih pa se je strokovno izučil pri kiparju Francetu Goršetu za časa njegovega bivanja v Trstu.

Zaradi tako pridobljene slikarske in risarske spretnosti, se je Doušak po prihodu v Ljubljano leta 1951. pričel baviti z reklamo, kar ga je za nekaj časa odmaknilo čistemu slikarstvu. Kmalu pa se je spet posvetil le temu in sedaj nam v Rossonijevi galeriji prikazuje nekakšen pregled svojih del ustvarjenih med leti 1959. in 1965.

Starejša so vsa tihožitja, ki pa niso slikarsko vsa enotna: poznajo se v njih razni vplivi. To pa je razumljivo, saj je Doušak končno le samouk, ki si je polagoma izoblikoval lastno slikarsko osebnost. Ta postaja sedaj opazna zlasti v velikih oljih iz tekočega leta. So to široki razgledi po delih tržaške okolice. Zelo uspel je np. razgled preko rojanskega mosta in tisti z nekega gradbišča proti novemu kulturnemu domu. Naslikani so krepko z lopatico v svetlih barvah sodobne skladnosti, katerih učinkovitost jačijo temno modre obrisne črte, ki jih po sredini spremlja izgrebena bela razpolovnica.

Beli izgrebeni obrisi pa postajajo pri Doušaku že bistven slikarski postopek v oljih «Doječe matere» in «Dekleti». Ti podobi sta zasnovani v posebnem novoekspresionizmu, prepojeni pa so s prvinami podobarstva primitivnih narodov. Verjetno bo ta način merodajen za Doušakov nadaljni umetniški razvoj, ker v njem pronica močno hotenje po slikarski samoosvojitvi. Ni pa Doušak v tem načinu še tako dozorelo popoln kot je to v posnemanju moderne francoske šole, v kateri je ustvaril neoporečno dobra dela. So to pokazna olja ulic stare Ljubljane iz let 1961. in še tri male slike iz naslednjega leta s starimi kriškimi hišami.

* * *

Ta prva Doušakova osebna razstava nam odkriva novega domačega slikarja dobre kakovosti, ki se, pa čeprav z zamudo, uspešno vključuje v naraščajočo skupino naših slikarjev v zamejstvu.

MILKO BAMBIČ

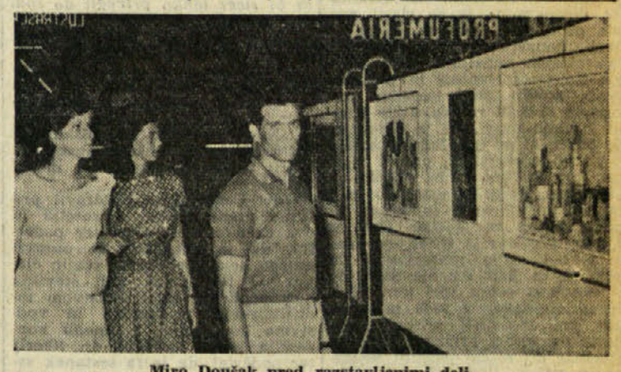

Miro Doušak pred razstavljenimi deli

HOROSKOP

OVEN (od 21.3 do 20.4.) Na vidiku ni nobene važne pobude. Ne navežite se preveč na prijatelja, ki sta ga šele pred kratkim spoznali.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Izogibajte se računarstvu in željam po denarju. Bodite previdni z nasveti vašemu sorodniku.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Obračun dneva bo zelo klavrn, ker zaradi vročine ne boste imeli volje do dela.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Z nepričakovanimi in dobrimi podporami boste lahko napravili korak naprej Zdravje brez motenj.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Danes boste v izredni formi. Nekdo vas bo zaman skušal oponašati.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Ugodno obdobje za poklice, ki zahtevajo dinamizem. Nobenega zaupanja do oseb, ki si ga ne zaslužijo.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Majhen zunanji uspeh vam bo vrnil dobro voljo. Zelo dober dan na delu.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) V jutranjih urah zmeda, popoldne pa se bo vse uredilo. Vaši želji ne bo mogoče ugoditi.

STRELEC (od 23.11. do 21.12.) Preučite vsak predlog, ki bo kolikor toliko resen in sprejmite praktičnega, pa čeprav bo z njim manj zaslužka.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Koristna pobuda. Srečanje s prijatelji davnih let.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) V jutranjih urah bo šlo lažje od rok popoldne pa bo več zastojev.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Napetost v stikih med podrejenimi in nadrejenimi. Skušajte ostati izven spora.

PO ANKETI AMERIŠKE REVIJE

Kaj ženski svet najraje čita v dnevnem časopisju

Lepa dekleta ljubijo mornarje zaradi njihovih čustvenih pesmi

Kaj ženske najraje čitajo v dnevnem časopisju?

Da bi dobila odgovor na to zanimivo vprašanje, je ameriška revija «Mccall's» izvedla anketo, med 150 ženskami, ki imajo v uredništvih odgovorne vloge ali pa so celo lastnice časopisov. Anketa je pokazala, da bi bil najbolj privlačen naslov, ki bi večino žensk pripravil do čitanja članka, «Jacqueline Kennedy se poroči». Na drugem mestu pa je naslov «Mir na svetu». Drugi naslovi, ki bi vzbudili v veliki večini ameriških čitateljic zanimanje, bi bili «Ženska izvoljena za predsednico ZDA» «ZDA so napovedale vojno samcem» in «Vdove oproščene davka na lastnino».

Predsednica uredniškega odbora zelo važnega dnevnika na jugovzhodu Amerike pa je mnenja, da bi bil najbolj privlačen naslov «Richard Burton bo nocoj odprl svojo hišo vsem ženskam».

Večina novinark (83 odst.) pa je mnenja, da se Američanke bolj zanimajo za vesti splošnega značaja kot pred 10 leti. Urednica Washington Posta, Katherine Graa, je izjavila, da številne ženske smatrajo vesti, ki jih objavljajo časopisi, za nekak varnostni barometer in jih preberejo v upanju, da bodo v teh našle znak izboljšanja položaja na svetu. Glavna urednica Houston Posta pa je prepričana, da ženske in moški praktično čitajo iste stvari. «Med našimi čitateljі» je rekla novinarka, «so ženske, ki se zanimajo za šport, politiko, mednarodne zadeve, gastronomijo, antikvariat in modo. In so tudi moški, ki se zanimajo za iste stvari.»

* * *

Lepa dekleta ljubijo mornarje, ker ti pišejo najlepša ljubezenska pisma. To je rezultat ankete, ki ga je izvedla zveza družin vojakov, mornarjev in letalcev v Angliji. Ta anketa je ugotovila, da ljubezenska pisma mornarjev, ki preživijo večji del njihovega življenja daleč od žena in zaročenk, dolga leta ohranijo zelo živ čustveni stik. Anketa je tudi ugotovila, da se pojavlja v krogu suhozemskih vojakov dvakrat več zakonskih problemov, kot pri mornarjih in to prav zaradi njihovih površno in premalo sentimentalno pisanih pisem.

Norosti mode «made ZDA»

Najnovejša moda, ki je izbruhnila med ameriškimi študentkami: vsak noht si loščijo z lakom druge barve, tako da dosežejo z vsemi skupaj učinek mavrice. Razen tega so k že znanemu puloverju za zaljubljence, ki ima tri rokave in dve vratni odprtini, izdelali zdaj ustrezne čevlje: levi je izdelan samo zanjo, desni samo zanj, v dvojnem, srednjem, pa najdeta prostor njegova in njena noga. Tako kar najbolj dobesedno uresničujejo stari rimski rek: «Kjer si ti Gaj, sem jaz Gaja!»

POMOČ NA CESTAH MED POČITNICAMI

Fiat je sporazumno z odsekom cestne pomoči ACI sklenila uvesti v poletnih mesecih, ko je največ prometa na avtomobilskih cestah, zelo važno službo, ki so jo imenovali «pomoč med počitnicami». V ta namen je vodstvo Fiata preuredilo večje število poltovornjakov vrste «600 T», ki so jih opremili z vsem potrebnim orodjem in tudi z večjim številom nadomestnih delov.

Omenjeni avtomobili bodo v obdobju julij-september na razpolago avtomobilistom v dnevnih urah in vsako vozilo bo imelo nadzorstvo na 60 km dolgi progi. Pomoč pri popravilu okvare bodo nudili vsem avtomobilistom, pa čeprav niso v posesti vozila tovarne FIAT. Pomoč je brezplačna za odjemalce Fiata, katerih vozilo je še v garanciji. Drugi pa bodo popravilo okvare plačevali po ceniku Fiata in to za nadomestne dele, medtem ko bodo računali delo na podlagi cenika ACI.

Osebje Fiata bo izvedlo samo popravila manjšega obsega, ki jih bo lahko izvršilo v polurnem obdobju, kot je predvideno po pravilnikih uporabe avtomobilskih cest.

Na sliki skupina fiatovih vozil, ki so namenjena na določeni odsek «Autostrade del sole».

Radio Televizija

SOBOTA, 24. JULIJA 1965

Radio Trst A

7.30 Jutranja glasba in koledar; 11.30 Šopek slovenskih pesmi; 11.45 Pihalne godbe; 12.15 Največ, najvišje, najdlje; 12.30 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasbeno potovanje po Evropi; 14.45 Vesele harmonike; 15.00 «Volan»; 15.30 Koncert v miniaturi; 16.00 Zgodbe prve svetovne vojne; 16.25 Dunajske melodije; 17.00 Pevski zbori Furlanije-Julijske krajine; 17.20 Glasbeni kaleidoskop; 18.15 Umetnost, književnost in prireditve; 18.30 Jugoslovanski avtorji v izvedbi italijanskih orkestrov; 18.45 Veliki skladatelji 19. stoletja: Zalna koračnica; 19.00 Klarinetist Artie Shaw; 19.15 Poletna srečanja; 19.30 Igrata orkestra Casamassima in Bevilacqua; 20.00 Športna tribuna; 20.45 Vokalni kvintet «Lisinski» iz Zagreba; 21.00 Alessandro Manzoni: Zaročenca; 21.35 Ritmi s klavirjem; 21.45 Vabilo na ples; 22.45 Luna Park, izbor motivov.

Trst

12.05 Popoldanski program — giradisco; 12.20 Glasbeni vložek; 12.25 Tretja stran; 13.15 Operetna glasba; 12.45 Franco Russo pri klavirju.

Koper

7.15 Jutranja glasba; 7.40 Lahka glasba in obvestila; 7.45 Jutranja glasba; 8.00 Popevke, popevke; 8.30 Jugoslovanski ljudski plesi; 9.00 Pod senčnikom; 10.00 Operne uverture in baleti; 10.40 Glasbeni intermezzo; 10.45 Novosti «Ariston»; 11.30 Glasba, sladka glasba; 11.50 in 12.55 Glasba po željah; 13.40 Za prijetno razpoloženje; 14.00 Popevke v soboto ob dveh; 15.00 Mali koncert zabavne glasbe; 15.40 Dvajset minut z jug pevci; 16.30 Izbrali ste; 17.00 Glasbeni panorama; 17.40 Vabilo na jazz; 18.00 Prenos RL; 19.00 Fabianov glas; 19.30 Prenos RL; 22.15 in 22.40 Plesna glasba za vse

Nacionalni program

8.30 Jutranji pozdrav; 9.10 Strani albuma; 9.45 Popevke, popevke; 10.05 Operna antologija; 10.30 Italijanski in tuji orkestri; 12.05 Opoldanski prijatelji; 13.25 Priljubljeni motivi; 15.15 Nepozabne popevke; 15.50 Oddaja za bolnike; 17.25 Loterija; 17.30 Komorna glasba Johannesa Brahmsa; 18.40 Plesna glasba; 20.25 Drama «La trincea»; 21.30 Ital. popevke in melodije; 22.00 Operetni svet; 22.30 New York 65 (ameriška lahka glasba).

II. program

8.00 Jutranja glasba; 10.35 Nove ital. popevke; 11.00 Njen svet; 11.05 Poletna plošča v izložbi; 11.35 Zapiski s potovanja; 12.20 Operna glasba; 12.45 Turistična oddaja; 13.00 Sestanek ob trinajstih; 15.15 Najnovejše plošče; 15.35 Miniaturni koncert; 16.50 Popevke Edoarda Spadara; 17.35 Loterija; 20.00 Kabaretni program; 21.00 Popevke na zatožni klopi; 21.40 Plesna glasba.

III. program

18.30 Kulturna oddaja; 19.30 Večerni koncert; 20.30 Revija revij; 21.20 Pesniška antologija; 21.30 Simfonični koncert.

Slovenija

7.15 Zvoki za razvedrilo; 8.05 Domače pesmi in napevi; 8.25 Concertino; 9.00 Počitniško popotovanje od strani do strani; 9.15 Naši skladatelji mladini; 9.30 Igrajo domače pihalne godbe; 10.15 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov; 11.00 Turistični napotki za tuje goste; 11.15 Nimaš prednosti; 12.05 Popularne arije z znamenitimi pevci; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Prek sončnih dobrav; 13.15 Obvestila in zabavna glasba; 13.30 Priporočajo vam; 14.05 Trideset minut z godali; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.20 Zabavni intermezzo; 15.30 Nastopata moški in ženski zbor DPD «Svobode» Hrastnik; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Gremo v kino; 17.35 Iz baleta «Hrestač» Petra Iljiča Čajkovskega; 18.15 Melodije tega tedna; 18.45 S knjižnega trga; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00-20.10 Sobotni poletni večeri v plesu, 20.30 Henry Cecil: Obe plati postave; 21.10 «Glasba ne pozna meja»; 22.10 Oddaja za naše izseljence; 23.05 Plesna glasba.

Ital. televizija

18.30 Otroška oddaja; 19.50 Loterija; 20.10 Šport; 20.30 Dnevnik; 21.00 Varietè «La trottola»; 22.15 Kronika XX. stoletja; 23.00 Dnevnik.

II. kanal

21.00 Dnevnik; 21.15 «Il Cordovano»; 22.10 «L'impareggiabile Glynis»; 22.35 Dela in dnevi Michelangela.

Jug. televizija

18.40 Poročila; 18.45 Zgode in nezgode oddaja za otroke; 19.30 Vsako soboto; 19.45 Cikcak; 20.00 Dnevnik; 20.30 Glasbeni kotiček; 20.40 S kamero po svetu; 21.10 Mednarodni juke-box - revija jugoslovanskih in italijanskih pevcev v Kopru; 22.40 Obzornik; 22.50 Zgodbe za vas - ser. film.

Okvare na televizorju?
Radio TREVISAN
UL. S NICOLO' 21
vam s tehniki, ki so specializirani za vse nacionalne in tuje znamke, zagotavlja takojšnje in temeljito popravilo
TELEFON st. 726-276

Vreme včeraj: najvišja temperatura 25,6, najnižja 17,6, ob 19. uri 24,4; zračni tlak 1011,9 narašča, vlaga 67 odst., veter 6 km zahodnik, nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 25 stopinj.

Tržaški dnevnik

Danes, SOBOTA, 24. julija Kristina
Sonce vzide ob 4.39 in zatone ob 19.44 Dolžina dneva 15.05. Luna vzide ob 0.26 in zatone ob 15.53
Jutri, NEDELJA, 25. julija Jakob

PO IZVRŠENI PREOSNOVI OBČINSKEGA ODBORA

Ugoden odmev med slovenskim življem in vsem demokratičnim javnim mnenjem

Popolna solidarnost dr. Berzantija in deželnih svetovalcev KD - Lepak PSI in izjava PSIUP - «Vita Nuova» napada in grozi - Poročilo pokrajinskega vodstva KD

Preosnova občinskega odbora z vključitvijo slovenskega odbornika, kar se je zgodilo prvič v zgodovini Trsta, je naletela na splošen ugoden odmev med slovenskim prebivalstvom in med demokratičnim javnim mnenjem sploh. Prav tako je želo odobravanje odločno stališče župana Franzila, ki ni klonil pred hudim pritiskom tistega dela javnega mnenja, ki je še vsaj podzavestno usmerjeno na podlagi naukov, katere je prejelo v fašistični šoli, da ne omenimo strupene gonje zakrnjenih in nepoboljšljivih fašistov. Tem ljudem je namreč sejanje narodnostne mržnje edini življenjski smoter, ker nimajo v svoji duhovni revščini nobenega drugega ideala, ki bi jim navdihoval življenje.

Pobalini, ki so udarna pest teh ostankov fašističnega provincializma, so včeraj še v manjšem obsegu ponovili svojo neuspelo razgrajaško uprizoritev ter so nekoliko robantili pred sedežem pokrajinskega vodstva Krščanske demokracije ob popolni brezbrižnosti prebivalstva. Na trgu je intervenirala tudi policija.

PSI je objavila lepak, v katerem pravi, da bo z vstopom v občinski odbor okrepila akcijo in svoje programske obveznosti v korist tržaškega delavskega razreda. Sramotna gonja liberalne, fašistične in nacionalistične desnice, da bi ohranila protidelavsko in protislovensko diskriminacijo, je bedno propadla. Lepak se zaključuje z naslednjim geslom:

Delavci! Podpirajte borbo italijanske delavske stranke za mirno sožitje med Italijani in Slovenci, ter gospodarski in socialni razvoj Trsta.

PSIUP je izdala poročilo, v katerem pravi, da izraža svojo popolno odobravanje spričo izjav, ki jih je dal v občinskem svetu njen svetovalec Bruno Pincherle glede pomena vstopa Slovenca v odbor.

Spričo neverjetnega vmešavanja kurije in Katoliške akcije v mestno politično življenje z jeznoritim člankom, objavljenim v tedniku «Vita Nuova», opozarja PSIUP na resno kršitev konkordata in zlasti člena 43, ki izrecno omejuje naloge Katoliške akcije na versko področje. Poleg tega izraža svoj protest proti tej zlorabi in proti odkrito nezakonitemu ravnanju tržaške kurije še enkrat v odkrito protidemokratični funkciji.

«Vita Nuova» je namreč objavila članek, v katerem ostro napada preosnovo občinskega odbora in pravi, da upravljavci niso več izraz mesta. Krščanska demokracija in PSDI sta si nakopala veliko odgovornost, ko sta predlagali gospoda Hreščaka za odbornika. Krščanska demokracija je še zlasti ravnala proti volji volivcev, ki ne bi nikoli, ponavljamo nikoli, odobrili tega sklepa, nadaljuje «Vita Nuova». Zaradi iskrenosti in poštenosti bi morali pred takšnim preokretom sklicati volitve. «Vita Nuova» nadalje pravi, da je obtoževanje tistih, ki so nasprotni preosnovi, da so nacionalisti, prazen izgovor. Raje bi bilo treba misliti na ravnovesje, ki se je ustvarilo med Italijani in Slovenci in ki ga je uničila ravno ta spletka. Gre za to, kar predstavlja omenjena oseba z vso svojo preteklostjo, in samo za to. List omenja nato, da je omenjena oseba (pri tem misli očitno Hreščaka) v vseh povojnih letih kot ravnatelj «Primorskega dnevnika» vodila krivično bitko in pripadala do včeraj patrulji sestavljavcev tistega lista, ki goji dvoje sovraštev: proti veri in proti Italiji.

Sinoči se je sestal pokrajinski odbor KD, ki je proučil politično-upravni položaj po preosnovi občinskega odbora z vstopom socialistov. Odbor je izrazil toplo zahvalo županu, vodji skupine in svetovalcem za višino in resnost diskusije v občinskem svetu, v kateri so med drugim potrdili sodelovanje med strankami levega centra in dokazali konkretno voljo, da se nadaljuje z demokratično politiko do manjšine ter pospeši lojalno vključitev Slovencev v življenje italijanske republike.

Pokrajinski odbor KD se zahvaljuje bivšima odbornikoma Blasini in Fantasii za njuno dosedanje delo in solidarnost s stranko. Odboru je poročal o poteku razprave vodja skupine Stopper, ki je med drugim dejal, da sta bila med prisotnimi demokristjanskimi svetovalci pri izvolitvi socialističnih odbornikov le dva primera negotovosti. Pokrajinski odbor KD je tudi poudaril, da razburjenost v javnem mnenju ni zakrivila usmerjenost stranke levega centra, ampak jeza skrajnežev. Pokrajinski odbor je ožigosal poskus skrajne desnice, da bi povzročila nerede, s tem da je mobilizirala iste elemente, ki so leta 1963 zakrivili bombne atentate, še posebej proti dr. Schiffrerju. Kljub poskusu MSI, da bi nahujskala del javnega mnenja proti KD, poudarja poročilo pokrajinskega odbora KD, se mesto temu ni odzvalo. V Trstu so prisotni štirje misinski parlamentarci in številni aktivisti iz drugih mest. Eden izmed neofašističnih parlamentarcev je bil zaradi nedostojnega obnašanja tudi izgnan iz občinske sejne dvorane.

Poročilo nato navaja izraze solidarnosti, ki so včeraj prispeli pokrajinskemu vodstvu KD in županu.

Včeraj je tajništvo KD prejelo pismo predsednika dežele Berzantija in drugih demokrščanskih deželnih svetovalcev iz Videmske in goriške pokrajine, v katerem izražajo popolno politično solidarnost. V pismu pravijo: «Prepričani smo, da bo zgodovina pozitivno ocenila to odgovorno izbiro tržaške Krščanske demokracije kot voljo po vedno bolj mirnem, bratskem, omikanem, demokratičnem in krščanskem življenju.

Kot je znano, sta v protest proti preosnovi občinskega odbora odstopila odbornika inž. Colautti in prof. Romano, ki spadata k Scelbovi struji v KD. V zvezi s tem je župan sporočil, da ju je povabil, naj nadaljujeta za sedaj svoje funkcije v zvezi s pooblastili za javna dela in javnim šolstvom, zlasti ker je velika potreba, da se spopolnijo nujni problemi novega regulacijskega načrta in ureditve otroških vrtcev, osnovnih šol in rekreatorjev v vidu naslednjega šolskega leta. Odbornika sta se odzvala županovemu vabilu.

Kot poročamo na drugem mestu, je v znak protesta proti popolni izvedbi sporazumov o levem centru odstopil tudi pokrajinski odbornik Degano.

Na Šentjakobskem trgu je bilo včeraj zborovanje KPI, na katerem sta načelnik svetovalske skupine stranke v občinskem svetu Tonel in svetovalec Gombač orisala stališče do preosnove občinskega odbora.

Župan sprejel udeležence tečaja šole za mednarodno delovno pravo na univerzi

Včeraj zvečer ob 19. uri je župan dr. Franzil sprejel na županstvu udeležence 3. tečaja Mednarodne šole za primerjalno delovno pravo, ki je v teku na naši univerzi.

Udeležence tečaja sta spremljala univerzitetni profesor Manlio Udina in predsednik pravne fakultete ženevske univerze prof. Berenstein. Prof. Udina se je zahvalil županu za vljuden sprejem in poudaril, da je tržaška občina vedno sodelovala s pobudami mednarodnega značaja, ki jih izvaja tržaška univerza na različnih znanstvenih področjih. Pri tem je retsko fiziko, do katerega ustanovitve v Trstu je prišlo tudi po prizadevanju tržaške občine in župana osebno ter dejal, da so v načrtu še druge važne realizacije, kot je na primer ustanovitev Svetovnega centra za znanstvena raziskovanja in protosinhrotron pri Doberdobskem jezeru.

Župan je nato nagovoril udeležence tečaja in jih pozdravil v imenu mesta ter jim zaželel plodno delo in prijetno bivanje v našem mestu. V imenu udeležencev mu je odgovoril prof. Berenstein in izrekel županu toplo zahvalo za sprejem in za gostoljubnost, ki jo udeležencem tečaja in profesorjem izkazuje Trst.

S SNOČNJE SEJE TRŽAŠKEGA POKRAJINSKEGA SVETA

Kritike in pohvale letošnjega proračuna pokrajinske uprave

Prihodnja seja bo v celoti posvečena proračunski razpravi - Prva seja konzorcija za gradnjo zidanega doka - Sprejeta komunistična resolucija

Na snočni seji pokrajinskega sveta je predsednik odbora dr. Savona prebral pismo, ki mu ga je poslal rektor tržaške univerze prof. Origone, da bi se zahvalil za pristop tržaške pokrajinske uprave k novoustanovljenemu konzorciju za tržaško vseučilišče. Nato je predsednik sporočil pokrajinskemu svetu, da se je v jutranjih urah v prostorih trgovinske zbornice udeležil prve seje novoustanovljenega konzorcija za gradnjo zidanega doka v tržaškem pristanišču. Kakor znano, so pred časom predstavniki tržaških poslovnih krogov, industrijci in posamezni podjetniki sklenili, da bo treba v naši luki zgraditi zidan dok, v katerega bi se lahko zatekale na popravilo tankerske ladje, ki bodo dovajale surov petrolej za naftovod Trst-Bavarska.

Odbornik Fogher je nato odgovoril na interpelacijo slovenskega svetovalca Pečenka o pravilniku, ki ga morajo spoštovati kopalci v javnih kopališčih na Tržaškem.

Predsednik Savona je nato načel vprašanje primanjkljaja v poslovanju Javnih skladišč ter je napovedal, da bo dal pokrajinskemu svetu na glasovanje posebno resolucijo, ki jo namerava poslati v tej zvezi na osrednje oblasti v Rim.

Svetovalec Colli (KPI) je izrazil željo, da bi pokrajinski odbor podrobneje seznanil svetovalce z besedilom najavljene resolucije, predsednik pa je sprejel ta predlog in je preložil razpravo o tem vprašanju na eno izmed prihodnjih sej (mimogrede naj omenimo, da se bo pokrajinski svet zadnjič pred poletnimi počitnicami sestal 30. julija).

Dr. Savona je nato prečital resolucijo, ki jo je na občinski odbor pred časom naslovila skupina komunističnih svetovalcev, in v kateri je poudarjena potreba, da se deželni organi zavzamejo za čimprejšnjo uresničitev tistega člena deželnega statuta, ki določa, da bo dežela prevzela nadzorstvo nad krajevnimi ustanovami, in sicer namesto sedanjega nadzornega organa, ki je pokrajinski upravni odbor (Giunta provinciale amministrativa). Predsednik skupine svetovalcev KPI Colli je v krajšem govoru poudaril potrebo po čimprejšnji rešitvi tega vprašanja, ki bo pomenila hkrati tudi prvi pogoj za hitrejše poslovanje krajevnih ustanov, brez vsakega birokratskega zavlačevanja. Dr. Savona je dal komunistično resolucijo na glasovanje. Večina svetovalcev in odbornikov pa je glasovala za sprejem resolucije.

Odbornik Giuricin je nato odgovoril na vprašanje komunističnega svetovalca Burla, ki se je zanimal za ekonomsko stanje bolničarjev-pripravnikov v službi v umobolnici pri Sv. Ivanu. Odbornik je poudaril, da so višje oblasti pristale na ugodno rešitev tega vprašanja, ki ga je pokrajinska uprava načela že pred letom dni, ter so dale na razpolago potrebna denarna sredstva, da se pripravnikom izplača predujem v višini 100.000 lir na osebo od skupnega zneska, ki ga bodo prejeli, ko bo tudi formalna plat problema dokončno rešena. Odbornik je dodal, da so višje oblasti pristale tudi na povečanje števila razpoložljivih delovnih mest v umobolnici, tako da bo tudi vprašanje upravne ureditve osebja, ki je sedaj nastanjeno samo začasno, kmalu ugodno rešeno.

Predsednik odbora je nato prešel na diskusijo proračuna pokrajinske uprave za letošnje poslovno leto ter je napovedal, da bo prihodnja seja (ki bo v torek 27. julija) posvečena skoraj v celoti nadaljevanju diskusije o proračunu. Sinoči sta namreč v tej zvezi nastopila le dva svetovalca, in sicer liberalec Beltrame in komunistka Weissova. Svetovalec Beltrame je k proračunu omenil, da se pasivne postavke v njem večajo hitreje kakor pa aktivne. Dejal je, da taka gospodarska politika ne vodi v nikakršno gotovost, kajti država, ki je poklicana za to, da krije vsakoletne primanjkljaje v pokrajinskem obračunu, nima sredstev, da bi lahko prevzela nase naraščajoče finančne deficite tržaške pokrajine (lansko leto se je proračun pokrajinske uprave zaključil s primanjkljajem 640 milijonov lir). Beltrame je nato zavzel negativno stališče do najetja novih posojil, da bi z njimi finansirali nove postavke v okviru pokrajinske dejavnosti. Z druge strani je poudaril, da ni na Tržaškem v današnjem trenutku mogoče povečati davčnega bremena. Zaradi tega mora pokrajinski svet poskrbeti za to, da bo ostala pokrajinska bilanca v mejah, ki niso preveč oddaljene od resničnih denarnih razpoložljivosti vsakoletnega poslovanja ter je zato potrebno, da se nekatere postavke v letošnjem proračunu temeljito zmanjšajo ali pa celo odpravijo.

Predstavnica skupine komunističnih svetovalcev L. Weiss je v daljšem govoru priznala pokrajinskemu odboru precejšnjo dinamičnost in dobro voljo, vendar je poudarila, da to ni dovolj. Svetovalka je naglasila, da se pokrajinski svet pripravlja na diskusijo proračuna, o katerem se že vnaprej ve, da ga ne bo mogoče sprejeti. Poudarila je še, da ni v proračunu skoraj nobene postavke, ki bi se nanašala na izboljšave na sanitarnem področju. Govornica je omenila, da je tudi na našem področju čedalje več primerov bolezni, ki jih povzroča «napredek». Po zadnjih statističnih podatkih, naj bi lansko leto v Italiji našteli nad en milijon in pol primerov takega obolenja. Po mnenju svetovalke in njenih somišljenikov, bi bilo treba sploh v Italiji in še posebej na našem področju korenito predelati ustrezno zakonodajo, tako da bi se zdravstvene usluge po novem opirale predvsem na «socialnost». Sedanji zdravstveni sistem je preveč «ekonomičen», poleg tega pa kaže občutno pomanjkljivost kar se tiče kakovosti in količine zdravstvenih uslug, ki so jih lahko deležni posamezniki v primeru potrebe. Tako se na primer dogaja, da je odvisno od tega, kje si zaposlen, če boš lahko računal na boljšo ali slabšo zdravniško nego in oskrbo, in podobno. Številne pomanjkljivosti v sedanji zakonodaji pridejo vsak dan do izraza tudi na področju materinstva, medtem ko bi moralo biti tudi na tem področju povsem vseeno, ali gre v posameznem primeru za zakonskega ali za nezakonskega otroka itd. Poudarila je, da je bilo v zadnjem času na sanitarnem področju vendarle nekaj storjenega, namreč boj proti poliomielitisu, ki je že dal občutne uspehe, in ki čaka še na zadnjo zmago, t.j. na zakonsko določilo, ki bo v državi upeljalo obvezno cepljenje proti tej bolezni.

Pokrajinski svet je nato sprejel vrsto sklepov upravnega značaja, ki so jih predložili odborniki Dassovich, Degano in Vigini. Med drugim je bilo določeno, da bo pokrajinska uprava v doglednem času poskrbela za izboljšanje cestne mreže na Krasu in sicer zlasti na področju okoli Mačkovelj, Mavhinj in na cestnem odseku, ki pelje do meje proti Komnu.

VPRAŠANJE RAZLAŠČANJ ZARADI NAFTOVODA

Razgovor predstavnikov konzorcija s predstavniki industrijskega pristanišča

Predstavnike konzorcija sta spremljala deželna svetovalca dr. Šiškovič in odv. Škerk

Ustanova industrijskega pristanišča nam je poslala v objavo naslednje sporočilo:

«Na sedežu ustanove industrijskega pristanišča v Trstu so se včeraj popoldne sestali predstavniki ustanove z zastopniki Konzorcija za obrambo oškodovanih razlaščencev in Odbora za pomoč razlaščencem, katere sta spremljala deželna svetovalca dr. Karel Šiškovič in odv. Jože Škerk, za predhodno izmenjavo mnenj o vprašanjih v zvezi z razlastitvami v dolinski občini zaradi gradnje naftovoda.

Razgovor je bil poučen za obe strani in je omogočil nakazanje pogojev za praktično in prijateljsko rešitev posameznih primerov, ki bi sicer lahko privedli do sodnih sporov.

Obe stranki sta priznali potrebo po nadaljnjih srečanjih.»

Zvedeli smo, da so Ustanovo industrijskega pristanišča na tem sestanku zastopali njen podpredsednik odv. Cecovini ter inženirja Novari in Cattola, Konzorcij razlaščencev in oškodovancev pa Marij Grbec, Lucijan Volk in dr. Škerlj.

Odv. Cecovini je pozdravil prisotne predstavnike konzorcija in oba deželna svetovalca ter podčrtal, da je konzorcij že opravil mnogo dela v obrambo svojih članov. O tem priča tudi številna korespondenca med vodstvom industrijskega pristanišča in vodstvom konzorcija. V imenu konzorcija se je zahvalil dr. Škerlj ter podčrtal, da je ta sestanek samo nadaljevanje mnogih prejšnjih. Nato je obrazložil nekatere predloge in med temi je zlasti opozoril na čl. 3 Ukaza št. 66-1953 ZVU, točka b) «industrijsko pristanišče lahko nakupi razna zemljišča in drugo imetje zase ali za druge, ko razlastitev ni nujna». Zato bi, ko gre za družbo SIOT, ki ima le neznaten del italijanskega kapitala in je dvomljivo prav zato, če so te razlastitve v javno korist, industrijsko pristanišče, v smislu omenjenega člena, moralo nakupiti zemljišča v prosti prodaji s kupoprodajnimi pogodbami.

Prav tako je dr. Skerlj v svojem nadaljnjem izvajanju izrazil utemeljeno mnenje (sklicujoč se na čl. 16, zadnji odstavek že omenjenega Ukaza), za kar ni določeno v tem poglavju (gre za razlastitveni postopek) veljajo še dalje predpisi zakona od 25. junija 1865 št. 2359 in sledeče spremembe»), da bi industrijsko pristanišče lahko uporabilo čl. 31 zakona (1865). Po tem členu bi prefekt uradno dostavil seznam prizadetih, ki niso zadovoljni s ponudeno ceno za odškodnino, sodišču. Tako ne bi bilo treba, da bi morali prizadeti vlagati pritožbe v 30 dneh po razglasitvi razlastitvenega odloka. Prikazal je še potrebo, da bi trenutno, tudi zaradi sodnijskih počitnic, do polovice septembra ustavili izdajanje in dostavljanje razlastitvenih odlokov prizadetim; da bi glede določitve cene industrijsko pristanišče upoštevalo cene, ki jih je sodišče v zadnjih razsodbah utemeljilo; da bi ustanova industrijskega pristanišča pismeno obvestila družbo SIOT, da bo ta povrnila povzročeno škodo na zemljiščih, ki niso bila še razlaščena.

Odv. Cecovini se je zahvalil za izražene predloge in pismeno obrazložitev ter obljubil, da bo o teh vprašanjih sklepalo vodstvo ustanove industrijskega pristanišča. Lucijan Volk je v imenu konzorcija opozoril, da gre pri razlastitvah tudi za socialni moment, da bo marsikak zemljiški posestnik moral spremeniti celo svoj poklic in da bo celo zgubil pravico do pokojnine.

Deželni svetovalec dr. Škerk je izjavil, da se strinja s predlogi dr. Škerlja ter še omenil neki zakon za področje Aussa-Corno v Furlaniji. Tudi dr. Tul (član odbora za pomoč razlaščencem) je izjavil, da se strinja z izvajanji predgovornikov. Spregovoril je še deželni svetovalec dr. Šiškovič in podčrtal zlasti dejstvo, da gredo vse razlastitve v korist neke tuje družbe in da bo naše mesto, če se bodo te razlastitve nadaljevale, popolnoma zadušeno.

Sestanek predstavnikov konzorcija na prefekturi

V četrtek je sprejel predstavnike konzorcija Marija Grbca, Lucijana Volka in dr. Franca Škerlja namestnik prefekta dr. Molinarija dr. Miceli. Predstavnike je spremljal odv. Miani. Predstavniki konzorcija so se pritožili, da se prefekturni odlok o predhodnem obveščanju prizadeti lastnikov zemljišč pred vstopom na njihova zemljišča, ne izvaja. Zato so predlagali, da bi prefektura zahtevala od družbe za gradnjo naftovoda, da bi točno izpolnjevala vsa določila omenjenega prefekturnega odloka. Dr. Miceli je obljubil predstavnikom konzorcija, da bo o zadevi posredoval in naprosil predstavnike konzorcija, naj mu zadevo še pismeno obrazložijo.

Važno za prebivalce obeh Prečnikov

Na prošnjo Slovenskega gospodarskega združenja se je pokrajinski svetovalec inž. J. Pečenko v torek zanimal pri merodajnih pokrajinskih oblasteh za vprašanje asfaltiranja ceste Prečnik - Mavhinje ter zagotovil, da je to vprašanje že na dnevnem redu in se bo o njem sklepalo ter določilo potreben denar predvidoma že pred koncem tega meseca. Ker spada vprašanje že v letošnji proračun, je pričakovati, da bodo dela izvršena mogoče že letos.

60 milijonov lir pomoči dežele oškodovanim kmetom

Deželni odbor je na predlog odbornikov Comellija in Tripanija sklenil, da bo namenil kot solidarnostni prispevek kmetom, ki so utrpeli škodo zaradi neurja, v videmski pokrajini 40 milijonov, v goriški pokrajini 15 milijonov in v tržaški pokrajini 5 milijonov lir. Odbornik Comelli bo v prihodnjih dneh posredoval pri ministru za poljedelstvo, da bi čimprej podelili pomoč, ki jo je vlada določila v prid oškodovancem.

Prispevajte za DIJAŠKO MATICO!

SEJA DEŽELNEGA SVETA

Odobritev zakona o prispevkih za pospeševanje turizma v deželi

Zakon predvideva 600 milijonov lir prispevkov za gradnjo novih turističnih objektov in spopolnitev naprav

Deželni svet je včeraj odobril zakonski osnutek o ukrepih za razvoj turizma, hotelov ter turistično-športnih in planinsko-jamarskih naprav v deželi. Zanj so glasovali svetovalci KD, PDI in PRI, proti liberalci, vzdržali pa so se komunisti, socialisti, psiupovec in misovci.

Ker se je predvčerajšnjim zaključila splošna razprava o zakonskem osnutku, sta včeraj zjutraj odgovorila diskutantom poročevalec Romano in odbornik za prevoze in turizem Dulci.

Romano se je zahvalil vsem svetovalcem za njih poseg v razpravo, nato pa je dejal, da je po njegovem mnenju zakon koristen, saj je njegov namen, da zagotovi začetni vzgon in poživilo številnim pobudam na področju turizma. V komisiji so dodali bistvene spremembe začetnemu zakonskemu osnutku, vendar pa so ohranili njegova duha. Romano je nato polemiziral z nekaterimi izjavami liberalca Traunerja, ki je dejal, da bo zakonski osnutek omrtvičil zasebno pobudo, ter je poudaril, da ne namerava nihče te pobude zavirati. Po drugi strani pa ne more tudi nihče odrekati potrebe po javnih spodbudah. Mnogo dvomov se bo razpršilo med razpravo o posameznih členih zakonskega osnutka, vendar pa je treba dati tudi odboru priznanje, da je hitro pripravil ta osnutek in ga predložil v razpravo.

Gre za izreden zakon, ki služi izredni in začasni stvarnosti. Zaradi tega je zakon seveda tudi omejen. Namen zakona je tudi v tem, da poveča zanimanje za turizem ne le s plati neposrednega dobička, marveč tudi s socialne in človeške plati. Romano je zaključil svoj odgovor svetovalcem z ugotovitvijo, da bo zakon lahko precej prispeval k razvoju turizma, kar je tudi njegov namen, saj bo že letos omogočil nove pobude v turizmu, gostinstvu in planinstvu.

Za Romanom je spregovoril podpredsednik Dulci, ki je še bolj natančno opredelil zakon, katerega je imenoval «udarni zakon», ki naj omogoči takojšnje spodbude v turizmu, čeprav ga bo treba morda spremeniti in dopolniti že v prihodnjem letu. Dulci je nato dejal, da deželni odbor že proučuje možnost ustanovitve krožnega sklada za turistične pobude in za prispevke za kritje obresti od posojil, ki jih bodo dodali k prispevkom v kapitalu, katere predvideva ta zakon. Pripomba mnogih svetovalcev, da gre za premajhno vsoto pomoči, ima brez dvoma podlago. Že za prihodnje proračune se predvideva povečanje prispevkov za turizem na podlagi ugotovitev in izsledkov odborništva, ki bo skušalo natančno izvedeti, kakšne so tudi krajevne potrebe v turistični panogi. Ravno zato mora zakon vsebovati tudi obveznosti za prihodnje proračune, tako da bo dežela razpolagala z zakonsko normo, ki bo lahko učinkovala tudi v prihodnjih letih. Drugače ne bo mogla sploh delovati na tem področju.

Za vsak posamezni predmet, ki se tiče turizma, bomo lahko izdelali vrsto okvirnih zakonov, ki se bodo med seboj spopolnjevali, je dejal prof. Dulci in dodal, da je predvsem važno to, da se natančno določijo smotri glede deželnih posegov. Zatem je Dulci odgovarjal posameznim govornikom, ki so posegli v razpravo, in dejal, da ni bilo doslej mogoče sklicati deželnega odbora za turizem predvsem zato, ker še niso posamezne ustanove in organizacije določile svojih predstavnikov v ta odbor; razen tega pa tudi zato, ker pričakujejo izvršilne določbe za turizem, ki so nujno potrebne, da se bo točno vedelo, kakšne so deželne pristojnosti v turizmu.

Dulci je nato dejal, da pripravljajo zakonski osnutek o turističnih cestah, za katere so določili v letošnjem proračunu pol milijarde lir. Sporazumno s pokrajinami je deželna uprava že pripravila splošen načrt ter tudi stopila v stik z vojaškimi oblastmi, kar se tiče vojaških in bivših vojaških cest, ki bi prišle v poštev za turizem. Kar se tiče hotelov in gostinskih obratov sploh, je Dulci dejal, da predvideva zakonski osnutek večje olajšave v korist zasebnikom kot podobni zakonski osnutek dežele Tridentinska-Gornje Poadižje. 25 odstotkov prispevka pomeni zlasti za lastnike gostinskih obratov v videmski pokrajini kar precejšnjo spodbudo, saj imajo možnosti kot Tržačani in Goričani, da dobe posojila iz krožnega sklada. Dulci je končal svoj govor z zagotovilom, da bo dežela podprla vse tiste pobude, ki lahko prispevajo k turističnemu ravoju, saj je prepričana, da pomeni turizem važno postavko dohodkov v deželnem gospodarstvu.

Zatem se je začela razprava o posameznih členih zakona, ki jih je skupno 16, in o številnih spreminjevalnih predlogih raznih svetovalskih skupin. Glavnino teh predlogov pa je večina zavrnila, zaradi česar opozicija tudi ni glasovala za zakonski osnutek, za katerega velja pač tudi izrek: Bolje nekaj kakor nič.

Med včerajšnjo sejo je nastal tudi incident med predsednikom sveta de Rinaldinijem in liberalnim svetovalcem Traunerjem, ki je nekam preveč temperamentno dal neko pripombo proceduralnega značaja, kar je upravičeno užalilo predsednika, ki je zato prekinil sejo. Ko se je seja ponovno pričela, se je mladi liberalec opravičil, češ da je živčen tudi zato, ker se je prejšnjo noč «bojeval v vroči bitki v občinskem svetu». Trauner je namreč hkrati občinski in deželni svetovalec kot njegov kolega odvetnik Morpurgo.

OPERETNA SEZONA

«Prodajalec ptičev» na tržaškem gradu

Včeraj zvečer je imel romunski operetni ansambel, ki sedaj gostuje v našem mestu, zopet srečo: lepo vreme je omogočilo nemoten potek premiere Zellerjevega «Prodajalca ptičev». Seveda je imelo istočasno srečo tudi še dokaj številno občinstvo, ki je imelo tako priložnost prisostvovati dobri, skrbno pripravljeni predstavi.

Karl Zeller, avstrijski jurist po dolžnosti in glasbenik po ljubezni iz prejšnjega stoletja, s svojim «Prodajalcem ptičev» gotovo ni odkril Amerike. Toda ustvaril je nekaj melodij, ki bodo verjetno živele, dokler bodo živeli stari valčki.

Romunski gostje, ki so seveda opereto peli v romunskem jeziku, so se potrudili, da so vse govorjene dele naučili v italijanščini. Mogoče jim to ni delalo posebnih težav (romunščina je pač eden izmed romanskih jezikov), toda pohvalo vsekakor zaslužijo, saj je bilo na ta način lahko slediti dogajanju.

Adama, glavno moško vlogo, je pel in igral Ion Dacian, ki je obenem režiser. Spočetka se nam je zdel nekoliko nesiguren v višinah, za kar je bila lahko vzrok trenutna nerazpoloženost, toda pozneje se je ves razživel in zlasti znani spev iz drugega dejanja zapel z mojstrsko dovršenostjo. Simpatije občinstva si je še bolj pridobil s tem, da je pesem zapel v italijanščini.

Marica Munteanu se je občinstvu priljubila že s svojim prvim pojavom zaradi lepega in obenem dovolj močnega glasu. Isto velja za Valerio Radulescu (princesa), ki je zbujala pozornost tudi s svojimi lepimi toaletami. Iancu Groza kot baron Weps je pokazal rutino pravega operetnega junaka, Ludovic Spiess kot Stanislav pa mu je bil vreden partner. Silno prikupna pojava je bila tudi Cleopatra Melidoneanu kot Ghizy — tudi pela je dobro — ki pa je nastopila šele na koncu.

Posebnih aplavzov je bila deležna komična «starka» Tamara Buciuceanu (Adelaide). Pa tudi župan in gostilničar Sneck — Nae Roman — je skrbel za smeh. Oba profesorja — Stefan Glodariu in Emil Popescu — sta bila prav tako odličen komičen par.

Tako zbor kot balet zaslužita vso pohvalo. Dirigent Constantin Radulescu je zanesljivo vodil predstavo, kar pa spričo odličnih godbenikov in pevcev ni bilo težko.

Občinstvo je bilo s predstavo zelo zadovoljno, kot je pokazalo z dolgim aplavzom na koncu predstave.

V NEDELJO, 25. JULIJA

Srečanje bivših partizanov in antifašistov

V okviru proslav 20-letnice osvoboditve in ob obletnici padca fašizma organizira Pokrajinsko združenje bivših političnih antifašističnih preganjancev s sodelovanjem združenja partizanov in deportirancev srečanje vseh odporniških sil s Tržaškega v nedeljo, 25. julija v Ljudskem domu na Griži (Milje). Začetek ob 17. uri.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Poletna sezona 1965

IZREDNI NASTOP NAŠIH ROJAKOV IZ AMERIKE NA EVROPSKI TURNEJI

Tamburica

(THE PITTSBURGH JUNIOR TAMBURITZANS)

Folklorni plesi in narodne pesmi

Dirigent: JOHN I. GREGURICH

Kodirigent in koreograf: VIOLET J. RUPARCICH

V SOBOTO, 31. JULIJA 1965 OB 21. URI V KULTURNEM DOMU V TRSTU

(V dvorani bo delovala klimatska naprava za ohlajevanje)

Prodaja vstopnic od četrtka dalje v Tržaški knjigarni, Ulica Sv. Frančiška 20, ter eno uro pred pričetkom pri blagajni Kulturnega doma.

Popis škode na zemljiščih zaradi naftovoda

Tajništvo konzorcija razlaščencev in oškodovancev priporoča vsem krajevnim zastopnikom, naj priporočijo včlanjenim v konzorcij, da bi čimprej popisali dosedanjo škodo, da bi lahko odbor konzorcija zbral vse gradivo in ga dostavil družbi SIOT.

Razna obvestila

Starši in prijatelji, ki želijo obiskati otroke v počitniških kolonijah v nedeljo 25. t.m. v Zgornjih Gorjah in v Žirovnici in se niso še prijavili odnosno poravnali voznine, so naprošeni, da se takoj zglasijo v uradu SKGZ v Ul. Geppa 9 od 9. do 14 ure.

* * *

SKGZ obvešča, da bo odhod avtobusov v Žirovnico in Zgornje Gorje pri Bledu v nedeljo 25. t.m. točno ob 7. uri iz začetka Ul. F. Severo.

* * *

Jutri bo v krožku «Zvezda» v Podlonjerju praznik tiska, ki se bo začel ob 18. uri. Nastopili bodo pevci iz Podlonjerja. Ob 19.30 bo govoril občinski svetovalec Arturo Calabria Deloval bo bife

Na čast 20-letnice zmage nad fašizmom priredi KPI Opčine

ljudsko veselico

v prosvetnem domu na Opčinah. razstave Prekomorskih brigad in 24. julija ob 19. uri otvoritev fotografij padlih iz Banov, s Konkonela in z Opčin 25. julija začetek ob 16. uri, ob 18. uri nastopijo: pevski zbor Prosek Kontovel študentovski ansambel iz Maribora in PD «Opčine». Govorila bosta tajnik federacije KPI Paolo Sema in župan dolinske občine Dušan Lovriha.

Šolske vesti

Ravnateljstvo slovenske srednje šole v Dolini sporoča, da se je pričelo vpisovanje v prvi razred za dijake, ki so v poletnem roku zaključili V razred osnovne šole, in se bo zaključilo 25. julija

Hkrati sporoča, da se je pričelo tudi vpisovanje v 2. in 3. razred, ki se bo zaključilo 25. septembra.

Dr'. srednja šola s slovenskim učnim jezikom v Rojanu, Ul. Montorsino 8 opozarja, da je vpisovanje v prvi razred šole do 25. julija za učence in učenke, ki so dovršili uspešno peti razred osnovne šole in do 25. septembra t.l. za one, ki imajo popravni izpit.

Istočasno sporoča, da se je pričelo in bo trajalo do 25. septembra t.l. tudi vpisovanje za drugi in tretji razred.

Šolski skrbnik sporoča, da je bil objavljen ministrski odlok o organizaciji in delovanju ljudskih šol (scuola popolare) za šolsko leto 1965-1966. Rok za prijave učiteljev zapade 31. julija. Interesenti lahko dobijo podrobnejše informacije na šolskem skrbništvu, pri šolskih nadzornikih in didaktičnih ravnateljih.

Šolsko skrbništvo sporoča, da so od 15. t.m. dalje od 10. do 12. ure dopoldne na vpogled na sedežu slovenske srednje šole s slovenskim učnim jezikom v Ul. Frausin 14 dokončne prednostne lestvice za poverjena in nadomestna mesta na srednjih šolah s slovenskim učnim jezikom tržaškega ozemlja, za šolsko leto 1965-66.

Državna srednja šola pri Sv. Jakobu, Ul. Frausin 14, vpisuje do 25. julija učence za prvi razred. K vpisu je treba prinesti spričevalo o končani osnovni šoli, potrdilo o cepljenju in rojstni list. Vpisovanje v 2. in 3. razred traja do 25. septembra.

Šolski skrbnik sporoča, da so bile objavljene lestvice kandidatov za suplentska mesta na osnovnih šolah na Tržaškem ozemlju za šolsko leto 1965-1966. Interesenti si lestvice lahko ogledajo na šolskem skrbništvu, pri šolskih nadzorništvih in pri didaktičnih ravnateljstvih.

Razstave

Žirija za tretjo nagrado Kontovel za slikarsko tekmovanje ex-tempore, ki jo sestavljajo Guelfo Annovi, Giovanni Bose, Gianni Brumatti, Licio Burlini, Gaetano Cola, Rinaldo Lotta, Livio Rosignano in Danilo Soli, bo začela s svojim delom ob 13. uri 25. julija 1965.

Kino

Operetni festival: Grad Sv. Justa: danes zvečer ob 21. uri Zellerjeva opereta «Prodajalec ptičev». Izvaja romunsko državno operetno gledališče

Ameriški cirkus na športnem igrišču S. Giovanni, tel. 55002, danes dve predstavi ob 17. in 21. uri. Vabljeni.

Danes v Miramaru: predstava «Luči in zvoki» ob 21. in ob 22.15 v italijanščini «Massimiliano e Carlotta».

* * *

Nazionale Zaprto zaradi počitnic.
Arcobaleno 16.30 «La calda amante» Prepovedano mladini.
Excelsior 16.00 «Destino sull'asfalto» Technicolor Kirk Douglas.
Fenice 16.00 «3 dollari di piombo» Technicolor. Fred Beir, Francisco Nieto.
Grattacielo 16.00 «Saul e David» — Eastmancolor. Norman Wooland.
Alabarda 16.30 «X2 operazione Okinawa» Richard Widmark, Joffrey Hunter.
Filodrammatico 16.30 «1000 dollari per un winchester» Colorscope. Dave Robertson, Mata Hyeer.
Aurora 17.00 «S.O.S. naufragio nello spazio».
Cristallo 16.00 «Colpo grosso» Technicolor. Frank Sinatra, Dean Martin
Garibaldi Zaprto zaradi počitnic.
Capitol Zaprto zaradi počitnic.
Impero 17.00 «Soldato sotto la pioggia»
Vittorio Veneto 17.00 «Alibi per un assassino» Ruth Lamire.
Moderno Počitek.
Astra 17.00 «Da 006 criminali ad Hongkong».
Astoria 17.00 «Mtetempshico» Prepovedano mladini pod 14. letom.
Abbazia 15.30 «Summer holidays (vacanze d'estate)» Technicolor. Clift Richard, Shadows.
Ideale 16.30 «Maciste nelle miniere di re Salomone» Technicolor. Reg Parker.

LETNI KINO

Satellite 20.30 «Il tulipano nero» — Technicolor. Alain Delon, Virna Lisi. Se ponovi prvi del.
Paradiso 20.30 «Sette giorni a maggio» Burt Lancaster, Ava Gardner, Kirk Douglas. Se ponovi prvi del.
Skedenj 20.30 «Le avventure di caccia del prof. De Paperis» Technicolor.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 23. julija 1965 se je v Trstu rodilo 11 otrok, umrlo pa je 10 oseb.

UMRLI SO: 52-letni Josip Zužek, 90-letni Desiderio Zoli, 64-letni Vittorio Pizzamus, 65-letni Ferrucio Papa, 56-letna Carmela Comar-Strozek, 51-letni Giovanni Lazzari, 83-letna Antonija Kralj vd. Kralj, 65-letni Nicolò Giassi, 83-letna Teresa Appolonio vd. de Gavardo, 2 meseca stari Marco Ciacchi.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (19. 7. — 25. 7.)

Alla Salute, Ul. Giulia 1; Benussi, Ul. Cavana 11; Picciola, Ul. Oriani 2; Vernari, Trg Valmaura 11; D'Ambrosi Ul. Zorutti 19; Croce Verde, Ul. Settefontane 39; Ravasini, Trg Libertà 6; Testa d'oro, Ul. Mazzini 43.

Od 13. do 16. ure

Alla Salute, Ul. Giulia 1; Benussi, Ul. Cavana 11; Picciola, Ul. Oriani 2; Vernari, Trg Valmaura 11.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

D'Ambrosi, Ul. Zorutti 19; Croce Verde, Ul. Settefontane 39; Ravasini, Trg Libertà 6; Testa d'oro, Ul. Mazzini 43.

V starosti 91 let je preminul

Anton Mlač

Pogreb dragega pokojnika bo danes, 24. t.m. ob 14.15 iz mrtvašnice glavne bolnišnice.

Žalostno vest sporočajo hčerke, zetje, vnuki, pravnuki in ostali sorodniki.

P.I.Z., Ul. Torrebianca 28

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustila naša draga

ANTONIJA KRALJ

Pogreb bo danes ob 17. uri na domačem pokopališču v Trebčah.

Žalujoči hčeri Klara in Pavlina, sinova Miroslav in Renato z družinami in ostalo sorodstvo

Trebče, 24. julija 1965.

Za 22 milijonov lir javnih del v dolinski občini

Včeraj je bila seja občinskega sveta v Dolini, ki je odobril načrt za javna dela v letu 1965 v skupnem znesku 22 milijonov lir, ki so bili dodeljeni dolinski občini iz fonda za Trst.

Z omenjeno vsoto bodo napravili naslednja dela: asfaltiranje poti v Gročani (prvi del) za 5 milijonov lir, asfaltiranje poti ob ljudskih hišah pri Domju (2 milijona), asfaltiranje ceste Dolina-Tabor-Suhorje (2 milijona lir), asfaltiranje vhoda s pokrajinske ceste v Kroglje (2 milijona lir), ureditev ceste v Prebeneg (5 milijonov lir), ureditev obcestnih kanalov v Boljuncu in Dolini (4 milijone) ter ureditev igrišča blizu osnovne in srednje šole v Dolini (2 milijona lir).

Občinski svet je nato odobril strošek 150.000 lir za proslavo 20-letnice osvoboditve ter sklep, da sprejme 600.000 lir, ki jih je vojaška oblast plačala borštanski srenji kot odškodnino za škodo v gozdovih. Ob koncu seje je občinski svet odobril licitacijo za nakup goriva in drv za šole in občinske stavbe v skupnem znesku 2.690.000 lir.

Razpis natečaja poskusnega centra za kinematografijo

Poskusni center za kinematografijo (Centro sperimentale di cinematografia) razpisuje natečaj za sprejem v posamezne dvoletne tečaje 1965-65. Za italijanske slušatelje so na razpolago za režijo 4 mesta, za vodstvo proizvodnje 4, za recitacijo (igro) 20 mest, za filmsko snemanje 4, za scenografijo 4 in za kostumografijo 4.

Za sprejem v omenjene tečaje je potrebna sledeča izobrazba: visokošolska diploma (laurea) za režijo, srednješolska matura za igro, diploma ali matura za vodstvo proizvodnje, matura tehničnih ali drugih srednjih šol za filmsko snemanje, diploma iz arhitekture ali umetniške akademije ali matura umetnostne srednje šole za scenografijo, diploma umetnostne akademije ali matura umetnostne srednje šole za kostumografijo.

Kandidati morajo do 25. septembra 1965 izpolniti 20 let, toda ne smejo prekoračiti 28 let; kandidati za igralce pa morajo biti stari od 18 do 24 let in za igralke od 16 do 24 let. Kogar stvar zanima, lahko zaprosi za podrobnosti o razpisu (copia del bando) na Segreteria del Centro Sperimentale di Cinematografia, via Tuscolana 1524, Roma. Sprejemanje prošenj se zaključi nepreklicno 25. septembra tega leta.

Zaradi grožnjev z nožem prijavljen sodišču

Zaradi hudih grožnjev proti svoji 44-letni ženi Esperiji Cecchi por. Križman, se bo moral 53-letni Peter Križman iz Ul. del Veltro 8 zagovarjati pred sodnimi oblastmi.

Vsa stvar se je zgodila 2. julija letos, ko se je začel Križman, ki je prišel domov nekoliko pijan, kregati s svojo ženo. Besedam in oporekanjem so sledila dejanja in v določenem trenutku je mož zagrabil za nož in pričel groziti ženi, da jo bo umoril. Cecchijeva je vsa zbegana in prestrašena nemudoma poklicala po telefonu agente letečega oddelka policije, ki so prišli v Križmanovo stanovanje. Ko so pomirili razburjena zakonca, so ju spremili v bolnišnico. Mož se je poškodoval po obrazu in je ozdravel v enem tednu, ženska pa prav tako, vendar s prognozo okrevanja v štirih dneh. To pa ni bilo dovolj za agente komisariata pri Sv. Soboti, ki so Križmana prijavili sodnim oblastem.

SKUPINA MAKEDONSKIH PLESALCEV

Skupina makedonskih plesalcev med izvajanjem plesa «Čifče - čamče»

Goriško-beneški dnevnik

SESTANEK ODBORA ZA POMOČ PRIZADETIM KMETOVALCEM

Nakazanih je 30 milijonov lir pomoči oškodovancem zaradi neviht na Goriškem

Sestavili so odbor, ki bo razdelil solidarnostni fond - Sredstva so samo za spodnji del Furlanije

V četrtek 22. julija se je na sedežu pokrajinske uprave sestal odbor za pomoč kmetom, ki jih je oškodovala toča; proučili so posledice elementarne nesreče ter sestavili program pomoči.

Sestanku, ki ga je predsedoval dr. Bruno Chientaroli, so prisostvovali pokrajinski odbornik za kmetijstvo Vezil, kmetijski nadzornik, predstavniki občin Gradež, Medeja, Tržič in Škocjan, predstavniki trgovinske zbornice, goriške hranilnice, urada za enotne prispevke kmetijstvu ter predstavniki kmetijskih strokovnih organizacij.

Dr. Chientaroli je v začetku sestanka podrobno poročal o višini škode zadnjih neviht na osnovi podatkov zbranih pri kmetijskem nadzorništvu ter je pozval vse prisotne, naj svetujejo, kako bi najkoristneje uporabili solidarnostni sklad. Po diskusiji, v kateri so sodelovali vsi prisotni, so se sporazumeli o načinu uporabe zbranih finančnih sredstev, ki znašajo okoli 30 milijonov lir. Pri občinskih upravah se bodo pozanimali, katere družine so bile najbolj prizadete in ki so zaradi slabih gospodarskih razmer potrebne primerne pomoči.

Ob koncu sestanka so imenovali odbor sestavljen iz zastopnikov pokrajine, pokrajinskega kmetijskega nadzorništva, trgovinske zbornice in treh organizacij kmetov, ki bo uresničil to, kar so na sestanku sklenili.

PISMA UREDNIŠTVU

Slaba poštna služba na Vrhu

«Z Vrha se spet oglašamo zaradi pošte; pravzaprav se pritožujemo zaradi te službe, ki nas ne zadovoljuje. O tem smo že večkrat povedali svoje mnenje. Nezadovoljni smo z raznašanjem pošte dvakrat na teden, ker se vrši preporedkoma. Marsikdaj prejemamo važna pisma, pozive, telegrame itd. z zamudo. Bolniška blagajna nam pošilja poživ, naj se v določenem dnevu zglasimo v njenem uradu. Pisma prejmemo z zamudo in ko pridemo v urad, nam odgovorijo, da smo zakasnili in naj se zglasimo prihodnjič. Še huje je s smrtnimi obvestili; prejemamo jih, ko je pogreb že opravljen.

Verjamemo, da je naša vas nekoliko oddaljena, vendar to ne sme več predstavljati razloga, da se pošta neredno dostavlja. Vse te nevšečnosti bi odpadle, če bi jo dostavljali vsak drugi dan. Za posamezna obvestila, kot so na primer tista, ki jih pošilja bolniška blagajna, pa bi moral poštar pripisati, kdaj je pismo izročil. Na takšen način bi se uradniku na bolniški blagajni moglo dokazati, da ni kriva za zamudo oseba, na katero je bil poziv naslovljen, ampak pošta, ki pošiljk ne dostavlja pravočasno.

Stvari bi se moglo v precejšnji meri odpomoči, če bi imeli v vasi telefon. Po njem bi mogel poštni uradnik iz Sovodenj sporočiti, da je za tega ali onega vaščana na pošti pismo, telegram, itd., pa bi v primeru, da tisti dan pošta ne razdeljuje, sam prišel ponjo ali pooblastil koga drugega, ki ima opravilo na občini, da mu jo prinese.

Skratka, potrebno je za Vrh nekaj ukreniti, da se dosedanja slaba služba izboljša.»

Skupina vaščanov

Sestanek izvršnega odbora federacije PSI

Tiskovni urad goriške federacije PSI sporoča, da bo jutri 25. julija ob 9.30 v Ljudskem domu v Gradiški sestanek izvršnega odbora federacije, na katerem bodo proučili potek dosedanjih pogajanj za ustanavljanje odborov levega centra v najpomembnejših središčih naše pokrajine, ki so se zaključila z razhodom sodelujočih predstavnikov strank. Sestanku bodo prisostvovali tudi občinski in pokrajinski svetovalci in tajniki prizadetih sekcij.

Vpisovanje v I. razred srednje šole v Gorici

Vodstvo slovenske srednje šole v Ul. Randaccio v Gorici obvešča vse prizadete, da traja vpisovanje otrok v prvi razred te šole do vključno 25. julija. Vsekakor pa staršem priporočamo, naj ne čakajo zadnjega dne in naj svoje otroke vpišejo že prej. S seboj naj za vpis prinesejo naslednje dokumente:

1. Rojstni list; 2. potrdilo o cepljenju proti kozam in 3. spričevalo o zaključku 5. razreda.

Stališče federacije KPI o pogajanjih na Goriškem

Tiskovni urad goriške federacije Italijanske komunistične partije, je objavil stališče izvršnega odbora federacije, ki se je sestal, da bi proučil prekinitev pogajanj za sestavo odborov levega centra na Goriškem. Sporočilo se glasi:

«Izvršni odbor goriške federacije KPI sprejema na znanje razdor v pogajanjih med KD, PSI in PSDI za sestavo odborov v pokrajini ter občinah Gorica, Tržič, Gradiška, Krmin in Gradež.

Če se izvzame trenutna polemika, ki jo je povzročilo sodelovanje ali odsotnost SDZ pri sestavi večin, smatra izvršni odbor, da je dejanski razlog za razkol mogoče iskati v nesposobnosti KD, da razume globoke spremembe, ki so nastale v goriškem političnem položaju na podlagi rezultatov zadnjih volitev.

Kar zadeva specifično vprašanje slovenske manjšine, obsoja izvršni odbor štrumentaliziranje tega važnega in občutljivega vprašanja med sedanjimi pogajanji ter poudarja nujnost enotnosti vseh demokratičnih sil manjšine brez kakršnegakoli izključevanja, kot edino jamstvo za svoj svobodni razvoj. Istočasno obvezuje vso stranko, da se bori proti slehernemu poskusu diskriminacije napram Slovencem s strani sovražnih sil ter civilnemu sožitju dveh narodnosti na tem obmejnem področju, kakor tudi proti sleherni asimilaciji, dasiravno se skuša izvršiti z mirno «integracijo».

Vprašanje sestave odborov je povzročilo danes zelo zapleten položaj, ki pa ni brezizhoden ter ne opravičuje grožnje z vzpostavitvijo komisarskih režimov ali razpisom novih volitev.

Izvršni odbor obsoja pred javnim mnenjem izsiljevalni značaj takšnih stališč ter zavrača sleherno perspektivo, ki temelji na komisarskih režimih ali novih volitvah, ter poudarja nujnost popolne učinkovitosti krajevnih ustanov spričo velikih vprašanj naše pokrajine; obenem poziva ostale demokratične sile, naj na osnovi volilnih rezultatov v čimkrajšem razdobju premagajo sedanje stanje.»

Stranka nadalje poudarja nujnost, da se odstrani koncept globalnega reševanja, omejenega na pet občin in pokrajino ter razširitev na tiste sile, ki v vsedržavnem merilu podpirajo politiko levega centra, odpovedujoč se protikomunističnemu zaprtju ter upoštevajoč demokratično silo, ki jo v naši pokrajini predstavlja KPI.

«Samo tako bo mogoče započeti resnični pogovor o «globalnosti», ki ne bo omejen samo na nekatere občine, ampak razširjen na vse krajevne ustanove naše pokrajine, za sestavo novih enotnih naprednih večin na osnovi osnovnih programskih elementov.

Italijanska komunistična partija je pripravljena v tem okviru započeti pogovor tudi tam, kjer ima večino sama ali z drugimi strankami. Izven te perspektive ni alternative za druge rešitve. V Gradiški in Krminu so odnosi sil takšni, da je mogoče sestaviti levičarske večine in kjer je nesmiselno ustanavljati manjšinske odbore.

V vsakem primeru izraža izvršni odbor željo po hitrih in demokratičnih rešitvah, ki bodo upoštevale dejanske potrebe prebivalstva ter nujnost po hitrem sklicanju občinskih svetov in pokrajinskega sveta, da se prepreči sedanja paraliza v njihovi dejavnosti ter započne javna diskusija ter primerjava idej in programov.»

Razpis za prijave v slovenski Dijaški dom

1. Dijaki in dijakinje, ki nameravajo vstopiti v šolskem letu 1965-66 v Slovenski dijaški dom v Trstu kot redni ali zunanji gojenci morajo vložiti prošnje za sprejem na posebnih tiskovinah, ki jih dobijo pri upravi Slovenskega dijaškega doma v Ul. Ginnastica 72 ali pri predsednici Dijaške Matice v Ulici Geppa 9-II (pri SPZ).
2. Prošnje za sprejem v dijaški dom se sprejemajo neprekinjeno do izpolnitve vseh razpoložljivih mest.
3. Dijaki, ki niso v gmotnem položaju, da bi plačevali celotno vzdrževalnino, naj vložijo pri Dijaški Matici posebno prošnjo.
4. Vsa ostala pojasnila in navodila prejmejo prosilci pri naslovih navedenih v točki 1 ali pa po telefonu 93-167 (uprava Dijaškega doma) oz. 31-119 (Dijaška Matica).

Uprava Slovenskega dijaškega doma ima v juliju uradne ure vsak delavnik od 9. do 13. ure.

Blagovni promet s tovornjaki narašča

Blagovni promet s tovornjaki v tržaškem pristanišču je v prvih šestih mesecih letos dosegel v obe smeri 851.372 ton, medtem ko je znašal v ustreznem razdobju lanskega leta 780.034, v prejšnjem letu pa 768.611 ton. Letos je dovoz blaga po cesti v smeri proti pristanišču ponovno prekoračil 100.000 ton, kakor v prvih šestih mesecih leta 1963, medtem ko je znašal lani le 98.128 ton. Letos je namreč znašal 102.507 ton, v prvih šestih mesecih 1963. leta pa 132.944 ton. Odvoz blaga s tovornjaki je še napredoval, in sicer na 748.865 ton, medtem ko je znašal v prvih šestih mesecih lani 681.906, leto poprej pa 635.667 ton.

V ORGANIZACIJI TURISTIČNE ZVEZE - KOPER

Od 26. do 31. t. m. ob istrski obali 6. jugoslovanski folklorni festival

Poleg profesionalnih ansamblov Kolo, Ladó in Tanec, bodo nastopile še amaterske skupine in skupine izvirne folklore - Zaključno prireditev v Kopru bosta prenašali tudi Evrovizija in Intervizija - Lani 30.000 gledalcev

Turistična zveza Koper je priredila včeraj popoldne v prostorih ribje restavracije v Kopru tiskovno konferenco, na kateri so njeni predstavniki obrazložili program in glavne značilnosti 6. jugoslovanskega folklornega festivala, ki se bo začel v ponedeljek 26. t. m. in se zaključil z veliko zaključno revijo 31. t. m. na glavnem trgu v Kopru.

Zbrane predstavnike tiska, radia in televizije (med katerimi pa žal ni bilo sicer tudi povabljenih predstavnikov italijanskega tiska in slovenskega in italijanskega radia iz Trsta, je pozdravil v imenu Turistične zveze njen predsednik Črtomir Kolenc, ki je v uvodu podal nekoliko zgodovine dosedanjih folklornih festivalov v obalnih mestih slovenske Istre. Poudaril je, da je poudarek teh festivalov prvenstveno na njihovem kulturnem značaju, saj nastopajo na njem kulturno-umetniške skupine. Turistično privlačni značaj teh prireditev je zato le vzporednega pomena, ki pa ima tudi svojo kulturno važnost, saj se inozemski turisti prek teh festivalov spoznavajo z bogastvom našega narodnega blaga, z našimi plesnimi in glasbenimi ljudskimi elementi, z našimi narodnimi običaji in navadami, čeprav zlasti v izvedbah profesionalnih skupin, že v znatno stilizirani predelavi.

Prav iz tega razloga je vodstvo tega festivala tudi ostalo zvesto izključno jugoslovanskemu značaju folklornih prireditev, ker bi jim mednarodni značaj odvzel domačo pristnost in morda tudi umetniško raven. Pač pa je vodstvo festivala osvojilo načelo, da vsako leto sodeluje v okviru festivala kot gost po ena kvalitetna umetniška inozemska skupina. Žal bo letošnji festival v tem pogledu izjema, ker iz organizacijskih razlogov ni mogel biti realiziran dogovor za gostovanje neke grške folklorne skupine, nekaj zasebnih ponudb iz Belgije in Bolgarije pa vodstvo festivala ni moglo upoštevati zaradi nezadostnega kvalitetnega jamstva.

Predsednik Turistične zveze je nato poudaril pomen vključitve v repertoar folklornega festivala skupin izvirne folklore, ki so morda po svojem zunanjem videzu manj spektakularne, kljub temu so zato zajamčeno pristne in imajo zaradi tega tudi precejšnjo znanstveno vrednost.

Tajnik Turistične zveze Igor Pelan je nato podal podrobnejši opis letošnjega programa folklornega festivala, ki bo že 6. zapovrstjo.

Prvi festivalski dan, ki bo 26. v Piranu, je pod naslovom «Zemlja-človek-ples» posvečen nastopu skupin izvirne folklore iz Istre, Kvarnega in Bele krajine. Istro bodo tokrat zastopale le hrvaške skupine, med katerimi je posebno znana skupina iz Mun.

Drugi festivalski dan, 27. t. m., je pod naslovom «Kolo mladosti», posvečen izbranim jugoslovanskim amaterskim ansamblom. V Izoli se bosta predstavila ansambla «Budo Tomcvič» iz Titograda in «Mirče Acev» iz Skopja, v Ankaranu pa ansambla «Oro» iz Niša in «Vinko Jedjut» iz Zagreba. 28. t. m. pa bo v Portorožu pod naslovom «Mladost - ritem - ples - pesem» zaključna revija jugoslovanskih amaterskih ansamblov, na kateri se po omenjenim štirim ansamblom pridružila še folklorna skupina TD Portorož. Tako bodo na tej reviji zastopane vse republike razen Bosne in Hercegovine, toda plese iz te slikovite dežele bodo izvajale nekatere izmed gornjih skupin, katerih posebna značilnost je, da gojijo prvenstveno domače plese.

30. julij pa je posvečen nastopu treh slovitih jugoslovanskih profesionalnih ansamblov, ki imajo že svetovni sloves. V Izoli bo nastopal ansambel Tanec iz Skopja, v Ankaranu ansambel Lado iz Zagreba, v Portorožu pa ansambel Kolo iz Beograda.

Spektakularna krona festivala bo 31. t. m. na Titovem trgu v Kopru, kjer bodo nastopili vsi trije ansambli ločeno z ločenim repertoarjem in skupno z izvajanjem srbskih narodnih plesov. Ta zaključni nastop bosta poleg jugoslovanske televizije prenašali v registriranem posnetku 8. avgusta tudi Evrovizija in Intervizija in sicer tako, da bo prvi del sporeda od 20.45 do 21.45 prenašala samo jugoslovanska televizija, drugi del od 22. ure dalje pa celotni drugi del obe mednarodni televizijski mreži, na katero se bodo navezala omrežja BBC za Anglijo, Belgije, Danske, Norveške, Švice, Sovjetske zveze, Vzhodne Nemčije, Poljske, Zahodne Nemčije in Avstrije. Računajo, da bo tako 6. jugoslovanski folklorni festival gledalo prek televizije okrog 30 milijonov gledalcev.

Po zaključenem festivalu pa bo po posredovanju koprske Turistične zveze nastopil skopski ansambel Tanec 1. avgusta tudi v Dolini pri Trstu.

Glede na priljubljenost in popularnost jugoslovanskih folklornih ansamblov, je 6. festivalu jugoslovanske folklore uspeh zajamčen že vnaprej in kdor si hoče ogledati zaključni nastop v Kopru, naj se že sedaj pobriga za vstopnice.

V ZADNJI ŠTEVILKI «INIZIATIVA ISONTINA»

Zanimiv ilustriran članek o Soči od izvira do izliva

Napisal ga je Celso Macor - Članki o pobratenju Gorice in Palmanove s holandskima mestoma in o CRDA v Tržiču

Izšla je 23. številka revije «Iniziativa isontina», ki jo izdaja središče za aktualno problematiko «Rizzatti» v Gorici. Na naslovni strani je objavljena slika Soče v barvah, osrednji članek te revije, ki je pričela izhajati pred sedmimi leti, pa je prav tako posvečen Soči, reki, ki združuje dva naroda.

Članek je zelo obsežen in ilustriran. Zgornjemu teku reke po jugoslovanskem ozemlju je posvečenih 20 zelo lepih fotografij v črnobeli in barvni tehniki, nadaljnjih sedem pa je posvečenih njenemu spodnjemu teku po Furlaniji. Članek o Soči, ki «je končno postala reka miru», je napisal Celso Macor. V njem je nanizal tudi celo vrsto občutkov, ki jih je doživel ob reki, opisal je kraje, njihovo idiličnost, zanimivosti, posebno doživeti pa so opisi alpskih lepot, o katerih piše z dušo velikega ljubitelja narave.

Odgovorni urednik Pasquale De Simone objavlja reportažo o potovanju goriške delegacije delodajalcev in predstavnikov oblasti v vzhodni Berlin ter vtise o pogovorih, ki so jih imeli s tamkajšnjimi operaterji in oblastniki. Ricciotti Giollo objavlja analitični članek tržiške ladjedelnice ter prikazuje njene ladje, ki so po svojih linijah ter novostih, ki so jih uresničili na njih, upravičeni razlog prestiža italijanskega dela in sposobnosti. Avtor se sprašuje, če ne bi povzročilo skrčenje v obsegu proizvodnje in števila zaposlenih delavcev škodo vsemu gospodarstvu naše dežele in tudi države. V nadaljevanju objavlja revija dva ilustrirana članka o pobratenju dveh goriških mest, Gorice in Palmanove, s holandskima mestoma Coevorden in Venlo.

Umetnostni kritik Fulvio Monai objavlja članek o slikarjih Potanu in Gianandreu, milanska pesnica Curzia Ferrari pa spis o Domenicu Cantatoru.

Natečaji za srednje šole

V dodatku Uradnega lista od 16. julija letos je objavljen dekret ministrstva za javno vzgojo o natečajih za 3102 službeni mesti na srednjih šolah. Prošnje z vsemi predpisanimi dokumenti naj prosilci pošljejo ministrstvu — urad za natečaje srednjih šol — v času 60 dni po objavi razpisa natečaja.

Sprejem pri predsedniku IACP

Predsednik IACP Massimo Cellie je včeraj sprejel Giorgia Stabileja in Giuliana Ullana, člana notranje komisije CRDA iz Tržiča. Pogovarjali so se o gradbenih vprašanjih v Tržiču.

CGIL predlaga nedeljsko poslovanje mesnic

Tajništvo CGIL je poslalo pismo goriškemu prefektu v zvezi z nedeljsko zaporo mesnic. V njem se sklicuje na prejšnje pismo, s katerim je CGIL obrazložila svoje nasprotovanje nedeljski zapori mesnic ter opozarja prefekturo na nezadovoljstvo manj premožnih kategorij, ki nimajo hladilnikov, na zgoraj omenjeni ukrep o nedeljski zapori. Sindikalna organizacija zahteva od prefekture, naj v skladu s predlogi potrošnikov čimprej spremeni dosedanji režim.

ŠIRITE PRIMORSKI DNEVNIK

VČERAJ ZJUTRAJ V UL. MILANO

Pri trčenju petih avtov ranjena samo ena oseba

Neposredno sta trčila tržaški in švicarski avto, ki pa sta pri tem poškodovala še tri parkirane avtomobile

Okoli 7.30 je prišio v Ul. Milano, na vogalu z Ul. Filzi, do silovitega trčenja petih avtomobilov. Kljub silovitemu karambolu pa je zahtevala nesreča samo eno žrtev in sicer 55-letnega gasilca pristaniškega oddelka Ernesta Corbata iz Ul. Ospedale militare 29.

Okoli 7.30 se je Corbato peljal s svojim avtomobilom NSU-Prinz TS 62458 po Ul. Milano namenjen v Ul. Carducci. Ko je prišel do vogala z Ul. Filzi je trčil vanj avtomobil Opel-Rekord z evidenčno tablico VD 78878 CH, ki ga je vozil 21-letni švicarski državljan André Pringo iz Epalingesa.

Zaradi trčenja je Pringo izgubil nadzorstvo nad avtomobilom in trčil v bližnji parkirani avtomobil. Kot že rečeno se je ranil samo Corbato, ki so ga nemudoma pripeljali z avtom RK v glavno bolnišnico. Zlomil si je desni komolec in levi palec. Okreval bo v štirih dneh.

LADJE V PRISTANIŠČU

Città di Siracusa (It.), Malka (Izrale), Lily Lauro (It.), Giorgios (Grčija), Irma (It.), Iris (It.), Aida Lauro (It.), Gavilan (Panama), Khadipateras (Grčija), Uljanik (Jug.), A. Pacinotti (It.), Africa (It.), Hopa (Turčija), Wendy (Panama), Ornella I (It.), Bloudan (ZAR), Agostino (It.), Saipa I (It.), Sardatlantic II (It.), Auxum (Et.), Gondar (Et.), Eritrea (It.), Samani (Albanija), Naprijed (Jug.), Zelengora (Jug.), Bovec (Jug.), Bulmar (It.), Saturnia (It.), Vulcania (It.), Lunaris (It.), Thesse (Belgija), Sjamila (Francija), Jolanda (Panama), Holendrecht (Nizozemska).

PET DNI PO DRZNEM ROPU V UKVAH

Aretiran eden izmed ciganov ki so izropali poštni urad

Gre za cigana Silvestra Hudorovicha - Ostali člani tolpe še na svobodi - Zaplenjen tudi avtomobil ciganov

Eden izmed ciganov, ki so izropali poštni urad v Ukvah v bližini Malborghetta, je padel v roke policiji. Aretirali so ga v Casarsi. Gre za Silvestra Hudorovicha, ki se je skupno s svojo žensko Paolino Carish in 13-letno sestro polastil vsote okrog 800.000 lir.

Leteči oddelek policije v Vidmu je preiskavo razširil tudi na tržaško področje in v ponedeljek, dan po ropu, so policijske in karabinjerske sile postavile več cestnih blokov vzdolž obmorske ceste. Eden takih blokov je bil tudi v Barkovljah v bližini restavracije «Tritone». Iskali so namreč zeleni fiat 1200 z evidenčno tablico iz Trevisa, s katerim so cigani pobegnili takoj po uspelem ropu.

Silvester Hudorovich se je pripeljal v Ukve skupno s svojo žensko, že omenjeno Paolino, svojim očetom Michelom, bratom Sergiom in sestro Luciano. Razen Hudorovicha so policisti prijeli tudi mladoletno ciganko, medtem ko se jim še vedno izmikajo Paolina, ki ima verjetno pri sebi ves plen, Michele in Sergio.

Zaradi molčečnosti aretiranih doslej še ni bilo mogoče ugotoviti kdo je dejansko izpeljal rop, vendar se zdi, da sta to bili Paolina in Luciana, ki sta se najbrž vtihotapili v stanovanje zakupnice poštnega urada Marie Da Appolonijeve in okrog 14. ure, ko so bili vsi pri kosilu, s ključi, ki sta jih našli v uradu, odprli blagajno in pobrali iz nje 800.000 lir.

Policija je zaplenila tudi avto, s katerim so cigani po ropu pobegnili.

Nova poslovalnica Tržaške hranilnice

V prisotnosti tržaškega župana dr. Franzila so v torek odprli novo poslovalnico Tržaške hranilnice v Skednju, in sicer v Ul. Servola 42. Slovesnosti sta se udeležila predsednik posojilnice odv. Jaut in podpredsednik odv. Puecher. Nove prostore je blagoslovil škedenjski župnik Latin. Nova poslovalnica se nahaja v pritličju posebne stavbe, v katere zgornjih dveh nadstropjih so nameščeni župnijski uradi. Lastnik obeh zgornjih nadstropij je tržaška občina, ki je dala posojilnici na razpolago zemljišče, na katerem je zrasla nova poslovalnica.

V bolnišnici umrl zaradi hudih opeklin

Včeraj zjutraj je v trziški bolnišnici izdihnil 40-letni delavec Vittorio Cuglic iz Romansa pri Soči, ki se je prejšnji torek hudo ponesrečil na delu.

Ob 10. uri omenjenega dne je Cuglic delal pri podjetju, ki gradi avto cesto Trst-Benetke pri Ronkah.

V določenem trenutku je samogibni žerjav zadel v električno žico visoke napetosti. Pri tem se je sprožil tok 125 tisoč volt in zadel Cuglica, ki je delal v bližini žerjava. Takoj so ga odpeljali v tržiško bolnišnico, toda njegovo zdravstveno stanje je bilo precej resno. Zaradi hudih opeklin II in III. stopnje je nesrečnež včeraj zjutraj izdihnil.

Okoli 8.45 se je 25-letni delavec Gino Dellosto iz Ul. Carniel 18 peljal s svojim motornim kolesom TS 22020 po Ul Pascoli namenjen na Trg Garibaldi. Ko je prišel do križišča z Ul. Manzoni je trčil v Fiat 600 TS 33799, ki ga je vozila 50-letna Mafalda Fonzari por. Staffieri iz Ul. D'Annunzio 8, ki je hotela obrniti na levo, da bi šla v Ul. Milano. Zaradi trčenja pa je Dellosto padel z motornega kolesa in se pobil po levem kolenu. Z avtomobilom prometne policije, ki je prišla takoj na kraj nesreče, so ga odpeljali v bolnišnico, vendar so ga takoj odslovili s prognozo okrevanja v enem tednu.

VČERAJŠNJA GORIŠKA ČRNA KRONIKA

Plamen kratkega stika ožgal delavca po rokah in vratu

Ženica si je zlomila zapestje pri padcu po stopnicah
V Pevmici se je urezal v mezinec

Električni tok je včeraj popoldne hudo opekel delavca ENEL, ki je delal v Zagraju. Električar 55-letni Guido Dean iz Zagraja, Ul. Garibaldi 7 je včeraj popoldne popravljal električni vod. Na vsem lepem pa ga je stresel močan kratek stik. Plamen ga je opekel po obrazu in vratu. Z zasebnim avtomobilom so ponesrečenca odpeljali v civilno bolnišnico v Gorico, kjer so ga pridržali na zdravljenju s prognozo okrevanja v 15 dneh; ugotovili so mu opekline druge in tretje stopnje.

Na delu v podjetju Cremerie Isontine v Ul. Capucini v Gorici se je včeraj ponesrečil 40-letni Ignacij Dottori iz Gabrij št. 22. Med delom je stal na lestvi, ki se mu je izmaknila. Pri padcu se je ranil na čelu ter se udaril v glavo. V civilni bolnišnici so mu nudili prvo pomoč; okreval bo v 10 dneh.

Luigia Susmel stara 77 let, iz Ascolijeve ulice 16 je že v četrtek zvečer padla po stopnicah in se udarila v desno zapestje. Ker je bila prepričana, da ji bo bolečina pojenjala, je ostala doma. Včeraj zjutraj pa je le spoznala, da bo potrebna zdravniška pomoč. Odšla je v bolnišnico, kjer so ji ugotovili zlom. Zadržali so jo na zdravljenju s prognozo okrevanja v 30 dneh.

Med kopanjem v Pevmici se je včeraj popoldne urezal v desni mezinec 16-letni Luigi Ferrara iz Ul. Baiamonti 14. Vajenec je v bolnišnici, kjer so mu ob 16. uri nudili prvo pomoč, povedal, da se je urezal s steklom. Doma se bo zdravil 10 dni.

Valerija Žezlin je še vedno zelo slaba

Zdravstveno stanje 52-letne Valerije Marušič, por. Žezlin iz Ul. Cavalleggeri di Lodi iz Standreža, ki se je prejšnji dan poškodovala v prometni nesreči, je še vedno zelo resno. Ženska je še v nezavestnem stanju, ker si je pri padcu s kolesa zlomila hrbtenico, ramo, rebra in se hudo potolkla.

Na bolje pa se je obrnilo dijaku 19-letnemu Milanu Muzziju, ki ga je s kolesa zbil motociklist na Travniku.

Kino na Opčinah

predvaja danes, dne 24. t. m. z začetkom ob 18. uri (ob 20. uri se predstava nadaljuje na prostem) barvni Titanus film v cinemascope

URSUS
il terrore dei Kirghisi

Igrajo: Reg Park, Mireille Granelli, Ettore Manni, Furio Meniconi in Maria Teresa Orsini

(URSUS, STRAH KIRGIZOV)

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes, dne 24. t. m. z začetkom ob 19.30 uri pustolovski barvni film v Cinemascope

Dominatore del deserto

(GOSPODAR PUŠČAVE)

Igrajo: KIRK MORRIS, HELENE CHANEL in PAUL MULLER

KINO ŠKEDENJ

predvaja danes, dne 24. t. m. z začetkom ob 20.30 uri barvni film WALT DISNEY:

Le avventure di caccia del prof. DE PAPERIS

(LOVSKE DOGODIVŠČINE PROF. DE PAPERISA)

Kino

KINO VERDI. 17.00: «Scappamento aperto», J. P. Belmondo in J. Seberg. Barvni kinemaskopski film, mladini izpod 14. leta vstop prepovedan.

MODERNISSIMO. 16.30: «Non si può continuare ad uccidere», Glenn Ford in William Holden; ameriški barvni film, zadnja predstava ob 22.30.

VITTORIA. 17.00: «La morte nera». J. Turner in H. Sears Angleški barvni film, mladini pod 14. letom vstop prepovedan.

CENTRALE. 17.00: «Il sentiero dell'oro». R. Calhoun in S. Solar. Ameriški barvni kinemaskopski film.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna SORANZO, Korzo Verdi št. 57, tel. 28-79.

DEŽURNA CVETLIČARNA

Jutri bo v Gorici odprta cvetličarna MICHELI FERDINANDO, Ul. XXIV Maggio št. 22, tel. 23-39.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 23,1 stopinje ob 13.30, najnižjo 16,2 stopinje ob 4.30 zjutraj; povprečne dnevne vlage je bilo 73 odstotkov; dežja je padlo v četrtek zvečer 18,8 mm.

šport šport šport šport

3. ETAPA DIRKE PO JUGOSLAVIJI

Melihov etapni zmagovalec Boltežar prvi v lestvici

Madžar Juszko na cilju z veliko zamudo
Tudi Slovenec Šantavec med prvimi

V tretji etapi mednarodne kolesarske dirke po Jugoslaviji je zmagal sovjetski kolesar Jurij Melihov, ki je 180 km od Reke do Zagreba prevozil v 5.10'30". Drugi je bil Madžar Laszlo Maho, tretji Lebedev (SZ), četrti Jože Šantavec (Slovenija), peti Andrej Boltežar (Jugoslavija), vsi s časom zmagovalca. Za to skupino je prišlo na cilj več kolesarjev z istim časom 5.14'10", med njimi tudi Cvetko Bilić (Jugoslavija). Nosilec rumene majice Madžar Janoš Juszko je prišel na cilj šele v tretji skupini, ki je imela čas 5.15'27" in bo moral verjetno prepustiti svojo majico v generalnem plasmaju Jugoslovanu Andreju Boltežarju, ki ima, kot kaže najboljši skupni čas. Današnjo etapo so kolesarji vozili od 12. do 17. ure po zelo veliki vročini. Cilj etape je bil na stadionu v Zagrebu. V finišu se je Danec Svend prebil do čela skupine, toda pri vhodu na stadion je nesrečno padel, tako da se je prvi znašel na asfaltni stezi Boltežar. V sprintu pa je bil Jugoslovanski reprezentativec preslab, da bi vzdržal borbo z zmagovalcem etape Rusom Melihovom, ki je šele ob današnji etapi pokazal svojo pravo vrednost. Ta izkušeni sovjetski kolesar je dvakratni zmagovalec Dirke miru Berlin - Praga . Varšava.

Italija in Španija finalista v pokalu «De Galea»

PEDAVENA, 23. — Italija in Španija sta se plasirali v finale italijanske skupine teniškega pokala «De Galea». V polfinalu sta odpravili Francijo oziroma Nemčijo z enakim rezultatom 3:2.

Dopoldne je Francoz Roujer odpravil Italijana Palmierija s 6:2, 6:1. Italijan je popolnoma razočaral in klonil skoraj brez borbe. Isto se je zgodilo v drugem srečanju, kjer Španec Guerriero sploh ni imel težav z Fichtelom, katerega je odpravil s 6:2, 6:4.

Popoldanski srečanji sta bili torej odločilni. Najprej sta se srečala Španec Gisbert in Nemec Winman. Španec je zaigral odločno in z ostrimi napadi prisilil Nemca k predaji v navdušujočem prvem setu. V nadaljevanju je Nemec popolnoma popustil in postal lahek plen nasprotnika.

Najlepši dvoboj dneva pa je bil zadnji, med Italijanom Di Masom in Francozom Govenom. Italijan je imel danes srečen dan in je spravil nasprotnika na kolena v dveh setih.

Rezultati:

Guerriero (Š) — Fichtel (N) 6:2, 6:4
Gisbert (Š) — Winman (N) 6:4, 6:1
Roujer (F) — Palmieri (I) 6:2, 6:1
Di Maso (I) — Goven (F) 6:3. 6:3

* * *

V Atenah pa v okviru tekmovanj za pokal «De Galea» Grčija vodi proti Jugoslaviji s 3:0 in se je že kvalificirala v finale. Kalogeropulos je premagal Minčka s 6:4, 6:4, Gavrilidis pa Franulovića s 6:1, 3:6, 6:3. V igri dvojic sta Kalogeropulos in Gavrilidis odpravila Franulovića in Stolzerja s 6:2, 6:2, 6:1.

Češkoslovaška pa vodi z 2:1 proti Poljski. Kontes (Č) je premagal Levandovskega (P) s 6:0, 2:6, 6:2, Poljak Novinsky pa je odpravil Launtina (Č) s 4:6, 7:5, 6:1. V dvojicah sta Čehoslovaka Kontes in Launtin premagala Levandovskega in Novinskega s 6:3, 6:2, 3:6 in 6:4.

Trije naslovi tržaškim veslačem

Sinoči so bile na sporedu finale regate italijanskega juniorskega prvenstva v veslanju. Najbolj so se izkazali Tržačani, ki so odnesli tri naslove in dosegli še nekaj častnih mest.

Kot vedno je bila najzanimivejša točka finale osmercev, kjer sta se še enkrat spopadla tradicionalna tekmeca «F. A. Sabaudia» in «VV FF Trst». Slednji so tokrat vodili vse do cilja, kjer so prehiteli nasprotnike za celo dolžino čolna.

Zelo zanimiva je bila tudi borba med double school «Can. Lazio» in «VVFF Trst». Trajala je prav do cilja, kjer so bili Rimljani hitrejši le za desetinko sekunde.

V ostalih disciplinah so zmagali:
Skiff: CMM Trst (Marino Specia)
Dvojec s krmarjem: Dopolavoro Ferroviario Treviso
Dvojec brez krmarja: Falck Dongo
Četverec brez krmarja: Falck Dongo
Četverec s krmarjem: VVFF Trst
Osmerec: VVFF Trst.

SANDHAMN, 23. — Danec Ole Bernsten je osvojil s čolnom «White Lady» naslov svetovnega prvaka v kategoriji «Dragoni». Odločitev je padla le v zadnji regati. Na drugo mesto se je uvrstil švedski čoln «Debutant».

OD TRSTA DO SPLITA

Jugoslovani in Italijani na V. čezjadranski regati

Prijavilo se je 28 čolnov - Vpisan tudi en Avstrijec

Danes zjutraj bodo štartali v Trstu tekmovalci V. čezjadranske regate, ki se bo končala v Splitu. Prijavilo se je 28 čolnov, od katerih je 18 iz Italije; 9 iz Jugoslavije in 1 iz Avstrije. Čolni so razdeljeni v tri kategorije, štartali pa bodo vsi istočasno, zato lahko sklepamo, da si bodo prihodi v Splitu vrstili v večjih presledkih, zaradi različnih značilnosti posameznih kategorij.

V Splitu bodo najprej sestavili lestvico glede na posamezne čase, nato pa jo bodo izpolnili zaradi že omenjenih razlik med čolni. Končna lestvica bo skupna za vse tri kategorije.

Vsi prijavljenci so že več dni v Trstu, kjer se vestno pripravljajo za to naporno vožnjo, ki je s svojimi 328 miljami najdaljša tovrstna vožnja v Sredozemskem morju

Včeraj zvečer je bila na sporedu zakuska, ki jo je pripravil Yacht Club Adriaco za udeležence dirke. Ti so:

I. KATEGORIJA:
Blue Merlin — YCA Trst
Flying Fox — YCA Trst
Cigno Nero — YCA Trst
Marinella — YCA Trst
Mila IV — YCA Trst
Sirah — YCA Trst
Podgorka — YC Mornar — Split
Snježana — YC Mornar — Split
Divna — YC Mornar — Split

II. KATEGORIJA:
Chiar di Luna — Vojaška mornarica — Rim
Mandragola — YCA Trst
S Stefano II — Club Nautico Rimini
Vesna — YC Mornar — Split
Krupa — YC Mornar — Split
Bobara — JD Orsan — Dubrovnik
Slavica — JD Mosor — Trogir
Raggio di Sole — YCA — Trst

III. KATEGORIJA:
Tyche — YCA — Trst
Aglaia — YCA — Trst
Ornella — YCA — Trst
Incoronata — YCA — Trst
Martin Pescatore — YCA — Trst
Tartaruga — Triestina Vela — Trst
Vive — Stamura — Ancona
Moana III — Civitanova
Bella Ciao — Circolo Velico — Cesenatico
Špela II — Ljubljansko BD — Ljubljana
Gof III — Kartner YC — Klagenfurt

V OKRILJU ŠPORTNEGA KLUBA «KRAS»

IV. namiznoteniško prvenstvo v Zgoniku

Med člani zmagal Kocman, med začetniki pa Rustja

Kot je že v tradiciji, je bilo med tednom v Zgoniku četrto namiznoteniško prvenstvo za člane. Prijetno smo bili presenečeni, da je tokrat odbor sklenil, da priredi tudi prvenstvo za začetnike. Ta pobuda je hvale vredna in tudi nujna, kajti razlika v kvaliteti igre med člani in začetniki je res prevelika, tako da bi skupno prvenstvo ne prineslo nobene koristi, turnir pa bi se preveč zavlekel. Tekmovanje je potekalo na dveh zelenih mizah.

V tekmovanju članov smo z veseljem ugotovili, da je splošni nivo igre nekoliko višji kot lani, kar priča, da športniki ne stoje s prekrižanimi rokami, in sadovi požrtvovalnega urjenja so že sedaj dobro vidni. Že pred začetkom tekmovanja se je predvidevalo, da bo borba za prvo mesto potekala med Kocmanom, Emilijem in Živcem In res nismo v svojih prognozah veliko zgrešili, ker so ti trije igralci pokazali vse svoje znanje, ki je brez dvoma popolnejše in njihova igra je racionalneje razporejena kot pri ostalih tekmovalcih. Pokazali so namreč svoje vrline tako v obrambi kot v napadu, medtem ko smo pri ostalih opazili ali pretežno obrambno ali pa napadalno igro brez kakršne koli povezave.

Že sam začetek tekmovanja nam je nudil prvo večje presenečenje, ko je Kobal gladko odpravil še «mrzlega» Živca, ki je bil tako odrezan od borbe za naslov. Živec pa se je takoj rehabilitiral, ko je po navdušujoči igri odpravil Emilija. Kljub temu je imel slednji še matematično možnost, da osvoji naslov, pod pogojem, da porazi Kocmana. Njun spopad je bil res na višini celotne prireditve in je dobesedno navdušil številne ljubitelje bele žogice. Potem ko je vsakdo zmagal po en set, je bil potreben še tretji, odločilni niz. Stanje je bilo vseskozi izenačeno in napeto, proti koncu pa si je Kocman nabral manjšo prednost in vodstvo obdržal do konca. Končni izid tega seta je bil 21-19 za Kocmana, ki je tako že drugič osvojil najvišjo lovoriko, medtem ko Emiliju ni uspelo, da bi ponovil lanskoletni exploit. Tretjeplasirani Živec je bil morda edini, ki je do kraja izkoristil svoje napadalne sposobnosti in če bo v bodoče racionalneje uredil svojo igro, bi uspeh ne smel izostati. Kobal je presenetil vse in se izkazal kot dober pimplar, predvsem pa so prišli do izraza njegovi trdni živci. Škrk je tu pa tam razčistil položaj z duhovito potezo, kar mu je zadostovalo, da se je plasiral na peto mesto. Simoneta Boris je bil precej nervozen in prav temu smemo pripisati njegov neuspeh, saj je na primer iztrgal set Kocmanu in Emiliju, proti slabšim nasprotnikom pa je odpovedal. Končno se je izkazalo, da je Simoneta Zvonko brez resnega treninga.

V tekmovanju začetnikov smo bili prijetno presenečeni, predvsem zaradi dobre igre, ki so jo udeleženci prikazali. Poznalo se jim je, da se redno ne udejstvujejo v tej športni zvrsti, toda svoje tehnične pomanjkljivosti so spretno nadomestili z veliko dozo dobre volje in z improviziranimi udarci. Zasluženo si je zagotovil zmago Oskar Rustja, ki je mirno odbijal neurejene udarce nasprotnikov in ko se je nudila priložnost, jih je presenetil. Rebula je zasedel častno drugo mesto in bi morda celo zmagal ko bi v spopadu z Rustjo malo več tvegal in skušal uveljaviti svoje napadalne zmožnosti. Kocman Vojko je bil na višini prvih dveh, le da je včasih zaradi nesrečnega naključja, včasih zaradi nespretnosti zapravil stoodstotne priložnosti. Izkazalo se je tudi, da ima Guštin pred seboj bodočnost, ker je še zelo mlad in je šele pred nedavnim prišel v stik z loparjem. Pokazal je zavidljivo dobre udarce, le da se ni upal tvegati in nasprotniki so ga prelisičili. Pri Grilancu pa se je pokazala potreba po intenzivnem treningu.

Potem ko sta oba turnirja dobro uspela, smemo pričakovati, da se bo odbor Krasa dogovoril z drugimi društvi za prijateljska srečanja. Tako bosta dosežena dva smotra: ugotovitev forme ping-pongarjev in le-ti bodo lahko navezali prijateljske stike z ostalimi slovenskimi športniki v zamejstvu.

KONČNA LESTVICA ČLANOV JE SLEDEČA:

1	Kocman Janko	12 točk
2.	Emili Bruno	8 točk
3	Živec Stanko	8 točk
4.	Kobal Walter	8 točk
5.	Škrk Mihael	4 točke
6.	Simoneta Boris	2 točki
7.	Simoneta Zvonko	0 točk

KONČNI PLASMA ZAČETNIKOV PA JE:

1.	Rustja Oskar	8 točk
2.	Rebula Danilo	6 točk
3.	Kocman Vojko	4 točke
4	Guštin Igor	2 točki
5	Grilanc Božič	0 točk

— bs —

BOKS

MILAN, 23. — Italijanska nogometna zveza je določila, da bosta Inter in Juventus odigrala tekmo italijanskega pokala v Rimu v nedeljo 29. avgusta.

V primeru neodločenega izida tudi po dveh podaljških, bo sodnik izžrebal na mestu zmagovalca.

NOGOMET

FRANKFURT, 23. — Predsednik zdravniške komisije FPI Michele Montanaro je danes pregledal nemškega boksarja Petra Klausa Gumperta. Njegovo stanje se je v zadnjih dneh precej izboljšalo, ker ledvice že delujejo normalno. Montanaro je prišel skupaj s primarijem Frankfurtske bolnišnice dr. Heinzem do zaključka, da so poškodbe, ki jih je utrpel Gumpert zelo nejasnega izvora. Na vsak način ni rečeno, da jih je povzročil Italijan Rinaldi med dvobojem za naslov evropskega prvaka srednjetežke kategorije.

SESTAVLJENJE MOŠTVA ZA PRVENSTVO C LIGE

Triestina na veliko razprodaja

Novelli odšel k Padovi, Bernasconi in Cignani k Laziu, Frigeri pa naj bi odšel k Sambenedettese-ju - Na prodaj tudi Pez, Palcini, Mantovani, Ferrara in Gentili - Sadar trener namesto Renosta

Triestina, ki bo letos nastopala v C skupini italijanskega nogometnega prvenstva, se je dokaj intenzivno vključila v nogometni trg, vendar žal skoraj izključno kot prodajalec. Na tržišče je namreč postavila skoraj vse svoje najboljše elemente, da bi z njihovo prodajo vsaj delno pokrila primanjkljaj, ki se suče okrog 200 milijonov lir.

Prvi je odšel Novelli, ki je v preteklem nesrečnem prvenstvu predstavljal dejansko najboljšo napadalno moč tržaške enajstorice. Kupila ga je Padova, ki je dala v zameno dva svoja rezervna igralca, Marianija in Zerlinija ter še nekaj likvidnega denarja. V svoj matični klub sta se vrnila Bernasconi in Cignani, naprodaj pa so še Pez, Palcini, Mantovani, Ferrara, Gentili in Frigeri, za katere se resno zanimajo razni klubi. V zadnjih dneh se s precejšnjo vztrajnostjo govori, da bo branilec Frigeri zanesljivo odšel k Sambenedeteseju in da je sporazum v tem smislu v glavnih obrisih že zaključen. Triestina naj bi za svojega močnega igralca, ki je bil več let zanesljiv steber njene obrambe, dobila baje najmanj 15 milijonov lir, kar je vsekakor malo.

Ker ima Triestina v svojih vrstah precej starih igralcev in ker lahko v C ligi nastopi le omejeno število starih igralcev, bo morala nujno prodati še katerega izmed starejših in močno pomladiti svoje vrste. Pri tem pa je velika nevarnost, da se moštvo ošibi. Zato bo v teh dneh do zaključka tržišča Frossi imel še mnogo dela, da si zagotovi nekaj kvalitetnih novih moči, če bo hotel svoje moštvo obvarovati najhujšega tudi v C ligi.

Novost pri Triestini pa je tudi v tem, da Renosto ne bo več trener in da bo trenerske posle prevzel Sadar, ki bo obenem tudi igralec.

Maspes in Faggin italijanska prvaka

MILAN, 23. — Antonio Maspes je danes osvojil svoj enajsti naslov italijanskega prvaka v hitrostni vožnji. V polfinalu je premagal Bianchetta z 2:0 Sante Gaiardoni pa je s precejšnjo srečo odpravil Beghetta z 2:1. V finalu sta se tako spoprijela tradicionalna tekmeca Maspes in Gaiardoni. Maspes je zmagal z 2:0. Beghetto pa je osvojil tretje mesto pred Bianchettom.

Leandro Faggin je osvojil naslov italijanskega prvaka v zasledovalni vožnji. V finalu se je spoprijel z mladim Testo, ki predstavlja presenečenje letošnjega prvenstva, saj tekmuje prvič med profesionalci. Tretje mesto je osvojil Constantino, četrto pa Bailetti.

Informacije turistične zveze Slovenije

PRIMORSKA:

V **Piranu, Portorožu, Luciji, Strunjanu in Fijesi** je še nekaj prostih postelj, kljub temu pa priporočajo za vse hotele, zasebne sobe in počitniške domove rezervacije. V **Izoli** je v hotelu «Zora» 10 prostih postelj, v hotelu «Belvedere» 10, v hotelu «Riviera» 15 in pri zasebnikih 200. Počitniški domovi so zasedeni. Temperatura morja je 23 stop. C.

Prireditve: V Portorožu bo 23. in 24. julija ob 15. uri «Portoroška regata». V Piranu bo 26. julija ob 21. uri slovesna otvoritev IV. jugoslovanskega folklornega festivala, ki bo trajal do 30. julija.

GORIŠKA:

V **Novi Gorici** je 10 prostih postelj v hotelu «Sabotin», «Park hotel» pa je zaseden; nekaj prostih postelj imajo sicer še v depandansi Park hotela, vendar bodo tudi te zasedene 24. do 25. julija. Na **Lokvah** je zaseden hotel Poldanovec, pri zasebnikih pa je še 10 prostih postelj. Nekaj prostora ima še hotel Planinka v **Ajdovščini** in prav tako tudi hotel «Krn» v **Tolminu.** Dovolj prostora je v hotelu «Zvezda» v **Kobaridu.** V **Bovcu** bo 22. julija vse zasedeno v gostinskem podjetju, medtem ko je pri zasebnikih še 40 prostih postelj. V **Trenti** je 30 prostih postelj, V **Soči** 15, in v **Logu pod Mangartom** osem. Odprti so kopalni bazeni v Bovcu, Novi Gorici in Ajdovščini. Temperatura Nadiže pri Kobaridu je 25 stop. C.

GORENJSKA:

V **Bohinju** so vsi hoteli skoraj povsem zasedeni. Nekaj prostih postelj imata še obe brunarici na **Voglu.** Pri zasebnikih je na razpolago še 50 prostih postelj, vendar pa priporočajo povsod rezervacije. V **Domu na Komni** je še dovolj prostih ležišč. Na **Bledu** je še nekaj prostora v hotelih in pri zasebnikih, vendar priporočajo rezervacije. Rezervacije priporoča tudi Šport hotel na **Pokljuki.** Temperatura jezera je 23 stop. C.

Na **Jesenicah** ima hotel «Korotan 5 prostih postelj, hotel «Pošta» pa 30. V **Domu pod Golico** je 29 prostih postelj. Doma na **Črnem vrhu** 25, Žičnica planina 10, zasebniki na Planini 9, v **Žirovnici** 45, na **Potokih** 3 in v **Hrušiči** 5. V **Tržiču** je dovolj prostora v hotelu «Pošta» in pri zasebnikih. Prostor je tudi v **Podljubelju** in v planinskih domovih **Pod Storžičem** in na **Kofcah.** V **Kranju** je 15 prostih postelj v hotelu «Evropa» in 10 v hotelu «Jelen». Pri zasebnikih je 20 prostih postelj. V Domu na **Joštu** je 28 prostih postelj, v **Naklem** pri zasebnikih 50 in v Domu na **Krvavcu** 80. V **Preddvoru** je zaseden Grad hrib, medtem ko je pri zasebnikih še 10 prostih postelj. Na **Jezerskem** je zaseden **Dom**; pri zasebnikih pa je 23 postelj prostih.

Prireditve: Na Bledu bodo 23. julija zaključili zvezni zlet mladih ribičev. V nedeljo 25. julija bo na Blejskem gradu nastopil ansambel Akademije Mozarteum «TENTA» iz Salzburga z instrumentalno vokalnim koncertom stare glasbe na instrumentih iz XV. do XVII. stol. V Tržiču bodo v okviru tržiških poletnih iger uprizorili 24., 25., 31. julija in 1. avgusta ob 20. uri Finžgarjevo igro «Pod svobodnim soncem».

LJUBLJANA Z OKOLICO:

V **Ljubljani** ima nekaj prostih postelj hotel «Lev». «Slon ima 20 prostih postelj, «Turist» pa bo zaseden 23. in 27. julija. «Union» bo zaseden 23., 24. in 26. julija. Hotel «Ilirija» ima še nekaj prostih postelj. V zasebnih sobah, dijaških in študentskih domovih je še dovolj prostih postelj.

V **Medijskih toplicah** bo do 27. julija vse zasedeno. V **Logatcu** je še nekaj prostora v gostišču «Martin Krpan» in pri zasebnikih. V **Kočevju** je 12 prostih postelj v Vajeniškem domu Dušana Romiha, medtem ko je vse zasedeno v hotelu «Pugled» in pri zasebnikih. Turistični dom v **Kostelu ob Kolpi** ima 4 proste postelje. Kolpa je zelo primerna za kopanje. V **Trbovljah** je v gostinskem podjetju Rudar 12 prostih postelj, v gostišču Klek na **Kleku** 7, v planinskem domu na **Mrzlici** 50, v planinskem domu na **Kumu** 15, v domu borcev NOV na Vrheh, v sindikalnem domu na Partizanskem vrhu 30. Nekaj prostora je v **Litiji,** partizanskem domu na **Pristavi, Domžalah, Ribnici,** v Domu na **Kureščku,** na **Polževem,** v **Sodražici, Travni gori** in **Kamniški Bistrici.**

DOLENJSKA:

V **Novem mestu** je zaseden hotel «Metropol». Nekaj prostora pa je v hotelu «Kandija». Hotel **Grad Otočec** je zaseden, v motelu pa je še dovolj prostora. Zdravilišče v **Čateških toplicah** je zasedeno. V **Šmarjeških** in **Dolenjskih toplicah** sta zasedeni zdravilišči, pri zasebnikih pa je še nekaj prostih postelj. Hotel «Sremič» v **Krškem** ima dovolj prostora. Dovolj prostora je v Domu Vinka Paderčiča na **Gorjancih** in v planinskem domu na **Mirni gori.**

ŠTAJERSKA

V **Celju** je zasedeno gostišče «Ojstrica». Hotel «Evropa» priporoča rezervacije, hotel «Celeia» pa ima 72 prostih postelj. V Celjski koči je 34 prostih postelj, na Svetini pa 19; obe postojanki pa priporočata rezervacije. V **Rogaški Slatini** je zasedeno zdravilišče, v ostalih hotelih pa je 57 prostih postelj, pri zasebnikih pa 8. V **Dobrni** je 27 prostih postelj pri zasebnikih, zdravilišče pa je zasedeno. V **Rimskih toplicah** imajo prostor pri zasebnikih, v **Laškem** pa ima hotel «Savinja» 7 prostih postelj in zasebniki 18. V **Logarski dolini** priporočajo rezervacije za planinski dom. Nekaj prostora je še pri zasebnikih. Gostišče «Sestre Logar» je zasedeno. Gostišče «Plesnik» ima še 2 prosti postelji. V **Solčavi** priporoča hotel «Rinka» rezervacije za soboto. Zasebniki imajo še 22 prostih postelj, «Zadružnik» in «Rogovilec» pa 10. V **Gornjem gradu** ima gostišče «Turist» 17 prostih postelj; zasedeno je letoviško naselje, zasebniki pa imajo še nekaj prostora. Dovolj prostora je še v **Lučah** in pri zasebnikih v **Ljubnem.** Gostišče «Planinka v Ljubnem pa priporoča rezervacije. V **Mozirju** je dovolj prostora pri zasebnikih, letoviško naselje pa je zasedeno. V **Velenju** je v hotelu «Paka» 38 prostih postelj, v letoviškem naselju 14 in pri zasebnikih 12. V **Šoštanju** ima hotel «Kajuhov dom» 11 prostih postelj. Dom na **Slemenu** ima 29 prostih postelj, Dom na **Rogli** 11, Tenčkov dom na **Lisci** priporoča rezervacije, gostišče na gori **Oljki** pa ima 13 prostih postelj; vse navedene postojanke priporočajo rezervacije. V **Slovenskih Konjicah** ima gostišče «Jelen» 8 prostih postelj, hotel «Slovan» na **Vranskem** ima 6 in zasebniki 19 prostih postelj, v **Braslovčah** zasebniki 7, v Pianini pri **Sevnici** imajo zasebniki še nekaj prostih postelj, v **Vitanju** pa je prostor v gostišču in pri zasebnikih. Odprta so kopališča v Rimskih toplicah, Rogaški Slatini, Celju, Preboldu, Šoštanju, Mozirju in Frankolovem. Kopanje je možno tudi v Velenjskem in Braslovškem jezeru, kakor tudi v Savinji pri Lučah in Ljubnem.

V **Mariboru** ima hotel «Slavija» 15 prostih postelj, hotel «Orel» 10, «Turist» 30 in Zamorec» 10. V letoviškem naselju ob Mariborskem jezeru je 15 prostih postelj. Na **Mariborskem Pohorju** ima še nekaj prostora samo hotel «Bellevue», vsi ostali domovi so zasedeni. Dovolj prostora je še v **Ptuju, Slovenski Bistrici,** gradu **Statenberg** in **Lovrencu na Pohorju.**

Prireditve: V Rogaški Slatini bodo imeli 24. julija ob 20. uri veliki «rogaški ples». V ponedeljek 26. julija ob 20. uri nastopi folklorni ansambel «Mladi tamburaši» iz Pittsburga. V torek 27. julija pa priredijo v zdraviliški dvorani družabno prireditev «ples med stoli». V Celju bodo 25. julija uprizorili ob 20.30 na Starem gradu Novačanovega «Hermana Celjskega». Na Ljubnem v Gornji Savinjski dolini bodo imeli 1. avgusta V. «Flosarski bal».

KOROŠKA:

V **Slovenj Gradcu** je zaseden hotel «Korotan», v hotelu «Pohorje» pa je še 15 prostih postelj. V **Črni** na Koroškem ima hotel «Planinka» 45 prostih postelj, v Mežici hotel «Peca» 4, Smučarska koča v Ravnah na Koroškem 20, Poštarski dom v **Selah** in hotel Košenjak v **Dravogradu** 23 prostih postelj.

POMURJE:

V **Murski Soboti** ima hotel «Zvezda» 12 prostih postelj, hotel «Central» »pa 6. V **Radencih** je zasedeno zdravilišče, pri zasebnikih pa je 46 prostih postelj. V **Moravcih** je nekaj prostora samo pri zasebnikih, letoviško naselje pa je zasedeno. V **Ljutomeru** ima gostišče «Jeruzalem» 9 prostih postelj, gostišče «Prlek» pa 11. Gostišče «Zvezda» v **Beltincih** ima 13 prostih postelj. Dom na **Goričkem** v **Gornjih** Petrovcih pa 4.

Temperatura vode v bazenih je v Radencih 24 stop. C, in prav toliko tudi v Murski Soboti. V ljutomerskih ribnikih je temperatura vode 23 sto. C in prav toliko tudi v Negovskem, Bukovniškem in Blaguškem jezeru.

Prireditve: Na kolišču «Bobri» v Dolnji Bistrici bo 22. julija tradicionalni «piknik» pomurskih izseljencev. Istega dne bodo v Radgoni ob 9. uri odprli muzej narodne osvoboditve. V Radencih bo v nedeljo 25. julija kajakaško tekmovanje na Muri.

* * *

V **Kranjski gori** je zaseden hotel «Erika», hotel «Prisank» ima 12 prostih postelj, Motel 15, zasebniki pa 30. V **Podkorenu** ima hotel «Vitranc» 16 prostih postelj. Dom v **Planici** je zaseden, nekaj prostora pa je pri zasebnikih v **Ratečah.** V **Gozd Martuljku** je nekaj prostora samo še pri zasebnikih, medtem ko sta hotel «Špik» in gostišče «Pri Jožici» zasedena. Na **Vršiču** bosta 22. in 24. julija zasedena Tičarjev dom in Erjavčeva koča. Koča na Gozdu ima 18 prostih postelj. Mihov dom 16, Koča v **Krnici** pa 26.

* * *

V **Cerknici** ima gostišče «Jezero» 8 prostih postelj. Dom na **Slivnici** pa ima 40 prostih ležišč. V **Rakovem Škocjanu** so vse turistične sobe zasedene. Na **Rakeku** imajo pri zasebnikih 12 prostih ležišč; nekaj prostih ležišč imajo tudi v **Žilcah** in v **Loški dolini.**

Prireditve: V nedeljo 25. julija bo pri Lovski koči na Slivnici praznovanje 20-letnice osvoboditve z kulturnim programom in zabavo. Prevoz na Slivnico zagotovljen.

ILJA ERENBURG

Odjuga

(roman)

2.

Lepo je bilo takrat, je pomislil Korotejev. Stopil je na ulico. Glej, metež! Ko pa sem šel v klub, je bilo vse tiho...

Korotejev je hodil v polsnu in se ni spominjal niti literarnega krožka, niti svojega predavanja. Pred njim je bila Lena — beda njegovega življenja, vročični sni zadnjih tednov, nemoč pred samim seboj, ki jo je poznal že od prej. Res, tovariši so ga imeli za srečneža — vse mu je uspevalo in v dveh letih si je pridobil vsesplošno priznanje. Toda v ozadju njega samega nista bili samo ti dve leti. Pred kratkim je dopolnil petintrideset let in življenje ga ni vedno razvajalo. Znal se je boriti s težavami. Njegov obraz, dolg in suh, z visokim, vzboklim čelom, s sivimi očmi, zdaj hladnimi, zdaj ljubeznivo prizanesljivimi, s skladnimi potezami okrog ust je izražal voljo.

Bil je v desetem razredu, ko je doživel prvo večjo preizkušnjo. Jeseni 1936. leta so aretirali njegovega očima. Zjutraj je srečal v bližini svojega stanovanja svojega najboljšega tovariša Mišo Gribova. Korotejev ga je poklical — želel je deliti z njim svoje gorje in se izpovedati kako mu je pri srcu. Toda Miša se je namrgodil in ne da bi kaj rekel prečkal ulico. Kmalu zatem so Korotejeva izključili iz Komsomola. Mati je jokala: «Zakaj pa tudi tebe?...» Tolažil jo je: «Ni treba tako razsojati. To se pogosto zgodi...» Šel je v tovarno. Ni bil ogorčen, niti se ni počutil osamljen. Dobil je nove tovariše, pri delu so bili zadovoljni z njim, zvečer pa se je posvetil študiju in pripovedoval materi, da bo čez nekaj let postal študent.

Čez nekaj let je koračil v znojnem avgustu po stepi z umikajočo se divizijo. Bil je potrt, toda ni obupal. Zakaj je prav nad njim stresal vso svojo jezo general in ga pred vsemi proglasil za strahopetca in sebičneža ter mu zagrozil, da ga bo poslal pred sodišče. Korotejev je mirno odvrnil tovarišu: «Zelo lepo je, da me psuje. To pomeni, da se bomo izvlekli...» Kmalu zatem ga je zadel v pleča drobec topniške granate. Pol leta je preležal v bolnišnici, potem pa se je vrnil na fronto in se bojeval prav do konca. Bil je zaljubljen v vezistko Natašo. Njegov bataljon je že uničeval Breslau, ko je postalo jasno, da mu tudi ona vrača ljubezen. Dejala mu je: «Tvoj pogled je hladen, strašno je že priti ti pred oči, toda srce — to pa ni takšno in to sem takoj občutila...» Sanjal je: «Vojna se bo končala in vsepovsod bo sreča.» Nataša ni lepo umrla — na dresdenskih ulicah jo je raznesla mina 10. maja, ko ni nihče več mislil o smrti. Korotejev je svoje gorje prenesel hrabro in nihče od njegovih tovarišev ni niti slutil, kako mu je hudo. Šele po dolgem, dolgem času, ko mu je mati dejala: «Zakaj se ne ženiš? Glej, trideset let ti je že, umrla bom — nekdo mora skrbeti za tebe», — ji je priznal: «Mati, srečo sem izgubil na vojski. Zdaj mi pa to niti na misel ne prihaja...»

V trenutkih žalosti je poznal eno samo pravilo: delo. Dokončal je študije na inštitutu za strojegradnje. Njegovo diplomsko delo je bilo vsem všeč. Hoteli so ga imeti na inštitutu, vendar pa je nekdo pač za nekoga zaprosil in Korotejeva so poslali v tovarno nekega mesta ob Volgi. Zdaj pa so tu ljudje v njem videli srečnika, človeka, kateremu gre vse izpod rok in Žuravljev, ki je gojil nezaupanje do mladih, je takoj ocenil sposobnosti Korotejeva. Dimitrija Sergejeviča so izbrali v mestni sovjet. Pogosto je nastopal z referati. Delavci so radi izmenjavali z njim svoje mišljenje, ker so čutili, da je pošten človek, ki ga ni pokvaril položaj.

Toda kaj se je z njim dogajalo? Kako to, da je izgubil oblast nad seboj? Zakaj je tako mračno mislil na Leno, ko je korakal skozi metež? Ne, ni mislil, samo čutil je, da ne bo odšla iz njegovega življenja. Kakšna omama pa je to? Vse se je končalo neumno, popolnoma po otročje. Pa ne da bi zapletel vse svoje življenje z njo...

Metež se ni pomiril, sneg je slepeče metel in padal. Naenkrat se je Korotejev ustavil. Nikogar ni bilo daleč okoli in privzdignil je malce svoje obrvi ter se zasmejal — spomnil se je svoje diskusije na literarnem krožku. Mar je bilo to tako smešno? Povzpel sem se na govorniški oder in strašno mirno dokazoval, da kaj takega sploh ni. Pisatelj si je izmislil Zubcova, pripravil ga je do tega, da se je do ušes zaljubil v tovariševo ženo, osramotil ga je pred vsemi, potem pa, da bi zvezal nitke z nitkami, poslal v polarne kraje. Seveda je Korotejev protestiral: «To je cenen efekt, to ni tipičen pojav.» Da, da, zapomnimo si, Dimitrij Sergejevič, mi z Zubcovim sploh ne sodoživljamo. Izmislili so si ga, vlečejo nas kot na nitki, skratka, nas sploh ni.

Seveda, Lena zdaj sprašuje samo sebe: Kaj pa sploh misli ta Korotejev o njem? Da je birokrat? Ali pa pomilovanja vreden lažnivček? Naj bo kdorkoli, sluti to. Ženske vedno izbirajo tam, kjer je bolje. Nataši nisem hotel povedati, niti je poslušati do konca, toda ona mi je potem pripovedovala: «Še na Sožo sem pozabila. Ali se spominjaš? Ti pa si na vsak način hotel oditi.» Jaz se morda spoznam na razstavljanje orodnih strojev, toda na čustva bolj slabo... In končno, Lena se mi zdaj posmehuje.

Zakaj torej razmišljam o tem? Lena je žena Žuravljeva in midva imava različne poti. S prismodo pač ne prideš na kraj. Stvar je povsem drugačna. Toda zakaj sem tako prepričljivo rekel: «Takšnega sploh nikjer ni?» Ne vem. V vsakem primeru nisem hotel delati utvar. Moja čustva se nikogar ne tičejo, so pač zasebna zadeva inženirja Korotejeva. Knjiga je splošen pojav. Zakaj pisati o takšnih stvareh? To ne more nikomur pomagati. Iz neuspehov Zubcova z gozdnimi nasadi more bralec napraviti zaključke. Toda čustva do tuje žene so nelep preostanek. Ljubezen je cement, vsi tako govorijo, toda takšna ljubezen razkraja. Dogodilo se je pač, da sem govoril pravilno. Sicer pa sploh ne bi bilo potrebno govoriti. Toda niti v tem ni bistvo: predvsem bi bilo nujno potrebno opraviti sam s seboj.

Poleg svetle okrogle luči je bil sneg podoben jati preplašenih ali vznemirjenih ptic ter je vzletaval, padal in znova vzletaval. Pod svetilko je objet stal zaljubljeni par. Da ni morda to Katja? je pomislil Korotejev. Dekle je vzkliknilo in par je nagloma odhitel naprej. Korotejev se je nasmehnil. Lahko, da je Katja. Ali pa kakšna druga. Tako sva tudi midva z Natašo hodila po parku v bližini Berlina. Tam je bilo sivo jezero z lokvanji in nenadoma naju je presenetil major... Vse to je tako lepo v mladosti. Treba si je izbiti vse neumnosti iz glave. Zdaj in za vedno.

Cesta je bila prazna. Že zdavnaj so se ljudje razšli po hišah. Tako tisti, ki je obsojal agronoma Zubcova, kot oni, ki je gledal v gledališču «Nevidno gospo», pa kot tretji, ki je bil na obisku pri prijateljih. Nove hiše, ki so bile podnevi tako ponižne, so zdaj vstajale v teatralni dekoraciji: zlata okna so se borila s snegom.

V hišah žive ljudje, prepirajo se, spijo, se mučijo in radostijo. Mnogo različnega je v življenju... Toda vse to je v drugem planu. Najvažnejše je — delo.

(Se nadaljuje)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II. TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1-II, Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — Vnaprej: četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 7.700 lir — SFRJ: v tednu 30 din, mesečno 600 din — Nedeljska: posamezna 50 din, 2.400 din za leto 1965 — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS Ljubljana, Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14-603-86 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda. — Oglasi tržaške in goriške pokrajine se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana». — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst